

7 საქართველო – სახელის პოლიგონი და ბოცვრები უფასოდ

5 სკოლის შედეგ ახლა უკვე გეოგრაფს ართმევენ შვილის აღზრდის ფუნქციას
პარლამენტი ტრადიციული ოჯახის კრიმინალიზაციას ცდილობს

6 «გლობალური თირა» და ვინაო ეროვნული «ბოლშევიკები»

- * შვილს თქვენ ვეღარ აღზრდით!
- * ხმას თუ აუწევთ, გეოგრაფი დაგასმენენ და მოხელეები შვილს წაბარებენ!
- * თქვენ მაგივრად ვილაც გადაწყვეტს, რა არის თქვენი შვილისთვის უკეთესი!
- * გავშვინ წართმევა მარტივი საქმე გახდება!

მონროს დოქტრინა და კარასინის გაფრთხილება 2-3-4 **ახალი ბაზები**

ახალი სამიზნეები **ვინც კუბინს არ დაელაპარაკებ, ის შოიგუს მოუსმენს**

10 აგრიკულატან გეოგრაფის საფასური

11 ლიბერალიზმის რამავალი გზა

17 გელარუსი და რუსეთი ერთობლივ ვალუტას ქმენან

განთავსება

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

პრეტიენია ამერიკული გავლენის ექსკლუზიურ ზონაზე და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების კორექტირება ავტომატურად დააყენებს დღის წესრიგში სხვა მკვლევარი სახელმწიფოების მიერ ანალოგიური ზონების შემთხვევის საკითხს. ჩინეთის შემთხვევაში ეს შეიძლება იყოს სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზია, აფრიკის ნაწილი და ა.შ., ხოლო რუსეთის შემთხვევაში, სულ ცოტა, ყოფილი სსრკ-ის ტერიტორია. თუ დღის წესრიგში მოხერხდება მოდერნიზებული დოქტრინა დაბრუნდება, მოსკოვმა ამას შეიძლება ბრძანების დოქტრინის აღორძინებით უპასუხოს და ნაბიჯობა შეამთხვევას მკაფიოდ იტყვის, რომ ნათეს ადგილი პოსტსაბჭოთა სივრცეში არ არის.

ამა წლის 4 მარტს პარლამენტის საგარეო საქმეთა კომიტეტში დეპუტატებმა მოუსმინეს პრემიერის სპეციალურ წარმომადგენელს რუსეთთან ურთიერთობის საკითხებში — ზურაბ აბაშიძეს. ამ შეხვედრას დიდი რეზონანსი ორი გარემოების გამო არ მოჰყოლია. ჯერ ერთი, იმავე დღეს და იმავე საათებში გაიმართა საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის სკანდალური სხდომა, რომელზეც მამუკა ხაზარაძე გამოვიდა. ამასთანავე, შეხვედრა აბაშიძესთან მალევე დაიხურა. მას წინ უძღოდა სიტყვიერი დაპირისპირება გიგა ბოკერიასა და დიმიტრი ცვიტიშვილს შორის, მაგრამ საზოგადოებას ყურადღება არც ამისთვის მიუქცევია. რამდენიმე კომენტარიდან კი ჩანდა, რომ რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობებზე მნიშვნელოვანი დებატები არ გამართულა და ზურაბ აბაშიძემ დეპუტატები, უბრალოდ, საქმის კურსში ჩააყენა პრალაში გამართული მოლაპარაკებების თაობაზე.

ზურაბ აბაშიძის შეხვედრები რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე გრიგორი კარასინთან, როგორც წესი, დიდ აურზაურს არ იწვევენ. თუმცა ამჯერად საპირისპირო მოხდა. მას ხელი რამდენიმე ფაქტორმა შეუწყო, უპირველესად კი, კარასინის ამ განცხადებამ: „სირთულეების მიუხედავად, უნდა გავაგრძელოთ ურთიერთობების განვითარება და ასევე მივინდებოდა, გავაფრთხილო ჩემი ქართველი კოლეგები იმ შესაძლო მოულოდნელობების შესახებ, რაც უსიამოვნოა ორივე ქვეყნისთვის“.

უნდა გავითვალისწინოთ კიდევ ერთი განცხადება, რომელიც იმავე დღეს საბინისტროს კოლეგიაზე რუსეთის თავდაცვის მინისტრმა სერგეი შოიგუმ ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის მოქმედებაზე საუბრისას გააკეთა: „ორჯერ და უფრო მეტად გაიზარდა იმ სწავლებების მასშტაბი და ინტენსიურობა, რომელიც სულ უფრო აქტიურად რთავს ნატოს არაწევრ უკრაინასა და საქართველოს. მსგავსი ქმედებები მსოფლიოში არსებულ უსაფრთხოების სისტემას არღვევს“.

იმავე დღეს, საღამოს, რუსულმა „კომერსანტმა“ გრიგორი კარასინის ინტერვიუ გამოაქვეყნა. ურნალისტიკის კითხვაზე, რა იდგა მისი გაფრთხილების უკან, რუსმა დიპლომატმა უპასუხა: „პირიქით, ვცდილობთ, მოვუწოდოთ საქართველოს, რომ ჩვენ ურთიერთობებში უსაფრთხო მყოფობისთვის არ იყოს, — განაცხადა კარასინმა, საქმის არის, რომ საქართველოს საგარეო პოლიტიკაში სულ უფრო მკაფიოდ იკვეთება ნატოსთან დაკავშირებული დღის წესრიგი. ძალიან ხშირად ტარდება ნატოს მასშტაბური ტარდებები, ამასთანავე, საქართველო ხელს უწყობს, რომ მასში მონაწილეობა რეგიონის სხვა ქვეყნებშიც მიიღონ, მაგალითად, სომხეთში“. მან გააკრიტიკა საქართველოს პრეზიდენტი, პრემიერი და საგარეო საქმეთა მინისტრი „მკვეთრი განცხადებებისთვის“, თუმცა, ამასთანავე, აღნიშნა, რომ „კეთილგანწყობის ატმოსფერო მთელ რიგ სფეროებში იზრდება. სავაჭრო ბრუნვამ 2018 წელს 1,35 მილიარდი დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის მაჩვენებელზე მეტხედით მეტია“. კარასინის თქმით, ფულადი გადარიცხვები რუსეთიდან საქართველოში 500 მილიონი დოლარით გაიზარდა, ხოლო რუსი ტურისტების რაოდენობამ საქართველოში დაახლოებით 1,4 მი-

ლიონს მიაღწია. კარასინმა აღნიშნა, რომ მხარეებმა მოაგვარეს ყველა ფორმალობა, რომელიც ხელს უშლიდა სავაჭრო ტრანზიტის დაწყებას კონფლიქტურ რეგიონებზე გამავალი ე.წ. დერეფნების გავლით. როდესაც ურნალისტიკა ჰკითხა, — მართალია თუ არა, რომ მოსკოვი აიძულებს თბილისს, სეპარატისტულ მთავრობებთან ტრანზიტთან დაკავშირებით შეთანხმებები გააფორმოს, კარასინმა უპასუხა: „არა, არა, ასე არ არის. ეს გამოვლილია, ჩვენ ასე საკითხს არ ვაყენებთ. სხვა საქმეა, რომ არსებობს ზოგიერთი დეტალი, რომელთა განხილვა თქვენ მიერ დასახელებულ რესპუბლიკებთან მოგვიწევს, მაგრამ არანაირ მონოდებებს არ ვაკეთებთ, პირობებს არ ვაყენებთ“.

თბილისში ამ თემაზე არაერთი ვარაუდი გამოითქვა, თუმცა იყო კიდევ ერთი ვერსია. „ევროპული საქართველოს“ წარმომადგენელმა გიგა ბოკერიამ „პალიტრანიუსის“ ეთერში არ გამოიხატა, რომ კარასინის გაფრთხილება ანაკლიის პორტის მშენებლობასაც ეხება, „ვიინადან ვიცით, რომ ამ პროექტზე რუსეთის ხელი-სუფლებას ცუდი დამოკიდებულება აქვს“. ზურაბ აბაშიძემ კი განაცხადა, რომ მოლაპარაკებებზე ანაკლიაზე ერთი სიტყვაც არ თქმულა: „ვერ წარმომიდგენია, რა შუაშია ანაკლიის პორტი და რატომ უნდა განვიხილოთ ეს თემა“.

თბილისში ბევრი ისაუბრეს იმაზე, რატომ გააკეთა კარასინმა ასეთი ხისტი განცხადება. დასახელება სხვადასხვა მიზეზი, გაკეთდა ვრცელი კომენტარები რუსული დიპლომატიის სტილზე, მაგრამ ძალიან ცოტა ითქვა იმ მიზეზზე, რომელიც უდაპირზე დევს, და რუსული მხარე მას არ ლიად საუბრობს. მოსკოვს არ სურს, იხილოს საქართველო ნატოში და ნატო — საქართველოში. ამას სერიოზულ საფრთხედ აღიქვამს და საპასუხო ნაბიჯებს აანონსებს. როგორც ამჟამინდელი, ისე ყოფილი ხელისუფლების წარმომადგენლებს, სავარაუდოდ, ხელს არ აძლევთ, რომ ეს თემა განხილვის საგანი გახდეს და საზოგადოებაში გაჩნდეს კითხვა „რამდენად გვიყვარს ნატო?“ სავარაუდოდ, ამიტომ ურჩევნიათ, ყურადღება მნიშვნელოვან, მაგრამ (მთავარ საკითხთან შედარებით) მეორეხარისხოვან პრობლემებზე გადაიტანონ — ანაკლია, სავაჭრო დერეფნები, დიპლომატიის სტილი, ზურაბ აბაშიძის თითქოსდა საიდუმ-

მონროს დოქტრინა და კარასინის გაფრთხილება

თბილისში გავრცედა იმედი, რატომ გააკეთა კარასინმა ასეთი ხისტი განცხადება. დასახელება სხვადასხვა მიზეზი, გაკეთდა ვრცელი კომენტარები რუსული დიპლომატიის სტილზე, მაგრამ ძალიან ცოტა ითქვა იმ მიზეზზე, რომელიც უდაპირზე დევს, და რუსული მხარე მას არ ლიად საუბრობს. მოსკოვს არ სურს, იხილოს საქართველო ნატოში და ნატო — საქართველოში, ამას სერიოზულ საფრთხედ აღიქვამს და საპასუხო ნაბიჯებს აანონსებს. როგორც ამჟამინდელი, ისე ყოფილი ხელისუფლების წარმომადგენლებს, სავარაუდოდ, ხელს არ აძლევთ, რომ ეს თემა განხილვის საგანი გახდეს და საზოგადოებაში გაჩნდეს კითხვა «რამდენად გვიყვარს ნატო?»

ლო ვიზიტი ბიძინა ივანიშვილთან და ა. შ. ზოგმა შეიძლება თქვას, რომ საქართველო-რუსეთის ბოლოდროინდელ ურთიერთობებში არის რიტორიკული ესკალაციის პერიოდები, რომელთაც შემდგომ განმუხტვის პერიოდები ცვლის. მათ შეიძლება იგვარაუდონ, რომ ამჟამინდელი გამწვავება დაახლოებით მარტის ბოლომდე გაგრძელდება, როდესაც საქართველოში ნატოს გენერალური მდივანი იენს სტოლტენბერგი ჩამოვა და მასშტაბური სამხედრო სწავლება გაიმართება. შემდეგ კი, როგორც წინა წლებში, დაძაბულობა შემცირდება, მაგრამ საქმე ის არის, რომ „ახალი ცივი ომი“ აშშ-სა და რუსეთს შორის უკვე იმ სტადიაშია, რომ რიტორიკის გამწვავება კონკრეტულ ნაბიჯებს უკავშირდება. მაგალითად, რუსეთის თავდაცვის მინისტრის ზემოთ ნახსენები განცხადება ბალტიის და სამხრეთის მიმარ-

თულეზაზე ახალი შენაერთების განლაგების ფონზე გაკეთდა. არის კიდევ ერთი, შესაძლოა, უფრო მნიშვნელოვანი ნიუანსიც. კრემლი მონადინებულა აშშ-ის მოქმედებას ვენესუელაში ასიმეტრიული პასუხი გასცეს და შეიძლება უკრაინისა და საქართველოს მიმართულეებით გააქტიურდეს. ახლანდელ პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის მრჩეველმა ეროვნული უსაფრთხოების საკითხებში — ჯონ ბოლტონმა „სი-ენ-ენისთვის“ მიცემულ ინტერვიუში უფრო ახდენს თეთრი სახლის დიდ ზეწოლას ვენესუელაზე და ყურადღებას არ აქცევს მსგავს რეჟიმებს საუფროსად შედარება საუფროსად არაბეთთან არ შეიძლება. მოქმედი ადმინისტრაციის პირობებში ჩვენ არ გვემინათვთქვია „მონროს დოქტრინა“.

„რონალდ რეიგანიდან მოყოლებული, აშშ-ის პრეზიდენტების მიზანი იყო სრულიად დემოკრატიული ნახევარსფეროს შექმნა“, — თქვა ბოლტონმა. 1823 წლის 2 დეკემბერს აშშ-ის პრეზიდენტმა ჯეიმს მონრომ კონგრესის წინაშე გაახილავა საგარეო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები, რომლებიც ევროპული სახელმწიფოებისთვის დასავლეთ ნახევარსფეროს „დახურვას“ ითვალისწინებდა — ევროპელებს ჩაუვრცელებოდათ ყოფილი კოლონიების საქმეებში, ევროპულ საქმეებში აშშ-ის ჩაურევლობის სანაცვლოდ. მოგვიანებით, როდესაც შეერთებული შტატები გააძლიერდა, საუბარი მონროს დოქტრინაზე მამინი იწყებოდა, როდესაც ვილფრედო ლეოპოლდო გაეცხა იმისთვის, რომ ცენტრალური და სამხრეთ ამერიკა აშშ-ის ექსკლუზიური გავლენის სფერო გახდა. ბოლო ათწლეულებში ოფიციალური პი-

რები მას იშვიათად ახსენებდნენ, რადგან ლათინოამერიკულ პოლიტიკოსებს ეს არ სიამოვნებდათ, თუმცა ტრამპის მმართველობის პერიოდში დამოკიდებულება, როგორც ჩანს, შეიცვალა. ბოლტონის რეპლიკა მონროს დოქტრინასა და ნახევარსფეროს დემოკრატიზაციაზე ძალზე მნიშვნელოვანი სიგნალია. ის მხოლოდ იმაზე როდი მიაჩნდა, რომ აშშ-ს ვენესუელაში, ხოლო შემდგომ ნიკარაგუასა და რიგ სხვა ქვეყნებში ხელისუფლების შეცვლა სურს და მონადინებულა, რეგიონში რუსეთისა თუ ჩინეთის გავლენა მინიმუმამდე დაიყვანოს. გაცილებით მნიშვნელოვანია ის, რომ თეთრმა სახლმა მონროს აშშ-ის გავლენის სფერო მას შემდეგ, რაც წინამორბედი ადმინისტრაციების წარმომადგენლები წლების თუ არა ათწლეულების განმავლობაში ირწმუნებოდნენ, რომ ახალ გლობალიზებულ მსოფლიოში გავლენის სფეროების ეპოქა დასრულდა. პრეტენზია ამერიკული გავლენის ექსკლუზიურ ზონაზე და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების კორექტირება ავტომატურად დააყენებს დღის წესრიგში სხვა მძლავრი სახელმწიფოების მიერ ანალოგიური ზონების შექმნის საკითხს. ჩინეთის შემთხვევაში ეს შეიძლება იყოს სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზია, აფრიკის ნაწილი და ა.შ., ხოლო რუსეთის შემთხვევაში, სულ ცოტა, ყოფილი სსრკ-ის ტერიტორია. თუ დღის წესრიგში მონროს დოქტრინაზე უფრო ახალი შეიძლება ბრძანების დოქტრინის აღორძინებით უპასუხოს და ნებისმიერ შემთხვევაში მკაფიოდ იტყვის, რომ ნატოს ადგილი პოსტსაბჭოთა სივრცეში არ არის. ყველაზე საინტერესო სიტყვა კარასინის განცხადებაში, ალბათ, „მოულოდნელობაა“. ის შეიძლება გულისხმობდეს როგორც მოულოდნელობას რუსეთისთვის — მაგალითად, საქართველოში ნატოს პოზიციების სწრაფ და მკვეთრ გაძლიერებას, ისე მოულოდნელობას საქართველოსთვის — რუსეთის პასუხს ან პრევენციულ ქმედებას ამის გამო. მოულოდნელი ექსცესების თავიდან აცილების მთავარი საშუალება დიპლომატიის გაღრმავებაა, მასში უფრო მაღალი რანგის პირების ჩართვა და შეთანხმება უსაფრთხოების ძირითადი პრინციპებზე. მაგრამ ხელისუფლებას ამის გაკეთება, როგორც ჩანს, არ სურს ან არ შეუძლია, ხოლო დისკუსია საგარეო პოლიტიკურ საკითხებზე შემოიფარგლება მკითხაობით იმის თაობაზე, თუ რა იგულისხმავს ბოლტონმა, პუტინმა, ტრამპმა ან რომელიმე სხვა უცხოელმა მაღალჩინოსანმა.

ლუკა ნემსაძე

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ერთადერთი, რისი სუსტი იმედით შეიძლება ჰქონდეს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის მიმართ, ეს დე ფაქტო დამოუკიდებელ რუსულ რეჟიმთან კონფედერაციული სახელმწიფოს შექმნაა და ეს „ფუფუნება“ რუსეთის კეთილი ნების გარეშე შეუძლებელია. ეს ყველაფერი, ვლადიმერ პუტინის ახირება კი არა, სამწუხარო რეალობაა, ობიექტური მოცემულობა.

„ქართული ოცნების“ მიერ წინასაარჩევნოდ უხვად გაცემული და „ნაგლად“ შეუსრულებელი დაპირებებიდან (ყველას ჩამოთვლა ძალიან შორს წაგვიყვანს) ერთ-ერთი რუსეთთან ურთიერთობების დალაგების, კეთილმეზობლური ურთიერთობების აღდგენის პირობაც იყო. თუმცა დალაგება-აღდგენას ვინღა დაეძებს, როცა ამ მიმართულებით (თუ არ ჩავთვლით რუსეთის ბაზარზე ღვინისა და ბორჯომის გატანას) მოლაპარაკებების დასაწყებად ქოცების ხელისუფლებას ნაბიჯიც კი არ გადაუდგამს.

კონსტრუქციულ, რეალისტურ შედეგზე ორიენტირებულ ნაბიჯებზე საუბარი და არა ისეთ უტოპიურ, ურეალურ, უარყოფით განცხადებებზე, როგორც იდეაშივე გამოცხადდა სერიოზული მოლაპარაკებების დაწყებას.

მაგალითისთვის საზოგადოებას შევახსენებ რამდენიმე წლის წინათ რუსეთის პრეზიდენტის განცხადებას მოლაპარაკებების სუფთა ფორცლიდან დაწყების მზადყოფნის შესახებ. ვლადიმერ პუტინმა იქვე დასძინა, რომ საქართველო-რუსეთს შორის არ არსებობს ტაბუდადებული თემები; ასე განსაჯეთ, ახალი რეალიტების (ამაზე ქვემოთ) გათვალისწინებით, თვით ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის ჩათვლითაც კი. და რა მიიღო ამ კეთილი ნების პასუხად მსოფლიოს პირველი სახელმწიფოს პრეზიდენტი? ულტიმატუმი — ჯერ სოხუმ-ცხინვალის მიხედვით სამხედრო ბაზები, გააუქმეთ იქ რუსეთის საელჩოები, ანუ უკან წაიღეთ საქართველოს ყოფილი ავტონომიური რესპუბლიკების დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად ცნობა და დანარჩენზე მერე ვილაპარაკოთ!.. ამაზე დიდი იდიოტიზმი გავიხსენებ!

„მიშისგან აცხადებულმა“ ვალოდიამ, ერთი ცნობით და, მართლა შეასრულა ულტიმატუმის პუნქტები, რას შობი მერე? „სხვა დანარჩენზე“ რა, კრასნოდარის სოჭის დაბრუნებაზე უნდა ვესაუბროთ რუსებს? თუმცა, რატომაც არა? კიდევ ერთი ულტიმატუმი და სოჭი თავისი „ფორმულა-1“-ის ტრასითა და ოლიმპიური ინფრასტრუქტურით ჩვენი იქნება და მეტიც — პუტინის მაღალ სტუმრებთან ერთად გლობალური პოლიტიკის კეთება, სოჭის სამთავრობო რეზიდენციის მაგივრად, სადმე, მიყრუებულ „პადმასკოვიში“ — მოუნევს... ზემოთ ე.წ. ახალი რეალიტები ვახსენე და არცთუ უშიშნოდ. რა, კულტურული კაცობრიობა ახალ რეალიტებში არ აღმოჩნდა? ყველაფერს თავი რომ დავანებოთ, კაცი ქალობას იჩემებს და პირიქით, კაცი ვარო, — გაჰყვირის ქალი. ჰომო საპიენსის ასეთ ეგზემპლარებს საბჭოეთის „ბნელეთში“ უმაღლა გავლივ ზურაბაშვილთან გააქანებდნენ სამკურნალოდ, „განათლებულ“ დასავლეთში კი დემოკრატიის ხარისხის, რეიტინგის მთავარი საზომი ერთობლივად, ლგვტ პირების უფლებების დაცვა და, შესაბამისად, ჩატარებული გეიალღუმიერების, ერთი და იმავე სქესის პირთა შორის კორინთების რაოდენობაა. ეს ყველაფერი ქრისტიანული ფესვებიდან აღმოცენებული ევროპული ცივილიზაციისთვის ახალი რეალობები თუ არ არის, მაშ, რა ჯანდაბაა? ეს, რა თქმა უნდა, უხმობი... თუმცა, „შერეობილი“ ხუტა

ოდიშელიძის არ იყოს, „თვალი დაუდგა ევროპას“, რაც უნდა ის უქნია, მაგრამ, ახალი რეალიტებიდან გამომდინარე, ჩვენ სახუმაროდ რომ არ გვაქვს საქმე?! ვლადიმერ პუტინის მიერ გაცხადებული ახალი რეალიტების არსი არის ის, რომ უნდა გვესმოდეს, რომ 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის შემდეგ აფხაზეთ-ცხინვალის იმ სტატუსით დაბრუნება საქართველოს იურისდიქციამ, როგორცაც ისინი შედიოდნენ საბჭოთა საქართველოს შემადგენლობაში, არათუ პრაქტიკულად, თეორიულადაც კი გამოირიცხება. ყოველ შემთხვევაში ასეთი სასწაული ამ საუკუნეში არ მოხდება...

ერთადერთი, რისი სუსტი იმედით შეიძლება ჰქონდეს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის მიმართ, ეს დე ფაქტო დამოუკიდებელ რესპუბლიკებთან კონფედერაციული სახელმწიფოს შექმნაა და ეს „ფუფუნება“ რუსეთის კეთილი ნების გარეშე შეუძლებელია. ეს ყველაფერი, ვლადიმერ პუტინის ახირება კი არა, სამწუხარო რეალობაა, ობიექტური მოცემულობა.

მეტიც — თუ ვინმეს ჰგონია, რომ დაკარგული სოხუმ-ცხინვალის დაბრუნება პუტინის ერთ სიტყვაზეა დამოკიდებული, ძალიან ცდებია. აფხაზეთის და ოსების კავკასიური რასის თავმოყვარე, ვაჟკაცი ხალხია, რომლებმაც განვლილი წლების განმავლობაში, რომ იტყვიან, გემო გაუგეს თუნდაც ბუტაფორიულ, მაგრამ მაინც ასე თუ ისე დამოუკიდებლობას, რომელსაც პუტინის ბრძანებით შემთხვევამიც არ დათმობენ.

ამ ყველაფრის საპირწინედ საქართველოს ხელისუფლებას მისი „მეგობარი“ დასავლეთის მიერ ე.წ. არ აღიარების პოლიტიკის გაგრძელება მიაჩნია და სულ ტყუილად: ჯერ ერთი, ყველაფერს აქვს დასასრული და „დემოკრატიული“ დასავლეთისგან სოხუმ-ცხინვალის დამოუკიდებლობის აღიარება მხოლოდ დროის ამბავია და, ეგვიტ რომ არა, ციციქას სოხუმ-ცხინვალს მსოფლიოს ხმელეთის 1/7-ზე გადაჭიმული რუსეთის უზარმაზარი იმპერიის აღიარება არ ეყოფა, რომ იტყვიან, პურადაც და ყველაფერს აქვს ვიტყვი რუსეთის ბაზარზე, რომლის დედაქალაქი მოსკოვის მხოლოდ ერთი რაიონი თვალის დახამამამებში ისე შეისრუტავს აფხაზურ ციტრუსებს, რომ, უკაცრავად და, ერთხელაც არ დაასლოკინებს.

ამიტომ, თუ ამ ლიბერალისტული მსოფლიოს ახალ რეალიტებში გადარჩენა გვინერია, მხოლოდ რუსეთის დახმარებით, მასთან სტრატეგიული მოკავშირეობით და, ვინც ნატო-ევროკავშირის იმედად საპირისპიროს ამტკიცებს, ის ან შეუგნებელი ბრიყვი, ან

შოიგუს და კარასინის განხილვა იმ სტრატეგიის ნაწილია, რომლის შედეგადაც საქართველო შეიძლება დაიხრებოდეს მისი მოკავშირეების მოქმედების საპასუხოდ

ვინც პუტინს არ დაელაპარაკება, ის შოიგუს მოუსვენს

თუ ამ ლიბერალისტული მსოფლიოს ახალ რეალიტებში გადარჩენა გვინერია, მასთან სტრატეგიული მოკავშირეობით და, ვინც ნატო-ევროკავშირის იმედად საპირისპიროს ამტკიცებს, ის ან შეუგნებელი ბრიყვი, ან შეუგნებელი არაგზაა

შეგნებელი არაგზაა. „მთავარი ოპოზიციური“ პარტიისგან ხშირად გაისმის ქოცების ხელისუფლების მიმართ ბრალდება, საყვედური, რომ აშშ-ევროპის პოლიტიკური რადარებიდან საქართველო თითქმის გაქრაო. რასაც ხელეობის საფასვით უარყოფენ ქოცები: რას ამბობთ, ნატოსა და ევროკავშირთან ისეთი მეგობრული ურთიერთობები გვაქვს, თქვენ, ნაცებს, არც კი დაგსიზმრებიათო. და ასეთი კინკლაობით ერთობიან. ის კი აღარავის ახსოვს, რა „სიკეთეების“ მოუტანა საქართველოს იმ დრომ, როდესაც დასავლეთის რადარებზე ვერწყინავდით — რამდენჯერაც ვამცნეთ რადარებს, — არიქა, რუსები გვჩაგრავენო, ზუსტად ამის პირდაპირ პროპორციულად მოჩოჩავენო მათეულხლარხამებში ისე შეისრუტავს აფხაზურ ციტრუსებს, რომ, უკაცრავად და, ერთხელაც არ დაასლოკინებს.

რისი მიღებაც სურდა რუსეთს, ომის შემდეგ ყველაფერი მიიღო. უკაცრავად და, რუსეთმა საქართველო ფეხებზე დაიკიდა განსაკუთრებით მას შემდეგ, რაც 2014 წელს უკრაინაში ახალი თავის ტყვილი გაუჩნდა ლუგანსკ-დონეცკ-ყირიმის სახით და ეს „დაკიდება“ გაცილებით სავალალო შედეგით შეიძლება დასრულდეს, ვიდრე დასავლეთის რადარებიდან გაქრობაა.

ბერგვალს რუსეთთან ურთიერთობის საკითხებში საქართველოს პრემიერმინისტრის სპეციალური წარმომადგენელ ზურაბ აბაშიძესთან შეხვედრის მორიგი რაუნდის წინ. რა არის ეს, თუ არა ცუდად შეფასებული მუქარა საქართველოს მიმართ? უფრო შორს წავიდა რუსეთის თავდაცვის მინისტრი, რომელმაც 27 თებერვალს არაორაზროვანი განცხადება გააკეთა ნატოს სამხედრო წევრების ინტენსივობასა და მათში ნატოს არანეგრი უკრაინისა და საქართველოს „აქტიურად ჩართვის“ შესახებ. სერგეი შოიგუს თქმით, აღიანისი განაგრძობს წინა ხაზის ბაზირების სისტემის განვითარებას ბალტიისპირეთში, აღმოსავლეთ და სამხრეთ ევროპაში. რუსული საინფორმაციო სააგენტოების ცნობით, თავდაცვის სამინისტროს კოლეგიის სხდომაზე შოიგუმ თქვა, რომ ნატო რუსეთს აიძულებს საპასუხო ზომების მიღებას.

სამართლობა მოითხოვს, აღინიშნოს, რომ რუსეთს, დღიდან სსრკ-ის დანგრევისა, საქართველოს მიმართ მწყობრი პოლიტიკა არ ჰქონდა, ხოლო აგვისტოს ომის შემდეგ რუსეთის პოლიტიკური რადარებიდან საერთოდ გაქრა საქართველო, რადგან,

თავად განსაჯეთ: „მიუხედავად სირთულეებისა, უნდა განვადრძოთ ურთიერთობების განვითარება და მიზნა, გავაფრთხილო ჩემი ქართველი კოლეგები იმ შესაძლო მოულოდნელობების შესახებ, რომლებიც უსიამოვნო ორივე ქვეყნისათვის“, — განაცხადა რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე გრიგორი კარასინმა 27 თებერვალს რუსეთთან ურთიერთობის საკითხებში საქართველოს პრემიერმინისტრის სპეციალური წარმომადგენელ ზურაბ აბაშიძესთან შეხვედრის მორიგი რაუნდის წინ.

გის ნაწილია, რომლის შემუშავებასაც აქტიურად შეუდგა კრემლი ვაშინგტონისა და მისი მოკავშირეების მოქმედების საპასუხოდ.

20 თებერვალს ფედერალური კრების წინაშე გამოსვლისას რუსეთის პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ აშშ-ის მიერ საშუალო და შორი რადიუსის მოქმედების რაკეტების შემცირების შესახებ შეთანხმებიდან გამოსვლის საპასუხოდ მოსკოვი გაშლის სარაკეტო სისტემებს, რომლებიც არა მხოლოდ შეიარაღებაზე იქნება დამინებელი, არამედ აშშ-ისა და მოკავშირეთა ტერიტორიებზე განლაგებულ გადწყვეტილების მიღების ცენტრებზე. მარტივად რომ ვთქვათ, ვლადიმერ პუტინი არა მხოლოდ რუმინეთს, პოლონეთსა და ბალტიის ქვეყნებს დაემუქრა განადგურებით, საიდანაც შესაძლოა გაუშვან რაკეტები რუსეთის მიმართულებით, არამედ იმ ქვეყნებსაც, რომლებშიც მიიღება რუსეთზე შეტევის გადწყვეტილება და, ასეთი ქვეყანა რომ ერთადერთია, ეს ბავშვმაც კი იცის — აშშ. ვლადიმერ პუტინმა ისიც განაცხადა, რომ რუსეთზე თავდასხმის შემთხვევაში არ დაინებებს ტანკებისა თუ ცოცხალი ძალების თვლას, რადგან ამ კომპონენტში ნატო აშკარად აღემატება რუსეთს და ამიტომ, როგორც ბირთვული ზე სახელმწიფო, ბირთვული დარტყმით გაანადგურებს ნებისმიერ აგრესორს, რომელიც გაუდევს რუსეთთან გინდაც არაბირთვული საომარი მოქმედების დაწყებას.

ვლადიმერ პუტინის ამ განცხადებამ მოკვი ჩააგდო სრულიად დასავლეთი და, პირველ რიგში, აშშ, რადგანაც პრაქტიკამ აჩვენა, რომ რუსეთის პრეზიდენტი, რომ იტყვიან, სიტყვებს ჰკერძო არ ისვრის და ძალაც შესწევს ქაღილისა. სირია ამის ნათელი მაგალითი.

რატომ ეპრემიერ მსოფლიოს ნეოლიბერალისტული სამყარო რუსეთს? რუსეთის უზარმაზარი ბუნებრივი რესურსები — აი, თავიდათავი მიზეზი რუსეთთან დაპირისპირებისა — „დიდი უსამართლობაა, რომ მსოფლიო ბუნებრივი წიაღისეული რესურსების 40% პროცენტი მხოლოდ ერთს — რუსეთს ეკუთვნის! განაცხადა სახდენის ყოფილმა მდივანმა, ქალბატონმა მაღლენ ოლბრანტიმ. ბუნებრივი რესურსები და მართლმადიდებლობა — აი, რეალური მიზეზი უღმერთო დასავლეთის რუსეთთან დაპირისპირებისა. შემოთქმულიდან გამომდინარე, დასკვნები თქვენთვის მომინდვია, ძვირფასო მკითხველო!

დავით მხიპა

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გაუგებარია, რა კრიტიკით აარჩია ქართულმა სახელმწიფომ მაინცდამაინც ძალბატონი, რომელიც თვითონვე საჯაროდ იჩივებს ბოზის წოდებას (შეახსენებთ, რომ ეს მან თვითონ განაცხადა ტელეეთერში), მაგრამ ფაქტია, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში „სასწავლებლად“ წასული „წარმატებული ქართველი მსახიობი“ დღეს მხოლოდ იმით არის დაკავებული, რომ „ფიზიკუმი“ ხან შავ და ხან თეთრ მამაკაცთან ერთად გადაღებული შიშველი ფოტოების ატვირთვით ერთობა.

რეალურად, ეს ამბავი არც ისე სახალისოა, როგორც სათაურიდან გამომდინარე შეიძლება ეგონოს მკითხველს. საკითხი ჩვენი შეილები, მომავალი თაობის სწავლა-განათლებისა და სწორი აღზრდის საქმეს ეხება, მაგრამ თვით სიტუცია ისეთი კომიკური, რომ ძალაუფლებურად მაინც წამოგვდებდა ადამიანს, ჰომერულად სასაცილო ხუმრობა თუ არა, მწარე ირონია მაინც. აი, სწორედ ამ მწარე ირონიის გამო მოგვდავება მერე ზოგიერთი და უაპელაციოდ გეძახის „ბოლმინს“, „შურიანს“, „გაბორტებულსა“ და სხვა მსგავს ეპითეტებს.

არადა, რა გინდა ქნა, როდესაც „მასწავლებლის გლობალური ჯილდოს“ მსოფლიო ათეულში საქართველოდან შედის ის პედაგოგი, რომელიც სინამდვილეში არ არის პედაგოგი. საუბარია ლანჩხუთის რაიონის სოფელ ჩიბათის საშუალო სკოლის მასწავლებელ ლადო აფხაზაზე, რომელიც 2017 წელს ჯერ აქ, საქართველოში, გახდა „წლის საუკეთესო მასწავლებელი“, ახლა კი მსოფლიოს საუკეთესო მასწავლებელთა ათეულში შეიყვანეს. ერთი შეხედვით, მართლაც უნდა იყოს აქ ცუდი და რატომ არ უნდა გაგვიჩვენოს ადამიანს ქართველი სპორტსმენის, მეცნიერის, ხელოვანისა თუ პედაგოგის წარმატება? ამის ერთადერთი მიზეზი შეიძლება იყოს ის, როდესაც დაინახავ, რომ ამ „წარმატების“ უკან რაღაც სხვა მორჩანს და ამ ამბავში ბევრი არასწორი „ქვეშაბავი“ იმალება. ბუნებრივია, ამ დროს ადამიანს გაგვიჩვენებს ეჭვი — ვიღაცა გაჩვენებ, სპეციალურად წარმოაჩინენ ნიჭიერ და წარმატებულ ტიპად, რათა ამით საზოგადოებას დაანახონ „წარმატებული ეტალონი“, შექმნან „წარმატებული ადამიანის“ ზოგადი სახე, რომლითაც მომავალ თაობას, ახალგაზრდებს უბიძგებენ მიზანმიმართულ — თუ ახალგაზრდას სურს, იყოს ცხოვრებაში წარმატებული ადამიანი, ისიც მისნაირი უნდა გახდეს!

საქართველოს სახელმწიფომ ამხელა თანხა? — იმნამსვე მოინათლება შურიანად და ბოროტად, რადგან სხვა ადამიანების წარმატებას „ვერ იტანს“. სამწუხაროდ, საზოგადოების არც ისე მცირე ნაწილი აზროვნებს ასე და ამ რეალობას ჯერჯერობით მაინც უნდა შევეგუოთ, სხვა გზა არ გვაქვს. აქედან გამომდინარე, მაინც დამაინც არც იმას ექნება აზრი, რომ განვმარტოთ, რას ვერჩით „გლობალურ თიჩა“ ლადო აფხაზავას, თუმცა, თუნდაც ხუმრა და ათმა ადამიანმა მაინც რომ გაიგოს სწორად ჩვენი პოზიცია და თვალის ახილოს, ესეც დიდ საქმედ მიგვაჩნია ამ საყოველთაო სიბნელებაში. ამიტომ დავიწყეთ:

* პირველი და მთავარი ის არის, რომ „პატ.მასწ.“-ს საერთოდ არ აქვს პედაგოგიური განათლება და შესაბამისი კვალიფიკაცია. სხვათა შორის, ამის შესახებ ინტერნეტშიც დაინერა და ლადო აფხაზამ ვამ გამოგონებული პასუხი გაცა „შურიანებს“: „მართალია, ვაღიარებ, რომ არ მაქვს არც დიპლომი და არც კვალიფიკაცია, მაგრამ სამაგიეროდ მაქვს უდიდესი მოტივაცია, ვიყი პედაგოგი, ჩატარებული მაქვს საჩვენებელი გაკვეთლები 400-მდე სკოლაში, დაწერილი მაქვს შრომები და ამიტომ უკვე ვსარგებლობ პედაგოგის სტატუსით!“

როგორც ჩანს, „გლობალური თიჩა“ ვერ ხვდება, რომ სრული სისულელე წამოროშა ლადო მასწ! აგვიხსენით ერთი, თუკი არ გაქვთ არავითარი დიპლომი და კვალიფიკაცია, როგორ და რანაირად ჩატარებთ ეგ 400 გაკვეთილი სკოლებში? ვინ მოგცათ ამის უფლება? ყველაზე ვიცი, რომ ახალ და დამწყებ კი არა, უკვე მოქმედ და დევანდოსილ, წლების განმავლობაში დიდი პედაგოგიური პრაქტიკის მქონე მასწავლებლებსაც კი ათასნაირ ატესტაციას, გამოცდას, გადაამზადებას უტარებენ, ისე არ აძლევენ გაკვეთილის ჩატარების უფლებას, ხოლო ახალბედებს ათი საფეხურის გავლა მაინც უნევს, სახიზოთი მინა მასწარაძი, რომელიც რატომღაც ბიუჯეტიდან დაფინანსეს ასიათასობით ლარით და ამერიკაში გაუშვეს სასწავლებლად. გაუგებარია, რა კრიტერიუმით აარჩია ქართულმა სახელმწიფომ მაინცდამაინც ეს ქალბატონი, რომელიც თვითონვე საჯაროდ იჩივებს ბოზის წოდებას (შეახსენებთ, რომ ეს მან განაცხადა ტელეეთერში), მაგრამ ფაქტია, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში „სასწავლებლად“ წასული „წარმატებული ქართველი მსახიობი“ დღეს მხოლოდ იმით არის დაკავებული, რომ „ფიზიკუმი“ ხან შავ და ხან თეთრ მამაკაცთან ერთად გადაღებული შიშველი ფოტოების ატვირთვით ერთობა.

და, თუკი ვინმე დასვათ კითხვას — ამაში გადამხდა

კვი, თითრო ლადო! ვისია განგო? განგო შენია?!

ანუ «გლობალური თიჩა» და ვინრო ეროვნული «ბოლმინაები»

ყველაზე დიდი სეაური «ლადო მასწავლებლის» იმ ფოტოსურათს მოკყვა, რომელზეც იგი ხეობილ უხამსად გაბინებულ «ბლოგერ» დოვინიკ მანგოსთან, იგივე კუკური ბარამიძესთან ერთად არის გადაღებული. მართალია, ლადომ უარყო მანგოსთან ნაცნობობა და სურათს „შემთხვევითი“ უწოდა, მაგრამ, ვისაც ეს ფოტო უნახავს, დამეთანხმება, რომ იქ ამკარად უფრო ახლობლობა და მეგობრობა ჩანს, ვიდრე შემთხვევითობა. მივუახლოვების მშობლებმა, არც განათლების სამინისტრომ და არც ბავშვებმა.

უმით, ამაზეც ვერავინ იძლევა გარკვეულ პასუხს. უნდა ვაღიაროთ, რომ ყველაზე დიდი სეაური „ლადო მასწავლებლის“ იმ ფოტოსურათს მოკყვა, რომელზეც იგი ცნობილ ჰომოსექსუალ და პატრიარქის უხამსად მაგინებელ „ბლოგერ“ დოვინიკ მანგოსთან, იგივე კუკური ბარამიძესთან ერთად არის გადაღებული.

„მართალია, ლადომ უარყო მანგოსთან ნაცნობობა და სურათს „შემთხვევითი“ უწოდა, მაგრამ, ვისაც ეს ფოტო უნახავს, დამეთანხმება, რომ იქ ამკარად უფრო ახლობლობა და მეგობრობა ჩანს, ვიდრე შემთხვევითობა. მივუახლოვების მშობლებმა, არც განათლების სამინისტრომ და არც ბავშვებმა. ბავშვებმა იციან მხოლოდ ის, რომ მათი მშობლები უცხოეთში არიან სამუშაოდ წასული, მათ მშობლების ყურადღება აკლიათ და ძალიან კარგი და საყვარელია „ლადო მასწავლებელი“, რომელიც მათთან ერთად ცეკვავს და ხტუნაობს, თორემ რომელ კონკრეტულ საგანს ასწავლის მათ ლადო, ამაზე ვერავინ გიპასუხებთ. მკითხველი რომ არ დაიბნეს, მარტივად ვთქვათ: ნებისმიერ ადამიანს აქვს უფლება, გახსნას „არაფორმალური განათლების ბანაკი“ და იქ ბავშვებს მასწავლებოს სატატუსით მოეგლინოს. ამას არ სჭირდება არც დიპლომი, არც კვალიფიკაცია და არაფერი, ეკონომისტის სპეციალობით. 2003 წელს ამ ადამიანმა აი, ასე, უცებ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში გახსნა „ბანაკი“, რომელშიც ცხოვრობდა 15-

მდე ბავშვი და იღებდა „არაფორმალურ განათლებას“. შეამჩნიეთ, რომ სიტყვები „ბანაკი“ და „არაფორმალური განათლება“ ბრჭყალებში მაქვს ჩასმული რატომ? — იმიტომ, რომ ამ სიტყვების მნიშვნელობა დაუსტებთ არც არავინ იცის — არც ამ ბავშვების მშობლებმა, არც განათლების სამინისტრომ და არც ბავშვებმა. ბავშვებმა იციან მხოლოდ ის, რომ მათი მშობლები უცხოეთში არიან სამუშაოდ წასული, მათ მშობლების ყურადღება აკლიათ და ძალიან კარგი და საყვარელია „ლადო მასწავლებელი“, რომელიც მათთან ერთად ცეკვავს და ხტუნაობს, თორემ რომელ კონკრეტულ საგანს ასწავლის მათ ლადო, ამაზე ვერავინ გიპასუხებთ. მკითხველი რომ არ დაიბნეს, მარტივად ვთქვათ: ნებისმიერ ადამიანს აქვს უფლება, გახსნას „არაფორმალური განათლების ბანაკი“ და იქ ბავშვებს მასწავლებოს სატატუსით მოეგლინოს. ამას არ სჭირდება არც დიპლომი, არც კვალიფიკაცია და არაფერი, ეკონომისტის სპეციალობით. 2003 წელს ამ ადამიანმა აი, ასე, უცებ ლანჩხუთის მუნიციპალიტეტში გახსნა „ბანაკი“, რომელშიც ცხოვრობდა 15-

ბენ ასეთ „ბანაკებში“ ე.წ. ტრენინგებს და, ღმერთმა უწყის, რაზე ესაუბრებიან ბავშვებს. ვინ იცის, იქნებ კუკურა მანგოც „ტრენინგის“ ჩასატარებლად ჰყავდა მიწვეული „გლობალური თიჩა“?!

ლოგიკური კითხვაა — თუკი სკოლაში არის უმკაცრესი კრიტერიუმი, რა შინაარსი შეიძლება მიეწოდოს უმცროსი ასაკის ბავშვს, რაზე შეიძლება მასთან საუბარი და რაზე არა, თუკი სასკოლო პროგრამა და მასწავლებლების კონტინგენტი უმკაცრესი კრიტერიუმებით დგინდება, მაშინ რატომ არავინ აკონტროლებს ამ „არაფორმალური განათლების ბანაკებს“? ვის და რისთვის დასჭირდა ისინი? ხომ არ აქვს აქ ადგილი ე.წ. ულტრალიბერალური სექტის მიზნების განხორციელებას და რატომ არავინ ასახელებს ასეთი „ბანაკების“ დაფინანსების წყაროებს? და რაც მთავარია: რატომ ხდება „წარმატებული“ მასწავლებლის სახის დახატვა სწორედ ამ „ბანაკების“ მასწავლებლებისგან და რატომ არავინ აქცევს ყურადღებას, დავუშვათ, იმ ახალგაზრდა პედაგოგებს, რომლებიც მასწავლებლების რაიონებში ნებაყოფლობით მიდიან მასწავლებლებად და თანაც ამისთვის ათასი ბარიერის გადალახვა, ატესტაციისა და გამოცდის ჩაბარება უწევთ? როგორც ჩანს, მათ ყურადღებას სწორედ იმიტომ არ აქცევს არავინ, რომ არ მოეპოვებათ კუკურა მანგოსთან და მიხეილ სააკაშვილთან უკრაინაში გადაღებული ფოტოები...

არავის უნდა იმის ალიარება, რომ ჩვენი ძველი მომავალი სხვაგვარი გადასახვეტი და დამოუკიდებლად იმ გადასახვეტილის მიღების უფლებაც არ გვაქვს, ვის და რაზე უნდა ვესაუბროთ. მონობა სხვა კი არაფერია.

რაოდენ პარადოქსულადაც უნდა მოგეჩვენოთ, ემიგრანტებთან შეხვედრის დროს ხელისუფლებისა თუ ოპოზიციის წარმომადგენლები ამბობენ, რომ ქვეყნის მთავარი უბედურების წყარო რუსეთია. მეტიც, იმის მიუხედავად, რომ რუსეთში უფრო მეტი ემიგრანტი ცხოვრობს, ვიდრე დანარჩენ მსოფლიოში ერთად, ნომერ პირველ მტრად მაინც რუსეთს მივიჩნევთ და, რაც მთავარია, ხელისუფლება მზადყოფნას გამოთქვამს, ბოლომდე ეომოს ჩრდილოელ მეზობელს.

„მეტიც, ვაქვს გადაწყვეტილი, რუსეთთან უთანასწორო ბრძოლა დაეარსოს მსოფლიოში გამარჯვებით“, — ეს იყო შესავალი იმ სიტყვისა, რომელიც საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ ავსტრიაში სიტყვით გამოსვლისას თქვა. ნამდვილად ვერ გეტყვით, რა იგულისმება მშვიდობიან გამარჯვებაში ან რისი და ვისი იმედი აქვს კონკრეტულად, მაგრამ ფაქტია, რომ ხელისუფლების უმაღლესი პირები — პრემიერი, პრეზიდენტი და პარლამენტის თავმჯდომარე — რუსეთთან დიპლომატიის დასრულების შედეგად მშვიდობიან გამარჯვებას იმედიან. მაშინ რა გამოდის? თუ დიპლომატიის არ ვაპირებთ, როგორ უნდა დავაჯეროთ რუსეთს, რომ მშვიდობიანი მიზნები გვაქვს და გვინდა ურთიერთობის დამყარება და „მშვიდობიანი გამარჯვება“? ისევე კობახიძესა და ავსტრიას დავუბრუნებთ.

„ამჟამად, რომ რუსეთი არ ასრულებს დაპირებას აფხაზი და ოსი ხალხებისადმი. მოსკოვი კვლავ აკონტროლებს ოკუპირებულ ტერიტორიებს ძალის გამოყენებით, ხოლო მის მიერ ოკუპირებული ტერიტორიების მოსახლეობის ეკონომიკური და სოციალური პრობლემების მოგვარება უმნიშვნელოა ან, საერთოდ, არ გვარდება. ამრიგად, ორივე რეგიონში სულ უფრო იზრდება გამოუვალი მდგომარეობის განცდა“, — განაცხადა ბატონმა ირაკლიმ.

სხვა ქვეყნის პარლამენტის თავმჯდომარეს რომ ეთქვა ეს სიტყვები, ხმას არ ამოვიღებდით, მაგრამ... ორივე რეგიონში სულ უფრო იზრდება გამოუვალი მდგომარეობის განცდა — ო, რამ გათქვინებია, ბატონო სპიკერი? იცით, რომ საქართველოში, სადაც ვცხოვრობთ, გამოუვალი მდგომარეობის განცდა კი არ იზრდება, გაჯერებულია ამ განცდით ირგვლივ ყველა და ყველაფერი, აღარაფის სჯერა, რომ გვემეფება და უკეთესობისკენ წავალთ, იმიტომ, რომ თქვენ, შო, თქვენ და თქვენი პარლამენტი, არ ფიქრობთ ამაზე, არ მოქმედებთ... არ გჯერათ?! ხალხში გადით და მათ ჰკითხეთ. თუ გეზარებათ, მაშინ ჩვენ გკითხავთ — დაგვისახელეთ თქვენ მიერ მიღებული ერთი გადაწყვეტილება, რომელმაც მოსახლეობას ყოფა შეუმსუბუქა? ვერ დაასახელებთ, იმიტომ, რომ არ გაგიკეთებიათ, არ შეგიქმნიათ... სად არის თქვენ მიერ დაპირებული სამუშაო ადგილები? სად არის სამართიანობის აღდგენა? სად არის საქართველოში დაბრუნებული ემიგრანტები? სად არის გამაჯობებელი ყოფა, სად? თუ იმ კონსტიტუციას თვლით თქვენს მონაპოვრად, რომელიც ვითომ ხალხთან შეთანხმებით მიიღეთ, ანუ გამართულ შეხვედრებში და რეალურად ხალხამდე ვერ მიიტანეთ ის, რისი მიტანაც გსურდათ, რადგან თურმე ხალხს შესაბა-

მისი განათლება არ აქვს? მაგრამ იმდენი განათლება ხომ მაინც აქვს, გაუფასურებული ლარი რომ დათვალოს, გაძვირებულ პროდუქტებზე ფასი რომ დაინახოს, გაძვირებულ ენერგომატარებლებში სისხლის ფასად ნაშოვნის ფული გადაიხადოს?! თურმე აფხაზეთსა და სამაჩაბლოშია ეს განცდა... ვინ გითხრათ? ვინ მოგიყვამთ? თქვენ იმ არ ყოფილხართ და... ვინც ამას გიყვებათ, ერთხელ მაინც არ ჰკითხეთ: იმ ტერიტორიაზე რა ხდება, რომელსაც ჩვენ ვაკონტროლებთ? გამახსენდა... 180 თეთრი პიკაპი შეუკვეთა ხელისუფლებამ, შავი ჯიპების დრო დასრულდაო და, სულ ცოტა, 5 მილიონი ამ მიმართულებით წავა. აბა, იმ ფულს დახარჯვა ხომ უნდა, გასულ წელს ბიუჯეტში რომ დაგჩაჩათ, რადგან ინფრასტრუქტურული პროექტები ვერ განახორციელებთ?!
სამაგიეროდ, ყველაფრისთვის მზად ხართ, მაშინ, როცა საქმე ევროპასა და ამერიკას ეხება. აგერ, მერამდენე წელია, ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით, ვეტყვებით ნატოს, რას არ ვაკეთებთ, საკუთარი ახალგაზრდების სიცოცხლეც გვიღვეს სასწორზე და, იმის მიუხედავად, რომ უკვე დაუფარავად გვეუბნებიან (ნამუსი ეყოთ ბოლოს და ბოლოს), რომ უახლოეს ათწელიწადში არ „შეგიტენით“, მაინც ვეტყვებით. ანალოგიური რამ ითქმის ევროკავშირზეც, ორგანიზაციაზე, რომელსაც ამ თვეში დატოვებს დიდი ბრიტანეთი, რადგან ხეირი ვერ ნახა. ჩვენ კი ვაკაკუნებთ: ძირძველი ევროპელები ვართ, კარი გაგვიღეთო. კარს არც იქ გვიღებენ, გვეუბნებიან: მოცდა მოგინებოთ, მაგრამ მაინც ვაკაკუნებთ. აბა, ვეტყვებით და აბა, არ „გვიტენიან“, არ ვჭირდებით, არ ვაინტერესებთ, არ სურთ ჩვენი, როგორც ერის, გადარჩენა-განვითარება. მათ მხოლოდ ის ტერიტორია აინტერესებთ, რომელიც გვიკავია, და აკი ვაძლევთ კიდევ სათარეშოდ. თარეშის გარდა, ვერაფერს დავარქმევთ იმ ლაბორატორიას, რომელიც საქართველოშია, და კაცმა არ იცის, იქ რა ხდება და რა ცდები ტარდება. შო, თურმე ამერიკასა და ევროპას ადგილი არ ეყოფა, ანალოგიური ლაბორატორია თავიანთ ტერიტორიაზე გაეკეთებინათ და საქართველოში იარჩიეს (ეჭვი გვაქვს, მათთან კანონითაა აკრძალული ის, რასაც აკეთებენ აქ, ამ ლაბორატორიაში). მერე არ, რომ საქართველოში მომუშავე პროფესორების შენახვა ორმაგი უფლებათ?! სამაგიეროდ, „საცდელი პოლიგონი და ბოცრები“ ვართ უფასოდ...
არ გეგონოთ, ამ განცხადებებში კობახიძე მარტოა. მანამდე ხომ პრეზიდენტმა თქვა იგივე, ახლა კი მხარი მამუშაპანსტაქმამაც აუბა. პრემიერმა არანაკლებ ხმამაღლა განაცხადა: რუსეთთან ურთი-

საქართველო — სასდელი პოლიგონი და ბოცრები უფასოდ

საქართველოს არ აქვს სამოქალაქო სტრატეგია და მხოლოდ იმაზეა დამოკიდებული, რას გადაწყვიტან უსხოელი «პარტნიორები»

მეკავდა წელია, ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით, ვატანებთ ნატოს; რას არ ვაკეთებთ, საკუთარი ახალგაზრდების სიცოცხლეს გვიღვეს სასწორზე და, იმის მიუხედავად, რომ უკვე დაუფარავად გვეუბნებიან (ნამუსი ეყოთ ბოლოს და ბოლოს), რომ უახლოეს ათწელიწადში არ „შეგიტენით“, მაინც ვეტყვებით. ანალოგიური რამ ითქმის ევროკავშირზეც, ორგანიზაციაზე, რომელსაც ამ თვეში დატოვებს დიდი ბრიტანეთი, რადგან ხეირი ვერ ნახა. ჩვენ კი ვაკაკუნებთ: ძირძველი ევროპელები ვართ, კარი გაგვიღეთო. კარს არც იქ გვიღებენ, გვეუბნებიან: მოცდა მოგინებოთ, მაგრამ მაინც ვაკაკუნებთ. აბა, ვეტყვებით და აბა, არ „გვიტენიან“, არ ვჭირდებით, არ ვაინტერესებთ, არ სურთ ჩვენი, როგორც ერის, გადარჩენა-განვითარება. მათ მხოლოდ ის ტერიტორია აინტერესებთ, რომელიც გვიკავია, და აკი ვაძლევთ კიდევ სათარეშოდ. თარეშის გარდა, ვერაფერს დავარქმევთ იმ ლაბორატორიას, რომელიც საქართველოშია, და კაცმა არ იცის, იქ რა ხდება და რა ცდები ტარდება. შო, თურმე ამერიკასა და ევროპას ადგილი არ ეყოფა, ანალოგიური ლაბორატორია თავიანთ ტერიტორიაზე გაეკეთებინათ და საქართველოში იარჩიეს (ეჭვი გვაქვს, მათთან კანონითაა აკრძალული ის, რასაც აკეთებენ აქ, ამ ლაბორატორიაში). მერე არ, რომ საქართველოში მომუშავე პროფესორების შენახვა ორმაგი უფლებათ?! სამაგიეროდ, „საცდელი პოლიგონი და ბოცრები“ ვართ უფასოდ...

ერთობა ვერ და არ გვექნება, თუმცა იქვე დააყოლა: პრობლემები არსებობს, რომელთა მოგვარებაც რუსეთთან დიალოგით არის შესაძლებელი, მაგრამ ეს დიპლომატიის იქნება. რა გამოდის?! რუსეთთან დიპლომატიის არ გვსურს, ევროპა-ამერიკა კი ყველაფერზე გვესაუბრება, ევროკავშირსა და ნატოს შუამდგომლობს გარდა. სად არის გამოსავალი? არსად! და სწორედ ეს არის, ბატონებო, იმის განცდა, რომ არაფერი გვემეფება.

ამ ყველაფრის ფონზე, საკმარისია, არც ისე მაღალი რანგის რუსმა მოხელემ გააკეთოს საპასუხო განცხადება, რომ მაშინვე ევროპა-ამერიკაში გავრბივართ ჩივილით: არიქა, რუსეთი გვემუქრება და მორიგი აგრესიისთვის ემზადება. ჯერ ერთი, თუ ქვეყანა

წრეზე რომ ვტრიალებთ, ეგვეც ფაქტია.
ამას წინათ ერთმა ამერიკელმა ექსპერტმა თქვა: კარგი იქნება, რუსეთი, საერთოდ, რომ არ არსებობდესო. საპასუხოდ ვლადიმერ პუტინმა განაცხადა: მე არ მინდა ისეთი სამყარო, სადაც რუსეთი არ იარსებებსო. ამის შემდეგ იყო, რომ ატყდა ამბავი, პუტინი მსოფლიოს ატომური ომით ემუქრება... არადა, რუს ექსპერტს რომ ეთქვა: ამერიკა რომ არ იყოს, კარგი იქნებოდაო, ნეტავ, რა რეაქცია ექნებოდათ ამერიკელებს?! ან ჩვენ რა რეაქცია გვექნებოდა, იგივე რომ საქართველოზე ეთქვათ?! რომ მაშინვე ევროპა-ამერიკაში გავრბივართ ჩივილით: არიქა, რუსეთი გვემუქრება და მორიგი აგრესიისთვის ემზადება. ჯერ ერთი, თუ ქვეყანა

მოდი, ცოტა წინ გავიხედოთ. მართალია, პოლიტიკაში პროგნოზი ხშირად არ ამართლებს, მაგრამ ის ხომ ფაქტია, რომ საქართველოსთვის ნატოს კარი, სულ ცოტა, ამ დრომდე ათწლებული არ გაიღება. იგივე ითქმის ევროკავშირზეც. ამ ხნის განმავლობაში რაც უნდა მოვიმოქმედოთ, რა მოთხოვნა თუ თხოვნა უნდა შევუსრულოთ ამერიკა-ევროპას, მანის გვაქვს... წელი. ამავე გადმოსახედიდან, არ ვაპირებთ, ვესაუბროთ რუსეთს, ანუ ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენაზე ფიქრი ამ და მომავალ ათწლებულში გამოიკვეთება. მაშინ რა გვსურს? რა გეზი გვაქვს საგარეო პოლიტიკაში? გეტყვით — არანაირი. შო, საქართველოში არ აქვს სამოქალაქო სტრატეგია და მხოლოდ იმაზეა დამოკიდებული, რას გადაწყვიტან უსხოელი „პარტნიორები“. ისინი კი ჯერ საკუთარ ძველანაზე რომ იფიქრებენ, მერე კი, თუ არა და არა, ჩვენზე იმედიან და ვინც არ შეუხვედრია, ადვილი მისახვედრია. და ეს არის ფაქტი, მაგრამ ამაზე ხმამაღლა არავინ საუბრობს. არავის უნდა იმის აღიარება, რომ ჩვენი ქვეყნის მომავალი სხეულის გადასახვეტი და დამოუკიდებლად იმ გადაწყვეტილების მიღების უფლებაც არ გვაქვს, ვის და რაზე უნდა ვესაუბროთ. მონობა სხვა კი არაფერია და ახლა არ თქვით, ასე არ არისო. მეტი რაღა უნდა იყოს, როცა ევროპაცა და ამერიკაც დაგვიცინიან და დაუფარავად გვეუბნებიან, რომ გადაწყვეტილებების მიღება მათ გარეშე ვერ მივიღებთ და თავისუფლების ხაზი სწორედ დამოუკიდებლად გადაწყვეტილებების მიღებაზე გადის.

ბასო ბარბაქაძე

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

გაბრაზებული ამომრჩევლების დიდ ნაწილს ასპარეზზე „მესამე ძალის“ ხილვა სურს. განხეთქილება „ქართულ ოცნებაში“ ივანიშვილს შესაძლებლობას აძლევს, შეაკონტროლოს სახლი პოლიტიკური გაერთიანებაში, რომელიც ალტერნატივის ილუზიას შექმნიდა. საპარაუდოდ, სწორედ ამის გამო გაპრცალდა კონსპირაციული ვერსიები იმის თაობაზე, რომ მიმდინარე კონფლიქტი თავიდან ბოლომდე ივანიშვილის მიერ კონტროლდება, რომ „ასე იყო ჩაფიქრებული“ და ა. შ. მაგრამ იმ გარემოებიდან, რომ ივანიშვილმა შეიძლება გამოიყენოს შექმნილი ვითარება, სულაც არ გამოდინარეობს, რომ ყველაფერი 100%-ით მის მიერ არის ინსპირირებული.

„ყველა ავარიას აქვს სახელი, გვარი და თანამდებობა“, — ამბობდა ლაზარ კაგანიოვიჩი იმ პერიოდში, როდესაც საბჭოთა რეჟიმის ხელმძღვანელობდა. ამ ფრაზამ პოპულარობა მოიხვეჭა, მას ხშირად სტალინსაც მიანერდნენ — „ყველა შეცდომას... და ა. შ.“, თუმცა თავდაპირველად ის სწორედ ავარიებს ეხებოდა. იმ დიდი ავარიის შემდეგ, რომელშიც „ქართული ოცნება“ მოხვდა, ალბათ, უნდა დავადგინოთ იმ პირის სახელი, გვარი და თანამდებობა, რომელმაც საავარიო სიტუაცია შექმნა.

„ქართული ოცნება“ ყალიბდებოდა, როგორც სააკაშვილის რეჟიმის წინააღმდეგ გაერთიანებული ოპოზიციური ფრონტი. „ნაცმოდრობასთან“ ბრძოლის გამოცდილება და შესაბამისი იდეალების ერთგულება იყო ერთ-ერთი კრიტერიუმი, რომლის მიხედვით ამომრჩეველი „ქართული ოცნებაში“ შემავალ პოლიტიკოსებს აფასებდა. მეტიც, ხშირად ეს ერთადერთი კრიტერიუმი იყო, რადგან ახალ მმართველ პარტიას გამოკვეთილი იდეოლოგია არ ჰქონდა და ელექტორატის მნიშვნელოვანი ნაწილი, უპირველესად, იმას აკვირდებოდა, რამდენად კარგად ებრძოდა ის ნაცებსა და მათ მემკვიდრეობას.

საკაშვილის წინააღმდეგ 2011 წელს არ დაწყებულა. შესაძლოა, მას არ სიახლოვებდა იმის გააზრება, რომ „ძველი გვარდიის“ პოლიტიკური ვალი მართებს. ეს ვალი გაიზარდა 2018 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების მეორე ტურის წინ, როდესაც ივანიშვილმა დახმარება სწორედ „ძველ გვარდიას“ სთხოვა.

ასეთ ვითარებაში ივანიშვილმა პარლამენტის თავმჯდომარედ ირაკლი კობახიძე „დანიშნა“, დაანიშნაურა მამუკა მდინარაძე, არჩილ თალაკვაძე და ა. შ. ამ პირების ავტორიტეტი პარტიასა და ელექტორატში საკმაოდ დაბალი იყო, იმიტომაც, რომ „ძველი მებრძოლები“ არ იყვნენ. კითხვა — „რას აკეთებდნენ 2012 წლამდე?“ — პასუხგაუცემელი რჩებოდა. მათ არ ჰქონდათ რაიმე დამსახურება, რომელიც ხელს შეუწყობდა მათი ავტორიტეტის სწრაფ ზრდას და, ამასთანავე, საზოგადოებასთან კომუნიკაციაც უჭირდათ. ალბათ, იმიტომ, რომ ივანიშვილი შეძლებისდაგვარად ერიდებოდა ქარიზმული ფიგურების დანიშნურებას, აგრეთვე, ზოგადი პოლიტიკულ-ლოგიური ჩამორჩენილობის გამო.

თუ კობახიძის ჯგუფი ფრთხილად და გონივრულად იმოქმედებდა, ის, საეარაუდოდ, მოახერხებდა დაქსაქსული „ძველი გვარდიის“ გაყენების შემცირებას და მის მართვას, ოღონდ ირიბი და არა უხეში პირდაპირი მეთოდებით, მაგრამ ის ძალიან ხისტად, სპეციფიკის გათვალისწინების გარეშე მოქმედებდა. შესაძლოა, მას საპარლამენტო სივრცეებში მართვის მოდელისა და ურთიერთობის სტილის პროცირება სურდა, რომელიც ივანიშვილს „ახალგაზრდა გვარდიასთან“ აკავშირებს. ფაქტობრივად, ეს დიქტატში გამოიხატა — „მე უფრო მაღალი სტატუსი მაქვს, ამიტომ გააკეთე ის, რასაც გეუბნები, ნუ მზინააღმდეგები, თორემ დასჯებ“.

«ოცნების» ავარი და მესამე ძალის დიქტატურა

ასწავლიან თუ არა ირაკლი კობახიძე, რომ შეიძლება «განტყვევის ვასალ» აქციონ?

ბიძინა ივანიშვილს, საპარაუდოდ, ქარგად ესმის, რომ ამ ჩინურსით საპარლამენტო არჩევნებში წარმატებას ვერ მიანახვს და გამოიჩინოს არ არის, რომ ერთ ძალიან კვლავ კომპიანსიას ათავაშებს — ელოდება მანამ, სანამ ამა თუ იმ ფიგურის (ამ შემთხვევაში კობახიძის) გარშემო ნებატიური ეპოზიციის კონსენტრაცია მოხდება, რათა შეეძლოს მისი «მოპოვებით» პრობლემის გადაწყვეტის ილუზია შექმნას. ასეთ შემთხვევაში ბევრს ჰგონია, რომ დიდი ცვლილებები არაფერია იცვლება. საინტერესოა, აცნობიერებს თუ არა ირაკლი კობახიძე, რომ შეიძლება «განტყვევის ვასალ» აქციონ?

მნიშვნელოვანია არა იმდენად ფაქტი, რამდენადც საპარლამენტო უმრავლესობის მართვის უზრუნველყოფის მიზნით ტექნიკური ცინიკური ტერმინოლოგია, რომელიც ამავე დროს, ალბათ, ძალიან კარგად მიესადაგება ივანიშვილის მიერ შექმნილი რეჟიმის არსს. დამალული მმართველი... ანონიმური მესიჯები... დეპუტატები, რომლებსაც ჩატ-ბოტი მართავს...

ჩვენ შეგვიძლია გავიხსენოთ 2017 წლის 15 მაისის ინციდენტი ფილარმონიაში, როდესაც საკონსტიტუციო ცვლილებების საჯარო განხილვა ჩაიშალა. არსებითად, კობახიძემ და მისმა ჯგუფმა მაშინ უარი თქვეს ლია დისკუსიაზე, რომლის ფარგლებში ყველა მხარე თანახმა იქნებოდა. შემდგომ ცხადი შეიქმნა, რომ ისინი კომუნიკაციის პროცესის განუყოფელ ნაწილად განიხილავენ საკუთარ მაღალ სტატუსს, რომელიც მათ თითქოსდა გაფართოებულ უფლებებს ანიჭებს. აქედან გამომდინარე, გადასვლა „მესიჯ-დიქტატზე“ ალბათ, გარდაუვალი იყო. მაგრამ მედლის მეორე მხარე აქვს. ასეთ ვითარებაში შეუძლებელია კოლეგია და საზოგადოებაში ავტორიტეტის მოპოვება და დადებითი იმიჯის შექმნა. მას ვერ შექმნიან ისეთი ტიპის განცხადებები, რომელიც გასულ კვირას გაკეთდა და საყოველთაო ხარხარს გამოიწვია. მამუკა მდინარაძე: „ირაკლი კობახიძე არის ის ადამიანი, რომელმაც, პრაქტიკულად, პარლამენტარების ისტორია შეცვალა. იმიტომ, რომ მან შექმნა ერთ-ერთი საუკეთესო კონსტიტუცია ევროპაში“. ვანო ზარდიაშვილი: „კობახიძე პარლამენტარების ისტორიაში ერთ-ერთი საუკეთესო თავმჯდომარეა“ და ა. შ.

ბიძინა ივანიშვილს, საეარაუდოდ, ქარგად ესმის, რომ ამ რესურსით საპარლამენტო არჩევნებში წარმატებას ვერ მიანახვს და გამოიჩინოს არ არის, რომ ერთ ძალიან ძველ კომპიანსიას ათამაშებს — ელოდება მანამ, სანამ ამა თუ იმ ფიგურის (ამ შემთხვევაში კობახიძის) გარშემო ნებატიური ეპოზიციის კონსენტრაცია მოხდება, რათა შეეძლოს მისი «მოპოვებით» პრობლემის გადაწყვეტის ილუზია შექმნას. ასეთ შემთხვევაში ბევრს ჰგონია, რომ დიდი ცვლილებები არაფერია იცვლება. საინტერესოა, აცნობიერებს თუ არა ირაკლი კობახიძე, რომ შეიძლება «განტყვევის ვასალ» აქციონ?

გიერთმა წარმომადგენელმა პირველი გზა აირჩია, ზოგმა კი მეორე. იმის თქმა, რომ შექმნილი ვითარება სრულად ეწინააღმდეგება ივანიშვილის ინტერესებს, არ შეიძლება. გაბრაზებული ამომრჩევლების დიდ ნაწილს ასპარეზზე „მესამე ძალის“ ხილვა სურს. განხეთქილება „ქართული ოცნებაში“ ივანიშვილს შესაძლებლობას აძლევს, შეაკონტროლოს სახლი პოლიტიკური გაერთიანებაში 2016 წლიდან. მისი თქმით, დეპუტატები ჩატბოტი მოკლედ ტექსტურ შეტყობინებებს უღებენ, რომელთა ავტორი მისთვის უცნობია: „ეს პრაქტიკა დაიწყო 2016 წლიდან, ამ პარლამენტში. ძალიან ბევრი კოლეგა ჩიოდა, რომ პრაქტიკულად, ჩვენ ერთმანეთს არ ვეკავშირებით ლაივში. ფრაქციის სხდომა საერთოდ არ მახსოვს, როდის ჩატბოტი... მე-სიხვი მოდის, რომელსაც ვინ წერს, არ იცის ანაგინ“.

პირველად ეს მესიჯები სკანდალის ეპიცენტრში 2018 წლის აპრილში მოექცა, როდესაც დეპუტატი გედევან ფოფხაძე აპროტესტებდა უმრავლესობის მიერ ნინია კაკაბაძის კანდიდატურის მხარდაჭერას (ის საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს წევრი უნდა გამხდარიყო). „წინა სადამოს, საპარლამენტო უმრავლესობის ფორმატში შეკრებილები ვიყავით, ვისაუბრეთ და ვთქვი, რომ ნინია კაკაბაძეს ხმას არ ვაძლევდით. ამაზე შევთანხმდით და ყველას ჩვენი არგუმენტები გვქონდა. შეიძლება ბევრი არ დაეკრძა, მაგრამ თუ ვინმეს რაიმე პოზიციის გამოთქმა უნდოდა, მოსული კენჭისყრამდე 15 წუთით ადრე დადებდა, ეს გუნდის პოლიტიკური პოზიციის მაჩვენებელი რატომ არის?“ — ამბობდა მაშინ ფოფხაძე. თუმცა აქ

პირველად ეს მესიჯები სკანდალის ეპიცენტრში 2018 წლის აპრილში მოექცა, როდესაც დეპუტატი გედევან ფოფხაძე აპროტესტებდა უმრავლესობის მიერ ნინია კაკაბაძის კანდიდატურის მხარდაჭერას (ის საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს წევრი უნდა გამხდარიყო). „წინა სადამოს, საპარლამენტო უმრავლესობის ფორმატში შეკრებილები ვიყავით, ვისაუბრეთ და ვთქვი, რომ ნინია კაკაბაძეს ხმას არ ვაძლევდით. ამაზე შევთანხმდით და ყველას ჩვენი არგუმენტები გვქონდა. შეიძლება ბევრი არ დაეკრძა, მაგრამ თუ ვინმეს რაიმე პოზიციის გამოთქმა უნდოდა, მოსული კენჭისყრამდე 15 წუთით ადრე დადებდა, ეს გუნდის პოლიტიკური პოზიციის მაჩვენებელი რატომ არის?“ — ამბობდა მაშინ ფოფხაძე. თუმცა აქ

აქაური დამნაშავეები რუსეთში სწორედ იმ იმედით გარბიან, რომ ქვეყნებს ურთიერთობა არ აქვთ და დაკავება-ექსტრადიციას ვერ განახორციელებენ, სოლო რუსეთში დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში იქაური მოქალაქეები აქვთ მოდიან და მიზანი იმით აქვთ. შედეგად, საშიში დამნაშავეები როგორც ერთ, ისე მეორე ქვეყანაში უსაფრთხოდ გრძნობენ თავს და ეს ყველაფერი, პირველ რიგში, მშვიდობიანი მოსახლეობის ინტერესებს აზიანებს. თუმცა, ვის აინტერესებს მშვიდობიანი მოსახლეობა, მთავარი ხომ ის არის, საერთაშორისო დონეზე ვამბობს, რუსეთთან არც ერთი მიმართულებით არ ვთანამშრომლობთ.

ყველამ იცის, რომ რუსეთის ფედერაციაში მილიონამდე ქართველი ცხოვრობს. ისინი მუშაობენ და იქიდან არჩევენ დაახლოებით ამდენივე ჩვენს თანამოქალაქეს საქართველოში, თუმცა რუსეთში საქართველოდან მხოლოდ ის ადამიანები არ წასულან, რომლებსაც ლუკმაპურის შოვნა პატიოსანი შრომით სურდათ. საბჭოთა კავშირის დანგრევის შემდეგ რუსეთი გახდა ერთ-ერთი სასურველი ქვეყანა ე.წ. კანონიერი ქურდებისთვის. მას შემდეგ კი, რაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში წინა ხელისუფლებამ ახალი მუხლი შეიტანა და „კანონიერი ქურდობა“ ისჯება, საქართველოდან გაქცეული კრიმინალების უმრავლესობამ სწორედ რუსეთში დაიდო ბინა. არც ისაა დასაშავი, რომ კრიმინალურმა დაჯგუფებებმა რუსეთი წაუტყვევეს და ქვეყნის სამართალდამცავი ორგანოებისთვის უმთავრეს გამოწვევად სწორედ ორგანიზებულ კრიმინალთან ბრძოლა იქცა.

„ორგანიზებულ კრიმინალთან ბრძოლის წლად 2018 წელი გამოცხადდა. პირადად ვლადიმერ პუტინის ბრძანება იყო, რომ 2019 წელს ქვეყანაში არც ერთი კანონიერი ქურდი აღარ ყოფილიყო. სამართალდამცავებმა იმუშავეს, დაიჭირეს ისეთი ლიდერიც კი, როგორც ვაჰარო კალაშნიკი, მაგრამ ამით საქმეს არ ეშველა. არათუ ყველა რეგიონში, ყველა დიდ თუ პატარა ქალაქში რამდენიმე კანონიერი ქურდია, რომლებიც ორგანიზებულ ჯგუფებს ხელმძღვანელობენ, თვითონ არსად ჩანან და, შესაბამისად, მათთვის ბრალის წარდგენა შეუძლებელია. სწორედ ამიტომ მოიფიქრა პუტინმა ის, რაც მოიფიქრა“ — ეს განცხადება პრეზიდენტის ადმინისტრაციის წარმომადგენელმა რუსეთის სათათბიროში გააკეთა.

სამართალე რომ ითქვას, რუსეთის პირველ პირს ახალი არაფერი მოუფიქრებია. მან, პრაქტიკულად, იმ კანონის ანალოგი მიიღო, რომელიც საქართველოშია, მაგრამ საინტერესო შესწორებებით. ახალი კანონი, რომელიც პირადად რუსეთის პრეზიდენტმა წარადგინა და ქვეყნის პარლამენტმა ორი მოსმენით უკვე დაამტკიცა კიდევ, ითვალისწინებს არა მხოლოდ „კანონიერი ქურდების“ დაკავებას, არამედ კრიმინალური ავტორიტეტების ციხეში ჩასმასაც. ამასთანავე, ამავე კანონში მკაფიოდ წერია, რომ მოსამართლეს არ აქვს უფლება, „კანონიერი ქურდის“ შეუფარდოს პირობითი მსჯავრი ან ჯარიმა, დაკავებული აუცილებლად ციხეში უნდა ჩასვას, სულ ცოტა, რვა წლით (მაქსიმუმ 15 წელი) და პლუს ამას, აუცილებლად უნდა დააჯარიმოს, სულ ცოტა, ხუთი მილიონი რუბლით (დაახლოებით 200 ათასი ლარი).

კანონს მხარი დაუჭირეს როგორც ხელისუფლების, ისე ოპოზიციის წარმომადგენლებმა. „პრეზიდენტმა კორუფცია გამორიცხა, რადგან არსებობდა შესაძლებლობა, პოლიციას მოეხატა ის სამი ადამიანი, რომლებიც კონკრეტულ პიროვნებაზე იტყობდნენ, რომ ის „კანონიერი ქურდი“ ან კრიმინალური ავტორიტეტი. ასე სამართალდამცველები ნებისმიერს მიადგებოდნენ და ფულს გააკეთებდნენ, მაგრამ, კანონის მიხედვით, საკმარისია, ბრალდებულმა ტელეკამერების წინ განაცხადოს, რომ ის არ არის „კანონიერი ქურდი“, ავტომატურად თავისუფლდება პასუხისმგებლობისგან. შედეგად, ამას ვერავის დააბრალებენ, ხოლო, თუ ქურდი პასუხისმგებლობისგან თავის აცილებ-

ქართული კანონის ანალოგის შექმნა იქნებ შეფარული მიწისგან, რომ რუსეთი გზად არის სთანამშრომლოდ, თუნდაც შინაგან საქმეთა სამინისტროს დონეზე

რომელიც ამდენი ლამაზი ქალის გარემოცვაში სხვა კაცზე ფიქრობსო. პო, დონალდ ტრამპმა თქვა ეს. ჩვენ რომ ეს ვთქვათ, ამერიკული ინსტიტუტები, უბრალოდ, ჩაგვეკოლავენ, საჯაროდ გაგვაკრიტიკებენ და ხელისუფლებაც დუმს... ჩვენ მხოლოდ ორი კანონი ვთქვით, რომელთა გადმოღებაც რუსეთისგან შეუძლებელია, და დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ, არავინ გაგვაქილიკებს, არც არავინ გვეტყვის: რუსეთს რატომ მიბაძეთო. ისინი არ უყურებენ, რომელი სახელმწიფოს მიერ არის მიღებული კანონი, თუ ხვდებიან, რომ ეს მათ ქვეყანას წაადგება, უპრობლემოდ მივაქვთ და ამას გლუხურ ენაზე ქვეყანაზე ზრუნვა ჰქვია. კი-

ქილიკისა და ღახინის ნახვად, ეგებ იმაზე ვიფიქროთ, რომ ეს თანამშრომლობისკენ გადადგმული შეფარული ნაბიჯია და იქნებ ორმა სახელმწიფომ კრიმინალის მიმართულებით გაიხსნა თანამშრომლობა. შედეგად ეგებ ისიც გამოჩნდეს, რომ სხვა სფეროშიც შესაძლებელია თანამშრომლობა და გამოცდილების გაზიარება...

შრომლოდ, გამოცდილების გასაზიარებლად, თუნდაც შინაგან საქმეთა სამინისტროების დონეზე. აკი არაერთხელ უთქვამთ ქართველ ძალებს: რუსეთში მყოფ ქართველ ძებნილებს იმიტომ ვერ ვაკავებთ, რომ რუსეთთან არანაირი ურთიერთობა არ გვაქვსო. ასე კიდევ რა გამოვიყენებთ? აქაური დამნაშავეები რუსეთში სწორედ იმ იმედით გარბიან, რომ ქვეყნებს ურთიერთობა არ აქვთ და დაკავება-ექსტრადიციას ვერ განახორციელებენ, სოლო რუსეთში დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში იქაური მოქალაქეები აქვთ მოდიან და მიზანი იგივე აქვთ. შედეგად, საშიში დამნაშავეები როგორც ერთ, ისე მეორე ქვეყანაში უსაფრთხოდ გრძნობენ თავს და ეს ყველაფერი, პირველ რიგში, მშვიდობიანი მოსახლეობის ინტერესებს აზიან-

ებს. მაგრამ ვის აინტერესებს მშვიდობიანი მოსახლეობა?! მთავარი ხომ ის არის, საერთაშორისო დონეზე ვამტკიცოთ, რუსეთთან არც ერთი მიმართულებით არ ვთანამშრომლობთო. როგორ გინდათ, დაგვაჯეროთ, რომ რუსეთის ფედერაციაში არ არსებობს კანონი, რომელიც ქართულ ანალოგზე უკეთესი და მისაღებია. თუნდაც გაურკვეველი წარმომადგენლობის სექტორის საკანონმდებლო დონეზე აკრძალვა რამდენს ნიშნავს ან ლგბტ თემის პროპაგანდა რომ არის აკრძალული, ცოტაა?! გამოჩნდებიან ახლა ლიბერალები და იტყვიან, რომ ადამიანთა უფლებებს ვარღვევთ, მაგრამ სურსას უკაცრავად — არავინ არაფერს არ არღვევს! ლგბტ თემის წარმომადგენლებს რუსეთში შეუძლიათ შეიკრიბონ სახლში, სარდაფში, სახლის

სახურავზე... მაგრამ არ უნდა დაინწყონ ამ ყველაფრის აგიტაცია-პროპაგანდა; საჯაროდ არ უნდა უმტკიცონ ყველას, რომ გეი კარგია, რომ ლესბოსელი, ბისექსუალი კარგია. არიან? იყვნენ თავისთვის და არ იყვირონ, მოგვბაძეთო. ეს არ არის ადამიანების უფლებების შეზღუდვა, ეს პროპაგანდის აკრძალვა და, ჩვენთან ასეთი ჩანაწერი რომ გარჩნდეს, მოსახლეობის 99 პროცენტზე დაეთანხმება. თუმცა არა, ეს ჩანაწერი რომ გარჩნდეს, მაშინ ხომ ევროპასა და ამერიკას ვანყენებთ, მაშინ ხომ ათეულგობით არასამთავრობო, რომლებიც კონკრეტულად ამ მიმართულებით მუშაობს, გრანტის გარეშე დარჩება... არადა, ამერიკის პრეზიდენტმა პირადად გაილაშქრა გეების წინააღმდეგ და ხმამაღლა განაცხადა: ვერასოდეს გაუვლებ იმ კაცს,

დევიდ ვიგორი: ქილიკისა და დაცინის ნაცვლად, ეგებ იმაზე ვიფიქროთ, რომ ეს თანამშრომლობისკენ გადადგმული შეფარული ნაბიჯია და იქნებ ორმა სახელმწიფომ კრიმინალის მიმართულებით გაიხსნა თანამშრომლობა და გამოცდილების გაზიარება...

ცნობისთვის: კრიმინალური ავტორიტეტების საწინააღმდეგო კანონის მიღების შემდეგ უკრაინაში 14 „კანონიერი ქურდი“ დააკავეს, რომლებიც რუსეთიდან არალეგალურად შევიდნენ. ოთხი ქურდი დააკავეს ბელარუსში, როგორც ჩანს, რუსეთის ფედერაციიდან ქურდები გარბიან. ძალიან დიდი ალბათობით, ისეთ კანონს, როგორც რუსეთში მიიღო, მოსტასა-ჭოთა სივრცის ყველა ქვეყანა ამოქმედებს და ამით საერთო მოსახლეობას კრიმინალის მატებისგან დააზღვევს. და ეს არ იქნება ვინმესთვის კანონის მოპარვა — ეს იქნება საკუთარ მოსახლეობაზე ზრუნვა და, სანამ ამ ორს შორის განსხვავებას ვერ ვიპოვით, მანამდე, ალბათ, არც არაფერი გვეშველება.

ამერიკის პრეზიდენტმა პირადად გაილაშქრა გეების წინააღმდეგ და ხმამაღლა განაცხადა: ვერასოდეს გავუვებ იმ კაცს, რომელიც აქვთ და მიზანი იგივე აქვთ. შედეგად, საშიში დამნაშავეები როგორც ერთ, ისე მეორე ქვეყანაში უსაფრთხოდ გრძნობენ თავს და ეს ყველაფერი, პირველ რიგში, მშვიდობიანი მოსახლეობის ინტერესებს აზიანებს.

ახალი ისტორია

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

2007 წელს ოფიციალური გამოცხადებით დამტკიცდა, რომ ტიმიშოვარაში დემონსტრანტებისთვის სროლის ბრძანება გასცა არა ჩაუშესკუმ (რისთვისაც დახვრიტეს 2-საათიანი სასამართლოს შემდეგ), არამედ „ხალხის მხარეს გადასულმა“ (არაფერი გაგახსენდათ?) გენერალმა სტენკულესკუმ. სხვათა შორის, სწორედ ის იყო ჩაუშესკუს სასამართლოსა და დახვრიტის ერთ-ერთი ორგანიზატორი, ხოლო უნგრეთის ყოფილმა პრემიერმინისტრმა მიკლოშ ნემეცმა მოგვინებებით აღიარა, რომ უნგრეთის სპეცსამსახურები იარაღით ამარაგებდნენ რუმინეთის ოპოზიციას.

„ამერიკა განაგრძობს ვენესუელის კანონიერი ლიდერის, ნიკოლას მადუროს, დამხობის მცდელობას, თვითმარქვია პრეზიდენტის, ხუან გუაიდოს, მხარდაჭერით. დასავლეთის მტკიცება, რომ შენთან მეგობრობა უნდა, ჩირის ფასად არ ღირს. შენ გიყენებენ, როგორც „სასარგებლო იდიოტს“, რათა შემდეგ, როცა საჭირო აღარ იქნები, ჯვართში ჩაგაბარონ“, — განაცხადა რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ოფიციალურმა წარმომადგენელმა მარია ზახაროვამ, რომელმაც 26 თებერვლის ბრიფინგზე ისტორიული ფაქტები გაიხსენა.

„რამდენიმე დღის წინათ ამერიკელმა სენატორმა რესპუბლიკური პარტიიდან — **მარკო რუბიო** იმის წარმოსაჩვენად, „რა ელის მადუროს“, სოციალურ ქსელში გამოაქვეყნა რუმინეთის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის, ხოლო 1974 წლიდან რუმინეთის პრეზიდენტი **ნიკოლაე ჩაუშესკუს** ფოტოები. მარკო რუბიო არის აშშ-ის სენატის მცირე ბიზნესის კომიტეტის თავმჯდომარე, უფროსად The Time-ს აზრით კი, შედის მსოფლიოს ყველაზე გავლენიანი ადამიანების ასეულში (ეს — იმისთვის, რომ შეგახსენოთ, როგორი ადამიანები მართავენ ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და მსოფლიოს).

ემშვიდობება. რას წარმოადგენდა სენატორი რუბიო, სოციალურ ქსელში გამოქვეყნებული თავისი რეპლიკით ხელს რომ აწერდა აშშ-ის ისტორიულ პასუხისმგებლობას მსოფლიოს სხვადასხვა მხარეში მილიონობით გაუბედურებული ადამიანის ბედზე. ახლა კი ლიკებუი. ჩაუშესკუს საგარეო პოლიტიკური მიზანი იყო სსრკ-ისა და სხვა სოციალისტური ქვეყნებისგან რუმინეთის დამოკიდებულების შემცირება. აი ჩაუშესკუს მიერ ამ მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები: * **პრალის გაზაფხულის მხარდაჭერა;** * **დიპლომატიური ურთიერთობის შენარჩუნება ისრაელთან 1967 წლის ექვსდღიანი ომის შემდეგ და ჩილესთან 1973 წელს აუგუსტო პინოჩეტის მიერ მოწვეობილი სამხედრო გადატრიალების შემდეგ;** * **გფრ-ის აღიარება მოსკოვის ნებართვის გარეშე.**

ამერიკელთა მეგობრობის საფასური

ნიკოლაე ჩაუშესკუ და მისი ცოლი ელენა ცილია ცოცხალი დასჯა 1989 წლის დეკემბერში

მეგობრობა (ამჟამად ევროპის კავშირი — ეს ცნობისთვის სენატორ რუბიოს) ყველაზე მეტად ეხმარებოდა, სახელდობრ, რუმინეთს, რომელსაც ჩაუშესკუს ხელმძღვანელობდა. 1980 წელს კი ევროპის ეკონომიკურ თანამეგობრობასა და ბუქარესტს შორის გაფორმდა შეთანხმება სამრეწველო საქონლის გაცვლის თაობაზე. როგორც ხედავთ, ჩაუშესკუსთვის სანქციების დაწესებას რატომღაც არ ჩქარობდნენ. ახლა კი იმაზე, რაც მთავარი „რუსული ფეიკი“ იქნება სენატორი რუბიოს ცხოვრებაში: 1984 წელს რუმინეთი იყო ეკონომიკური ურთიერთდახმარების საბჭოს (ამ ორგანიზაციამ იარსება 1949-1991 წლებ-

ში. ნევრები იყვნენ: სსრკ, ბულგარეთი, უნგრეთი, პოლონეთი, რუმინეთი და ჩეხოსლოვაკია — ნ.კ.) ერთადერთი წევრი ქვეყანა, რომელმაც ბოიკოტი არ გამოუცხადა ლოს-ანჯელესის ოლიმპიურ თამაშებს, რისთვისაც ჩაუშესკუს ოლიმპიური ორდენი გადასცეს.

ყველაფერი შეიცვალა (როგორც ხშირად ემართება დასავლეთის სიყვარულს), როცა ჩაუშესკუს აღარ დასჭირდათ მის კეთილსმყოფელებს — ჯილდოები, ვიზიტები და კრედიტები შეწყდა არა ჩაუშესკუს პოლიტიკური ხანდაზმულობის ან არადემოკრატიული მმართველობის, არამედ დასავლეთის ინტერესებთან შესაბამისობის გამო. და დაიგროვინა რეგიონში პირველად ფერადმა რევოლუციამ „დემოკრატიის დაცვისა და მოსახლეობაზე ზრუნვის“ ტრადიციული მექანიზმებით — დეზინფორმაციით დაწყებული პროვოკაციებამდე.

წლების შემდეგ გამოჩნდნენ 1989 წლის მოვლენების ახალი დეტალები. **2007 წელს ოფიციალური გამოცხადებით დამტკიცდა, რომ ტიმიშოვარაში დემონსტრანტებისთვის სროლის ბრძანება გასცა არა ჩაუშესკუმ (რისთვისაც დახვრიტეს 2-საათიანი სასამართლოს შემდეგ), არამედ „ხალხის მხარეს გადასულმა“ (არაფერი გაგახსენდათ?) გენერალმა სტენკულესკუმ.** სხვათა შორის, სწორედ ის იყო ჩაუშესკუს სასამართლოსა და დახვრიტის ერთ-ერთი ორგანიზატორი, ხოლო უნგრეთის ყოფილმა პრემიერმინისტრმა მიკლოშ ნემეცმა მოგვინებებით აღიარა, რომ უნგრეთის სპეცსამსახურები იარაღით ამარაგებდნენ რუმინეთის ოპოზიციას. ამჯერადაც არაფერი გაგახსენდათ?

მე ნამდვილად არ ვარ ამ რუმინელი მოღვაწის გულშემოთმხრობით, მაგრამ, 2010 წელს რუმინეთში ჩატარებული სოციალური გამოკითხვის მიხედვით, მოსახლეობის 40%-ს პრეზიდენტად, სახელდობრ, ჩაუშესკუს სურდა.

და კიდევ, ინფორმაცია განსჯისთვის სენატორ რუბიოსა და მისი ფანატებისთვის: 2008 წელს „ხალხის მხარეს გადასულ“ და ჩაუშესკუს დამხობულ გენერალ სტენკულესკუს ხანგრძლივი პატიმრობა მიუსაჯეს 1989 წლის რევოლუციის ჩახშობაში მონაწილეობისთვის. ტრიბუნლის თავმჯდომარემ კი, რომელმაც ჩაუშესკუს დახვრეტა მიუსაჯა, რუმინეთის ლიდერის მკვლელობიდან ცოტა ხნის შემდეგ თავი მოიკლა.

ვებგვერდი kp.ru-ზე გამოქვეყნებული მასალის მიხედვით მოამზადა ნიკა კორინთაია

ნიკოლაე ჩაუშესკუს ისტორია — ეს არის კლასიკური შემთხვევა, როგორ უჭირს მხარს ვაჟინგტონი «დემოკრატიული ფასეულობების» დახვის საფარქვეშ ნებისმიერს, სანამ ეს ხალხი აკლავს, და, როცა აშშ-ს ვინმე აღარ სჭირდება, «პროტექსს» უხვარაგონიოდ ემშვიდობება

ბუქარესტი, 1989 წლის დეკემბერი

ტრიბუნლის თავმჯდომარე კი, რომელმაც ჩაუშესკუს დახვრეტა მიუსაჯა, რუმინეთის ლიდერის მკვლელობიდან ცოტა ხნის შემდეგ თავი მოიკლა

მარია ზახაროვა

მარკო რუბიო

2008 წელს «ხალხის მხარეს გადასულ» და ჩაუშესკუს დამხობულ გენერალ სტენკულესკუს ხანგრძლივი პატიმრობა მიუსაჯეს 1989 წლის რევოლუციის ჩახშობაში მონაწილეობისთვის

არავინ არავის არსად მიღებას არ აპირებს. ლავარაკიც არ არის. მთავარია, რომ თემა პრესამ აქტიურად აიტაცა და ქვეყანას მოსდო. აუდიტორია კითხულობს და დაფიქრდა: რა ელის ხვალ?

აგერიკელაბის ჩავანში საქართველოში თუ ჩვეულებრივი თვალის ახვევა

არტილერიტებს აქვთ ასეთი ცნება — შემანუხებელი ცეცხლი. დამიზნებით არ ისვრიან, მასშტაბური არ არის და ყოველთვის გაფანტულია გარკვეულ ფართობზე. მოხვედრა ვინმეს — კარგია; არა და — ეშმაკსაც ნაულია! მთავარია, მონინალმდევე არ მოდუნდეს, არ მოუშვას, თავი მშვიდად არ იგრძნოს.

ომების მრავალსაუკუნოვანი გამოცდილებით დადგენილია, რომ პირადი შემადგენლობის მოთმენის უნარი უსასრულო არ არის, თუ ნერვები მუდმივად დაძაბული ექნება, გაუცვდება. ერთხელაც იქნება და ჯარისკაცები ფეხებზე დაიკიდებენ, რა ელით, ოღონდ ყველაფერი მალე დამთავრდეს. ხარჯი კაპიტალსა, პოტენციურ მოგებას კი შეიძლება სტრატეგიული მნიშვნელობა ჰქონდეს. დღევანდელი ისტორია საქართველოს ნატოში შესვლის პერსპექტივის შესახებ ზუსტად ამ პერიოდს არის ჩვენ შემთხვევაში შემადგენელი შემანუხებელი ცეცხლი მედიასივრცეშია გახსნილი. ევროპაში აშშ-ის ჯარების ყოფილმა სარდალმა, გენერალ-ლეიტენანტმა **პენ ჰოუ-სმა** „ამერიკის ხმის“ ქართული რედაქციის კორესპონდ-

ენტს განუცხადა, რომ, მისი აზრით, ალიანსმა მომავალ სამიტზე საქართველო ნატოში უნდა მიიწვიოს. კანდიდატს (საქართველოს) გადაუჭრელი ტერიტორიული პრობლემები რომ აქვს, ფეხებზე დასაკიდებელი პრობლემააო. ბლოკში ხომ მიიღეს დასავლეთ გერმანია, მიუხედავად იმისა, რომ აღმოსავლეთ გერმანიის პრობლემა ანუხებდა? მიიღეს! მაშასადამე, არსებობს პრეცედენტი და მისი გამოყენება არა მხოლოდ შესაძლებელია, არამედ აუცილებელიც. ცოტა ავლანეთში ჯარისკაცულ მეგობრობაზე ვილაპარაკოთ, „დემოკრატიის შუქურად“ ყოფნის თაობაზეც და იმაზეც, რომ ბრიუსელს დაუპირისპირებ საერთაშორისო პატივისცემა და ჩაერთოთ „სავალდებულო პროგრამა“ — „მონინალმდე-

ბლოკის ნამყვანი წევრები, უნინარესად კი, გერმანია, ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში საქართველოს მიღების წინააღმდეგი იყვნენ ყოველთვის და დღესაც წინააღმდეგი რჩებიან

გეს ჩვენი კვლავ უნდა ემიონდეს. მიზნობრივი ეფექტი მიღწეულია: დასავლური პრესა ენერგიულად შეუდგა პერსპექტივისა და ევრიანტების განხილვას.

მაგრამ რა მოხდა სინამდვილეში? „რასთან გვაქვს საქმე“? ვინ არის და დღეს რას წარმოადგენს ეს პოფენი? გადამდგარი გენერალია. არმიიდან პატივით გაუშვეს 2017 წლის 15 დეკემბერს. მას

შემდეგ ევროპული პოლიტიკის ანალიზის ცენტრში მუშაობს, პოლიტიკელების აბსოლუტურად კერძო არასამთავრობო კანტორაში, რომელიც დამკვეთებს ფულზე მიჰყიდის კვლევის შედეგებს.

ესე იგი, გენერალმა, რომელსაც კი აქვს ნამსახვრობის „მდიდარი“ წუსხა, მაგრამ მხოლოდ კერძო პირია, გამოთქვა თავისი კერძო და სუბიექტური აზრი, რომელსაც არც საქართველოსთვის, არც ნატოსთვის, არც ვაშინგტონისთვის არავითარი სახელმძღვანელო დანიშნულება არ აქვს. ბლოკის ნამყვანი წევრები, უნინარესად კი, გერმანია, ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში საქართველოს მიღების წინააღმდეგი იყვნენ ყოველთვის და დღესაც წინააღმდეგი რჩებიან, ხოლო ნატოს მომავალი სამიტი სრულიად სხვა საკითხებს განიხილავს, მაგალითად, როგორ დაიძვინონ თავი ამერიკელებისთვის საგანდრო ხარკის გადახდისგან.

არავინ არავის არსად მიღებას არ აპირებს. ლავარაკიც არ არის. მთავარია, რომ თემა პრესამ აქტიურად აიტაცა და ქვეყანას მოსდო. აუდიტორია კითხულობს და დაფიქრდა: რა ელის ხვალ?

ამ დაპირებიდან არაფერი თუ არ გამოდნა, არც არაფერს ნააგებენ — ხარჯი კაპიტალსა. ინტერვიუს გამოქვეყნებისთვისაც კი ფული გადამდგარმა სახმედრომ კი არ გადაიხადა, არამედ „ამერიკის ხმის“ რედაქციამ მისცა ჰონორარი.

პრესა ახმაურდა და სწორედ ეს არის შემანუხებელ-შემამოთებელი ცეცხლის გახსნის არსი და მნიშვნელობა.

ალექსანდრა ზაკოლსკისი

ლიბერალიზმის ჩაგაპალი მზე

ლიბერალიზმის კრიზისს საბაზო მიზეზი აქვს, კერძოდ კი ის, რომ გაფუჭდა ის მანქანა, რომელიც ლიბერალიზმის ეკონომიკურ ექსპანსიას უზრუნველყოფდა და მის იდეოლოგიას გზას უკვალავდა.

დოლარის ემისია უკვე ვეღარ იწვევს ეკონომიკის ზრდას, დაგროვებული ვალები კი ერთნაირად ანევა სახელმწიფოსა და ობივატელს. ეკონომიკურმა ვარდნამ და მოქალაქეთა შემოსავლების შემცირებამ ევროკავშირში შეიძლება 50 პროცენტს მიაღწიოს, აშშ-ში — 60 პროცენტს. საქმე ის არის, რომ ლიბერალიზმის „გამარჯვება“ დაკავშირებული იყო „განვითარებული“ ქვეყნების საზოგადოებრივ წყობილებაში „საშუალო“ კლასის, სამომხმარებლო მიდრეკილებების მქონე ადამიანების დომინირებასთან. მანამდე კი საზოგადოებაში სოციალური სტაბილურობის საფუძველი იყო კონსერვატიული იდეები, რომლებიც ყალიბდებოდა ოჯახებში და რომლებსაც მხარს უჭერდა ტრადიციული რელიგიები. გასაგებია, რომ ბანკირებს ეს არ მოსწონდა, რადგან კონსერვატიული იდეოლოგიური მოდელები უკიდურესად კრიტიკულად იყო განწყობილი პროცენტური სესხების მიმართ, მაგრამ, რადგან სოციალური სტაბილურობის დარღვევას ვერ გარისკავდნენ, იძულებული იყვნენ, ეთმინათ. ვითარება შეიცვალა მხოლოდ მას შემდეგ, რაც „რეიგან-მიკა“ გაჩნდა, ანუ დაიწყო მოთხოვნის სტიმულირების

საკრედიტო პროცესი და შესაძლებელი გახდა საკითხის ამ გზით გადაწყვეტა. ამ მექანიზმმა, რომელიც აგებული იყო კერძო ვალის რეფინანსირებაზე, შესაძლებელი გახდა მყარი „საშუალო“ კლასის შექმნა, რომელიც ქვეყნის მოსახლეობის ნახევარზე მეტი იყო, ასრულებდა „სოციალური“ ღუზის როლს და უზრუნველყოფდა ტიპურ ქმედებას. „საშუალო“ კლასი, რომელსაც დარიბებისგან განსხვავებით რაღაც საკუთრება აქვს, მაგრამ ამ საკუთრების დაცვის საშუალება არ გააჩნია, დაინტერესებულია ძლიერი სახელმწიფოს არსებობით, მაშინაც კი, თუ მას ბანკირები აკონტროლებენ. სწორედ ამ პერიოდშიდან, ანუ გასული საუკუნის 80-იანი წლებიდან, დაიწყო ყოველგვარი ლიბერალური უმსგავსოებანი — გეიალუმებიდან მოყოლებული, იუვენალური იუსტიციით დამთავრებული. სწორედ ეს არის ლიბერალური იდეოლოგიის აქტიური განვითარებისა და ევროპაში მისი აღზევების პერიოდი, რომელსაც საფუძველად უდევს მარტივად ასახსნელი პრინციპი: თუ გსურთ, იცხოვროთ ჩვენი „საშუალო“ კლასის სტანდარტებით, მხარი დაუჭირეთ ლიბერალურ იდეოლოგიას! რეალურად იგულისხმე-

ბოდა („საშუალო“ კლასისთვის) გარანტირებული „ჯიბი“ და სხლის“ ტიპის სტანდარტები, რომლებიც პედერასტული ფასეულობებით იყო გაზავებული. ხალხმაც დაიჯერა! იწამა და ენდო. მით უფრო, რომ შვილებსა და შვილიშვილებზე ზრუნვა აუცილებელი არ იყო, რადგან ენინალმდევებოდა „ლიბერალურ ფასეულობებს“. მათ (შვილებმა, შვილიშვილებმა) თვითონ უნდა იზრუნონ საკუთარ თავზე (თუკი საერთოდ გაჩნდებიან!), ყველამ მომხმარებლობისთვის დაიწყო ცხოვრება და „ბედნიერების ტალღებმა“ დაფარა ევროპა, უფრო ზუსტად, ევროსაბჭოს ქვეყნები და ისინიც, რომლებსაც მათთან შეერთება სსურიათ.

ბუნებრივია, ხალხს დაუმაღლეს, რომ ეკონომიკური მოდელი, რომელიც საფუძველად უდევს ამ „აყვავებას“, დაუსრულებელი არ არის. დაიხს, ხანგრძლივია (თითქმის 40 წელიწადს გაგრძელდება), მაგრამ სასრულია. და, თანაც, ეს ვადა უკვე ამონურვის პირზეა მისული. ამ დროში „ლიბერალისტების“ ორი თაობა გაიზარდა. მათ არაფრის გაკეთება არ იცინიან, კატეგორიულად უარობენ პასუხისმგებლობის საკუთარ თავზე აღებას, მათ შორის, შვილების ყოლაზე, რომლებსაც საკუთარი გადარჩენისთვის თავადვე მოუწევთ ბრძოლა უმიზნობისა და არნახული სიღატაკის პირობებში... აი, რა არის ლიბერალიზმის ექსპანსიის ახლანდელი შეჩერების და მისი, საკმაოდ სწრა-

ფი უკანდახევის მიზეზები უახლოეს მომავალში. აი, რატომ იქნება ცუდად საქმე დასავლეთ ევროპაში, სადაც ყოფილი „საშუალო“ კლასის ლიბერალ და ლატაკ ნარმომადგენლებს შთანთქავენ კონსერვატიული მიგრანტები, რომლებსაც თუნდაც გამრავლება არ დავიწყებთ. აი, რატომაა, რომ აღმოსავლეთ ევროპაში უკვე თავი წამოყოფს უფრო სასტიკმა და აშკარა ნაციონალიზმისკენ გადახრილმა კონსერვატიზმმა. ლიბერალიზმი ძალიან ძვირი დაუჯდება ევროპას, განსაკუთრებით, დასავლეთ ევროპას. საცხებით შესაძლებელია, რომ ზოგიერთი ქვეყანა (მაგალითად, ნორვეგია და შვედეთი) „ახალ აფრიკად“ და „ახალ მსოფლიოდ“ გადაქცეული, მსოფლიო

რუკიდან სამუდამოდ გაქრეს. ვერაფერს უშველის, რადგან ბიბლიურ ფასეულობებზე უარის თქმა (ანუ, რელიგიური თვალსაზრისით, სულის გაყიდვა) ყოველთვის ძალიან ძვირი ჯდება!

გასათვალისწინებელია ისიც, თუ რა მოხდება „ლიბერალიზმის“ წასვლის შემდეგ იმ ტერიტორიაზე, სადაც ისინი რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში „ანცობდნენ“. შემდეგ კი, რადგან ქანქარა სხვადასხვა მხრისკენ ერთნაირად მოძრაობს და საბოლოო წერტილს მიაღწევს, თავს იჩენს ის სასტიკი კონსერვატიული ძალები, რომლებიც აქამდე საფარში იხსდნენ, ახლა კი ზედაპირზე იწყეს გამოსვლა.

უნინარეს ყოვლისა, ეს არის აგრესიული ნაციონალიზმი (ფაშიზმი), რომელიც ვხედავთ უკრაინასა და ბალტიისპირეთში და არანაკლებ აგრესიული მუსლიმანური ფუნდამენტალიზმი. მათი მორევა საკმაოდ გაჭირდება, რადგან ყოფილი ლიბერალები, რომლებიც აღმფოთდებიან ყბადაღებული „ჯიბისა და სახლის“ პერსპექტივის დაკარგვით, იოლად მოექცევიან ახალი გავლენის ქვეშ. შემდეგ კი, როცა გაარკვევენ, რომ ესეც არ მუშაობს, თავს წამოყოფს კომუნისმი, რომელიც ევროპაში ყველას დიდი ხნის გარდაცვლილი ჰგონია. ასე რომ, ბანკირებისა და ლიბერალების დამარცხებას ძალიან დიდი შედეგები მოჰყვება მსოფლიოში.

მონილ საზინი

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„დაკავებული ისე მგვიდად იყო, რომ ვერავინ წარმოიდგენდა, თუ ის რუსეთის იმპერიის მიერ ნომერ პირველი კომუნის იოსებ ჯუღაშვილი, იგივე კობა, მოგვიანებით კი – სტალინი იქნებოდა... მან გვითხრა, რომ კათოლიკე მღვდელი იყო და თავისი სიტყვების დასტურად ლათინურ, ფრანგულ და გერმანულ ენებზე სახარების ფრაგმენტები წაგვიკითხა. ზოლოდ დააყოლა, რომ შვეიცარიული მოქმე კათოლიკის მოსახლეს უნდა დასტურებოდა და ახალგაზრდა ტაძარში მოსალაშობოდა... ამ სიტყვების შემდეგ დაკავებული გავიხსენი გავუხვით და ეჭვიც არავის შეგვაპრია მისი ნათქვამის სიმართლეს...“

გაგრძელება. დასაწყისი №7, 2019 წ.

„მესმის, რომ ეს წერილი გულს ატყენს თქვენს აღმატებულებას, მაგრამ რა გაეწყობა? თვალი უნდა გავუხსნოთ სიმართლეს, რარიგ არასასიამოვნოც უნდა იყოს იგი, და არ მეშინოდეს სიმართლის თქმისა, რარიგ არასასურველიც უნდა იყოს იგი“
ამონარიდი სტალინის წერილიდან ჩერჩილისადმი, 1941 წლის 3 სექტემბერი

„სტალინი ძალიან ბევრს კითხულობდა და წაკითხულს უამრავ კომენტარს უკეთებდა. კითხულობდა არა მხოლოდ, როგორც უმაღლესი სახელმწიფო და პარტიული მოღვაწე კითხულობს დოკუმენტებს, არამედ კითხულობდა, როგორც მთავარი რედაქტორი და უზარმაზარი სახელმწიფოს მთავარი პოლიტიკური და სულიერი ცენტრი; კითხულობდა, აგრეთვე, როგორც ჩვეულებრივი დაინტერესებული და, ამასთანავე, მგზნებარე ადამიანი, რომელიც იქვე, წიგნზე, სტატიაზე, სახელმძღვანელოზე, რომანისა თუ კინოსცენარის ხელნაწერზე ტოვებდა კომენტარებს. აი, ეს არის, თუმცა მცირე, მაგრამ მაინც ხელნაწერი და მასალა, რომელიც შეიძლება სტალინის სულში შეღწევაში დაგვეხმაროს.“

ქალბატონო პრეზიდენტო! ცოდნა არც ქათმის გრიპია და არც ღორის, რომ გადაგდოს. სარკეში პოზირების გარდა, ისტორიის წიგნშიც რომ ჩაიხედო, ცუდი არ იქნება, მაგრამ არა, არ მგონია, ან რამე ისწავლოთ, თქვენ აქამდე უნდა გეცნავოდათ და უკვე მიღებული ცოდნას ახლა იმ მალაღობის დროს უნდა ახმარდეთ, რომელზეც ბრძანდებით.

არადა, ორად ორ წინადადებაში სრულად გამოამჟღავნეთ უახლესი ისტორიის უცოდინარობა, მსოფლიოს წინაშე თავი მოიჭერით. ქვეყნის პირველი დიპლომატის (საკავშირის დირექტორის) ქვეყნის პრეზიდენტისა და შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის მიერ მსოფლიოს პირველ დიპლომატად აღიარებული და ყველა დროის უდიდესი მხედართმთავრის, დედამიწის ერთი მეექვსედის მფლობელის ისეთი დახასიათება, რაც ფრანგულ ტელევიზიაში განაცხადეთ, სრული ნონსესია!

ზემომოყვანილი ამონარიდი ზორის ილინსკის ეკუთვნის, თუმცა კი დაქირავებულს, მაგრამ ოდნავ ნამუშევარზე ნებულ მკვლევარს სტალინის ფენომენისა და ავტორის წიგნისა „სტალინი — შტრეიკები პორტრეტისათვის მისი ბიბლიოთეკისა და არქივის ფონზე“. მას განხილული აქვს სტალინის ბიბლიოთეკის თაროებზე არსებული 20 000 სექტელანიანი ტომი, რომლებიც აჭრელებულია სხვადასხვა შენიშვნითა და ჩასწორებით.

არაკომპეტენტური, უცოდინარი ცილისმამა-მამლის განცხადება ის, რომ სტალინიმ რუსული ენა ცუდად იცოდა. ეს მაშინ, როდესაც სტალინს უამრავი იმხანად ცოცხალი კლასიკოსის ნაწარმოები აქვს ჩასწორებული, რომ არაფერი ვთქვათ საბჭოთა პიშნის ტექსტზე, რომელიც **მინალკომმა** და **რეპრესიანმა** შექმნეს, და ამ პიშნს ერთ-ერთი სტროფი სწორედ სტალინის მითითებით დაემატა.

თელილოვის პროფესორი

სარგაი ნიკოლოზის კი პავლოვი ამბობს:

„კომსოუსური მასშტაბის სისულელა იმის მტკიცება, რომ თითქმის სტალინიმ რუსული არ იცოდა და თავის მშობლიურ ძარბოვშიც მოიკოჭლადა. ასეთი ხმები მას ტროცკიმ დაუყარა, ძალაუფლებისთვის ბრძოლაში სტალინი ტლუ, გაუთლელ ადამიანად რომ წარმოეჩინა და მისი კომპრომეტაცია მოეხდინა, მაგრამ, რით დასრულდა ეს მცდელობა, ისტორიას ახსოვს... დავიწყებით, რომ **სტალინი არა მხოლოდ ძარბოვს და რუსულ ენას ფლობდა გრანდულად, არამედ მან სრულყოფილად იცოდა სომხური და აზერბაიჯანული ენებიც.** ხოლო სემინარიში სწავლის პერიოდში სტალინი ლათინურის ცოდნით აოცებდა მასწავლებლებს. გარდა იმისა, რომ უზადოდ ფლობდა „მკვდარ ენას“, რამდენიმე ტექსტიც კი თარგმნა რუსულად და მხოლოდ იმიტომ არ გამოქვეყნდა ისინი, რომ სემინარიული **ჯუღაშვილი** რევოლუციური მოღვაწეობისთვის სასწავლებლიდან გარიცხეს. **როგორც პარტიული არქივების გამოკვლევების შედეგად გაირკვა, სტალინიმ სულ ცხრა ენა იცოდა — ქართული, რუსული, სომხური, აზერბაიჯანული, ლათინური, ფრანგული, გერმანული, ინგლისური და ესპანური.**“

პავლოვის შეფასებას ადასტურებს ჩანაწერები სტალინის ძველი მეგობრისა და თანამებრძოლის — **არტიმ სარბაევისა**, რომლის ვაჟიც შემდგომში სტალინის შვილობილი გახდა. ჩანაწერები ვიკითხულობთ:

„1909 წელს მე და კობა შენევაში ლენინთან გავმგზავრეთ, რათა ემიგრაციაში მყოფი ილიჩისა და სხვა ამხანაგებისთვის ექსპროპრირებული 25 ათასი ოქროს მანეთი ჩავეტანა, რომლებსაც ისინი ფრანკებზე ცვლიდნენ და ცხოვრებისა და პროპაგანდისტული მუშაობისთვის იყენებდნენ. კობას ღვთისმშობელი ცხელი ივანე ლაზარევის საბუთი ედო ჯიბეში და ცალ-ცალკე ვმზავრობდით, გვერდგვერდ კუპებში. თანხა მე მქონდა გადაამალული ორფსკერიან საკუთარში, რომელიც ათასი წერილმანით იყო გამოტყენილი. მე და კობა წინასწარ ვიყავით შეთანხმებულები, რომ, თუკი შევფერხდებოდით, ერთმანეთს მთავარი ფოსტის შენობასთან შევხვედროდით, რომლის ახლოსაც ლენინი ცხოვრობდა. მე საბაჟო წარმატებით გავიარე და ფეხი აველოდი, კობას გამოსვლას ველოდი, მაგრამ ის ადგილობრივი პოლიციამ დააკავა და პიროვნების დასახუტებლად ახლომდებარე პოლიციის განყოფილებაში მიიყვანა...“

მოგვიანებით, ერთ-ერთმა მაშინდელმა რიგითმა პოლიციელმა, მომავალში კი გენერალმა **ფრიც მაიერმა**, თავის მემუარებში (გამოქვეყნდა 1957 წელს) ასე აღწერა სტალინის იდენტიფიცირების სცენა: „იმ პერიოდში შვეიცარიაში უამრავი რუსი რევოლუციონერი-ემიგრანტი ცხოვრობდა. მათთან კი ხშირად ჩამოდიოდნენ ვიზიტორები და რუსეთის „ოხრანკა“ მათზე იფორმაციის მოწოდებას გვთხოვდა. თუკი ვიზიტორები ძებნილები აღმოჩნდებოდნენ, ჩვენ უნდა დაგვეკავებინა და მათი რუსეთში ჩაყვანა უზრუნველგვეყო. ჩვენ გვქონდა რევოლუციონერ-ძებნილთა აღწერილობები. ერთ-ერთ ადნერლობას ნაწილობრივ

სტალინი და საქართველოს მარკუზაიდური პრეზიდენტი

გერმანულ შოუს სიტყვები რომ გზოდნოდნო, მარკუზაიდრო, იმ სისულელას ხომ არ ნამოკრავავდით, რომლისთვისაც დაგხინიანენ?!

ქალბატონო პრეზიდენტო! ცოდნა არც ქათმის გრიპია და არც ღორის, რომ გადაგდოს. სარკეში პოზირების გარდა, ისტორიის წიგნშიც რომ ჩაიხედო, ცუდი არ იქნება, მაგრამ არა, არ მგონია, ან რამე ისწავლოთ, თქვენ აქამდე უნდა გეცნავოდათ და უკვე მიღებული ცოდნას ახლა იმ მაღალ თანამდებობას უნდა ახმარდეთ, რომელზეც ბრძანდებით. არადა, ორად ორ წინადადებაში სრულად გამოამჟღავნეთ უახლესი ისტორიის უცოდინარობა, მსოფლიოს წინაშე თავი მოიჭერით. ქვეყნის პირველი დიპლომატის (საკავშირის დირექტორის) ქვეყნის პრეზიდენტისა და შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის მიერ მსოფლიოს პირველ დიპლომატად აღიარებული და ყველა დროის უდიდესი მხედართმთავრის, დედამიწის ერთი მეექვსედის მფლობელის ისეთი დახასიათება, რაც ფრანგულ ტელევიზიაში განაცხადეთ, სრული ნონსესია!

ემთხვევით ივანე ლაზარევის პასპორტის მქონე ახალგაზრდა კაცის მოსაცემები. ჩვენ ის იქვე, პოლიციის განყოფილებაში მივიყვანეთ. დაკავებული ისე მგვიდად იყო, რომ ვერავინ წარმოიდგენდა, თუ ის რუსეთის იმპერიის მიერ ნომერ პირველი კომუნის იოსებ ჯუღაშვილი, იგივე კობა, მოგვიანებით კი — სტალინი იქნებოდა... მან გვითხრა, რომ კათოლიკე მღვდელი იყო და თავისი სიტყვების დასტურად ლათინურ, ფრანგულ და გერმანულ ენებზე სახარების ფრაგმენტები წაგვიკითხა. ზოლოდ დააყოლა, რომ შვეიცარიული მოქმე კათოლიკის მოსახლეს უნდა დასტურებოდა და ახალგაზრდა ტაძარში მოსალაშობოდა... ამ სიტყვების შემდეგ დაკავებული მაშინვე გავუხვით და ეჭვიც არავის შეგვაპრია მისი ნათქვამის სიმართლეს...“

სტალინიმ ბევრი უტრიალა „ვეფხისტყაოსნის“ ბალმონტისეულ თარგმანს, რამდენჯერმე ჩაასწორა, მაგრამ სასურველ დონემდე მაინც ვერ აიყვანა. ის უკმაყოფილო იყო რუსულ ენაზე „ვეფხისტყაოსნის“ დაბალ დონეზე თარგმნისა, სანამ **შალვა ნუცუბაძის** მიერ რუსულ ენაზე ნათარგმნი ვერსია არ წახა. სწორედ ამ

დროს გამოჩნდა, რომ სტალინს „ვეფხისტყაოსნის“ რამდენიმე თავი უკვე ნათარგმნი ჰქონდა რუსულ ენაზე. ნუცუბაძის მიერ ნათარგმნი და 1940 წელს გამოცემულ „ვეფხისტყაოსნის“ სასიგნალო ეგზემპლარში სტალინიმ გარეკნიდან დაწყებული პოლო ბაზაცამდე 300-მდე შესწორება შეიტანა. სტალინის მიერ ნათარგმანი ერთი სტროფი კი შესულია „ვეფხისტყაოსნის“ რუსული თარგმანების ყველა ვარიანტში. სტალინიმ რუსულად თარგმნა **ბენიკინ** ურთულესი ლექსი „ტანო ტანო“ და **ჩახრუშაძის** რამდენიმე ლექსი, რომლის თარგმანებიც „გოსიზდატის“ უფროს **ჩაბინის** მეუღლემ სტალინის გარდაცვალების შემდეგ საქართველოს გადმოსცა. შალვა ნუცუბაძის მიერ რუსულად ნათარგმნი „ვეფხისტყაოსნის“ მთავარ რედაქტორად სტალინი იყო მითითებული, მაგრამ მისი მკაცრი გაფრთხილება ჩაბინის მიმართ, სიტყვა სტალინი არ ყოფილიყო გამოყენებული „ვეფხისტყაოსნის“ გამოცემაში, კანონად იქცა. ავიაკონსტრუქტორი **ალექსანდრე იაკოვლევი** იგონებს: „სტალინი გამართული რუსული ენით, მაგრამ ოდნავ შესაძრავი კავკასიური აქცენტით ლაპარაკობდა. ხშირად ვინდობდი მისი საკითხის განხილვისას უზრცელსა და ფანტაზარს გადასწვდა ხოლმე ვინმესთან და უზუნაბოლა: — დანერეთ, თვითონ კი კარნახობდა; უმონებდა, როგორ წერდა იგი. მეც რამდენჯერმე მომიწია მისი კარნახით ავიაციის საკითხებზე დადგენილების დაწერა. იგი გაკარნახობდა, ხანდახან უკან ჩერდება და დახედავს, რა გამოგდის. ერთხელ ჩემთანაც შეჩერდა, დაატყერდა დანერეთს და ჩემივე ხელით ფანქრით ძმომ დასვა. სხვა დროს არც ისე მოხდენილად გავმართე ფრაზა. მან მითხრა: — ქვემდებარე, მგონი, თავის ადგილზე არ არის, აი, როგორ უნდა. და გაასწორა. ამის შემდეგ ყურადღებით გადავიკითხე რუსული ენის გრამატიკის სახელმძღვანელო. — თუ ადამიანს არ ძალუძს თავისი აზრის წიგნიერად და ხუსტად გამოთქმა, — თქვა ერთხელ სტალინი, — მაშასადამე, იგი ასევე უსიტემოდ, ქაოსურად აზროვნებს. როგორ მოუვლის ასეთი კაცი მინდობილ საქმეს?“

გეორგი მინაძის საავტორო გვერდი

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„კოსმოსური მასშტაბის სისულელა იმის მტკიცება, რომ თითქოს სტალინმა რუსული არ იცოდა და თავის მშობლიურ ქართულშიც მოიკოჭლა. ასეთი ხმაები მას ტროცკიმ დაუყარა, ძალაუფლებიდან ბრძოლაში სტალინი ტლუ, გაუთლებლ დასრულდა ეს ნარკოტიკული და მისი სხვაპირადად მომხიბლველი, მგზობი, რით დასრულდა რა მცდელობა, ისტორიის ახსოვს... დავიწყეთ იმით, რომ სტალინი არა მხოლოდ ქართულ და რუსულ ენებს ფლობდა გრძელვადიანად, არამედ სრულყოფილად იცოდა სომხური და აზერბაიჯანული ენებიც, სოლო სემინარიები სწავლის პერიოდში ლათინურის ცოდნით აოცებდა მასწავლებლებს“.

ანდრე ბრომიკო:
„არ მასხოვს არც ერთი შემთხვევა, სტალინის სმენის გამოკვეთილად არ არსაკმა-რისი სიზუსტით გავეს პარტნიორების რამე მნიშვნელოვანი გამონათქვამი კონფერენციაზე. პირდაპირ ნათქვამა მათი სიტყვების აზრს. მისი ყურადღება, მესხიერება, თუ დღევანდელი დროით ვიმსჯელებთ, ელექტროგამომთვლელ მანქანასავით იყო. ლივადის სახსრებში სხდომის დროს მივხვდი, რა შეუდარებელი ღირებულებები შექონდა ამ ადამიანს“.

ქალბატონო პრეზიდენტო, ამას თქვენი ვინ ვაგონებ, რომ მომავალში ისეთი სისულელე არ წამოგონოთ, როგორც საფრანგეთში. **პაპლო პიკასო**, როგორც ვიცით, ქალბატონო პრეზიდენტო, წარმოშობით ესპანელი ფრანგი მხატვარი იყო, ნუთუ მისი გამონათქვამი სტალინზე, რომელმაც სრულიად მსოფლიო მოიარა, არ გსმენიათ?

„იყო სტალინი, ჩემი წარმოდგენით, ძალიან ბევრს ნიშნავს მსოფლიოში. ის გენიალური ადამიანი იყო და ამაში ეჭვი არაპირაა. უპირატესად — არც ქუჩის მხატვარს მოწინააღმდეგე, არც მხატვარს, რომელიც არასდროს (წოდებით) აკადემიაში, არც „როს-როსის“ ინჟინერს და არც ბალვანს-როსის ალფონსოს. ის მაღალი ხელოვნების თვალსაზრისითაც გენიალურია. უპირატესად ადამიანური თვალსაზრისითაც კი... მასში თავმოყრილი იყო სახელმწიფო მოღვაწის — იულიუს კეისრის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, სპარტანოს შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური... და, თუ მსოფლიო ისტორიაში სავსეა, მთხიანის სახელი დარჩება, ერთ-ერთი მათი — გენიალური, უდავოდ, სტალინი იმდროს“ (ფიქრები დიდ ადამიანებზე“). პარიზი, 1961 წლის აგვისტო.

კანდიდ ჩარკვინი, საქართველოს იმპაზინდელი ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი, სტალინთან ყველაზე ხშირად ნასახურები და ყველაზე ბევრჯერ ღამენათევი და ახლოს მდგომი, ასე გადმოგვცემს სტალინის ცხოვრებისა და ხასიათის ზოგიერთ შტრიხს:
„თუ ორი ვიყავით, სტალინი, როგორც ნესი, ქართულად ლაპარაკობდა, რაც მის ნაამბობს ბავშვობისა და ახალგაზრდობის წლების შესახებ განსაკუთრებულ კოლორიტს აძლევდა. ისიც უნდა ვთქვა, რომ, თუ საუბარს არაქართველობის ცხედრებს, სტალინი იმდროს რუსულადაც გამომსახველობით ყველობდა.“

— მამაჩემი და მეზობლად მცხოვრები მღვდელი ჩარკვიანი უახლოესი მეგობრები იყვნენ, — მამაპო სტალინი, — ერთად სმა და დროსტარება ყველაფერს ერჩევდა. კვირბინი ორჯერ მაინც, როგორც კი წირვა-ლოცვა მორჩებოდა, მღვდელი მამაჩემს მიაკითხავდა. ისიც სახელოსნოს სასწავლოდ მიკეტავდა და სამიკი-

ტნოსკენ გაემართებოდნენ. ხშირად ხელდახელად, ხელგადახელად, აუწყობელი სიმღერით როგორ ბრუნდებოდნენ შინ კარგად გამომთვრალი მოძღვარი და მენაღე.

— „საპოჟნიკი“ კი ხარ, მაგრამ კაი კაცი ხარ, ბესო, — უუბნებოდა მღვდელი მამაჩემს.
— მღვდელი ხარ, მაგრამ რა მღვდელი, შენს სულს ვეცანვალო, — მიუგებდა მამაჩემი და მათ კოცნა-პრობტნას დასასრული არ უჩანდა.

დედაჩემს დიდად არ მოსწონდა მღვდლისა და მამაჩემის ასეთი მეგობრობა და ერთხელ მოძღვარს შეჰკადრა: მამაო, რა არის ამდენი სმა, ნუ გამოლოთებთ ქმარს, ოჯახი და მენგროვო.

— კატო, ჩემო შვილო, იცოდე, ზედაპის არავინ ნაუნემედია და ბესოსაც კარგად შეერგება, — უპასუხა მღვდელმა.
მაგრამ სტალინის დედის შიში გამართლებულა, ბესო ჯულაში იყო მღვდელსა და სხვა მეინახეებთან ხანგრძლივად თანამეცხოველობა გაალოთა და ბოლოს ნამდვილ ალკოჰოლიკად აქცია. მან მუდმივ სამუშაოს თავი მიანება და ლეონის ფულს შემთხვევითი საქმეებით შოულობდა. ეს 90-იანი წლების დასაწყისისთვის მოხდა, — თქვა სტალინი.

— ოჯახში უკვე არაფერი შემოქმენდა. პირიქით, მოითხოვდა, რომ დედაჩემს, მრეცხავს, მძიმე შრომით ნაშოვი ორიოდე გროში მისთვის გაენაწილებინა. დედა ძლიერი ნებისყოფის ქალი იყო. ეცადა, გამოესწორებინა გზასაცდენილი ქმარი, მაგრამ, როცა მიზანს ვერ მიაღწია, სახლიდან დაითხოვა“.

ამის შემდეგ ბესო ჯულაში იყო ერთ ადგილას ვეღარ ჩერდებოდა: ხან ერთ ქალაქს ესტუმრებოდა, ხან — მეორეს. ყველგან ცოტას ნაიმუშავებდა და ისევ გზას გაუდგებოდა. პირველ ხანებში, რომელსაც გორში დაბრუნდებოდა, ცოლშვილსაც მიაკითხავდა, მაგრამ ოჯახის მთლიანობა საბოლოოდ დარღვეული იყო.

— მამაჩემს გაეგო, რომ სემინარიის სტიპენდიასთან ერთად სიონის ქოროს მაგლობის გასამრჯელოსაც ვიღებდი, — განაგრძობს სტალინი, — ერთხელ პანსიონის დარაჯება გადმოცა, — მამა გენვიაო. გავედი, ჩემი ამბავი არც უკითხავს, პირდაპირ მომხალა:
— ვაჟბატონო, მამა სულ დაივიწყე, არა? ცოტა ფული მომიეცი, სხვაგან სამუშაოდ წასვლას ვაპირებ.

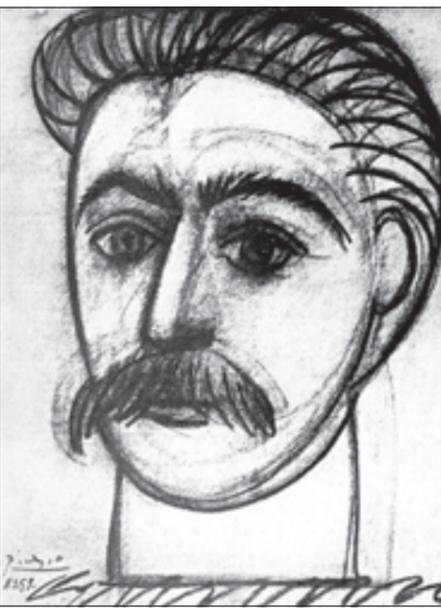
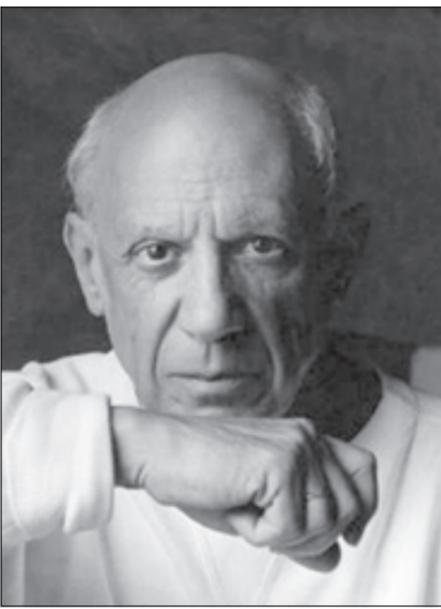
— მე იმდენი ფული სადა მაქვს, შენ რომ დავგემარო? — ვუპასუხე.
— ბევრს ნუ ლაპარაკობ, სამი მანეთი მაინც გამომიტანე, ნუ ხარ დედაშენივით ტუნნი და ქვანვია, — აუნი ხმას მამაჩემმა.

— ნუ ყვირი, აქ პანსიონია, თუ ახლავ არ გაეცლები აქაურობას, დარაჯს დაფუძახებ და ძალით გაგიყვანენ, — ვუთხარი.

მუქარამ გაჭრა. მამა ბუზღუნით გავიდა ქუჩაში“.

1945 წლის ოქტომბერში სტალინიმ საქართველოს ისტორიის ავტორებთან შეხვედრა მოისურვა, რაც კანდიდ ჩარკვიანის განკარგულებით შესრულდა კიდევ. საუბრისას სტალინიმ განაცხადა:

„ქართული ტომები წარმოიშვნენ ხეთებისა და სუბარეებისაგან — მონათესავე ხალ-

პაპლო პიკასო და მის მიერ დახატული სტალინი

პაპლო პიკასო: მასში თავმოყრილი იყო სახელმწიფო მოღვაწის — იულიუს კეისრის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური, უილსონის შტაბის მეთაური... და, თუ მსოფლიო ისტორიაში სავსეა, მთხიანის სახელი დარჩება, ერთ-ერთი მათი — გენიალური, უდავოდ, სტალინი იმდროს“

ხებისაგან, რომლებმაც ჯერ კიდევ მესამე ათასწლეულში ჩვენს წელთაღრიცხვამდე შექმნეს წინა აზიაში ძძლავრი სახელმწიფოები და მალაიი კულტურა.

— მეორე ათასწლეულის მეორე ნახევარში, — ამბობდა სტალინი, — ხეთების სახელმწიფო დაეცა, მაგრამ განა შეიძლებოდა ასე მრავალრიცხოვანი და ძძლავრი ხალხი სულ გამქრალიყო? რასაკვირველია, არა. ძღვეამოსილი მტრების მოწოდის გამო ხეთებისა და სუბარების ტომები, რომლებსაც შავი ზღვის სანაპიროები ეჭირათ და ზღვაოსნობაც ემარჯვებოდათ, აიყარნენ და ზღვის დასავლეთისკენ გაემიგრნენ. სხვა მათი ტომებიც, რომლებიც მცირე აზიის მთიან ადგილებში და დასავლეთ და აღმოსავლეთ ამიერკავკასიაში ბინადრობდნენ, ადგილზე დარჩნენ. მალე მათ ისევ დაიკავეს ზღვის სანაპირო მდინარე ლალისამდე და, შეიძლება, დასავლეთითაც. ამ მინა-წყალზე დარჩენილმა ხეთ-სუბარებმა შექმნეს ძძლავრი პოლიტიკური გაერთიანებები, მათ შორის ურარტუს სახელმწიფო. მათი წამომავლები არიან ქართველური ტომები — იბერები, კოლხები და სხვები.

— მაგრამ რა დემართათ დასავლეთისკენ წასულ ხეთებსა და სუბარებს? — განაგრძობდა სტალინი, — მათ ადვილად დაიპყრეს კულტურულად უფრო დაბალ დონეზე მყოფი აბორიგენები, დიი, აქვეს ბალკანეთის, აპენინის,

პირინის ნახევარკუნძულები და შექმნეს იქ მალაიი ცივილიზაცია არილების — ბერძენებისა და რომაელების — მოსვლამდე გაცილებით ადრე. მხოლოდ ერთ პირობაა: შია საიდუმლო გასაღები, კერძოდ, პელასგებისა და ეტრუსკების გამოცანის ამოსახსნელად, რომელთაც კულტურა საფუძვლად დაედო ბერძნულ და რომაულ ცივილიზაციას; უუჭველია, მეცნიერები ეტრუსკების ეპიგრაფიკას ქართული ენობრივი ფაქტებიდან რომ მისდგოყოს სწორი. ისიც უნდა ითქვას, რომ ჰროზნი ყველა ხეთურ ხალხს არ აკუთვნებს ინდოევროპელებს. ბოლახუნი სტალინიმ პროზნინ, მისი სიტყვით, აღმოაჩინა ორი სისტემის ენები. მათგან უფრო ახლები ინდოევროპული სისტემისანი არიან, უფრო ძველები კი ამულაგნებენ ინდოევროპული ენების ნათესაობას. ასე თუ ისე, მაგალითები, რომლებიცაა ჰროზნი ფიქრობს, დაამტკიცოს, ხეთი-ნესიტები და ხეთური ჯგუფის ზოგიერთი სხვა ხალხი ინდოევროპული ოჯახის იყვნენ, მხოლოდ იმაზე მიუთითებს, რომ ის ძალიან ვიწრო თვალთახედვით უდავო მოპოვებული ფაქტების ახსნას“.

— წინასწარ აღებული აზრითაც, — შევესო სტალინის ნათქვამი ჯანაშიამ, — როცა ჰროზნი 1936 წელს საქართველოში ჩამოვიდა და თბილისში ლექციები წაიკითხა თავისი აღმოჩენების შესახებ,

წლების მეორე ნახევარში. საუბარი ჰროზნისა და მის აღმოჩენებზე გადავიდა.

— ჰროზნის ნამუშევრები თუნდაც იმით არის საინტერესო, რომ მათ ახალი ძლით მიაქციეს ხეთების პრობლემას მეცნიერული სამყაროს ყურადღება, — თქვა სტალინი. — როგორც ჩანს, ჰროზნიმ დიდ წარმატებას მიაღწია ხეთების ლურსმული წერილობითი ძველების ამოკითხვაში, მაგრამ მისი დასკვნა, რომ ხეთები ინდოევროპელები იყვნენ, ჩემი აზრით, არ უნდა იყოს სწორი. ისიც უნდა ითქვას, რომ ჰროზნი ყველა ხეთურ ხალხს არ აკუთვნებს ინდოევროპელებს. ბოლახუნი სტალინიმ პროზნინ, მისი სიტყვით, აღმოაჩინა ორი სისტემის ენები. მათგან უფრო ახლები ინდოევროპული სისტემისანი არიან, უფრო ძველები კი ამულაგნებენ ინდოევროპული ენების ნათესაობას. ასე თუ ისე, მაგალითები, რომლებიცაა ჰროზნი ფიქრობს, დაამტკიცოს, ხეთი-ნესიტები და ხეთური ჯგუფის ზოგიერთი სხვა ხალხი ინდოევროპული ოჯახის იყვნენ, მხოლოდ იმაზე მიუთითებს, რომ ის ძალიან ვიწრო თვალთახედვით უდავო მოპოვებული ფაქტების ახსნას“.

— წინასწარ აღებული აზრითაც, — შევესო სტალინის ნათქვამი ჯანაშიამ, — როცა ჰროზნი 1936 წელს საქართველოში ჩამოვიდა და თბილისში ლექციები წაიკითხა თავისი აღმოჩენების შესახებ,

ქართველმა მეცნიერებმა ბევრი მისი დებულება საჯაროდ გააკრიტიკეს.

— თქვენ მართალი ხართ, — უპასუხა სტალინიმა ჯანაშიას, — ჰროზნი, უფრო მოსალოდნელია, ცდება გვიანი ეპოქის ხეთების ეთნიკური კუთვნილების განსაზღვრაში, მაგრამ მას ხელთ აქვს, შეიძლება, სადავო, მაგრამ მაინც რალაც საბუთები. თქვენ კი? რას უპირისპირებთ თქვენ მის თეორიას მეცნიერების ახალი არსებობისადა? — არაფერს. **საჭიროა, ალზადრით ხეთულმობა კადრები, დაიწყეთ სერიოზული გუზაგუზა ამ სფეროში. მე კი მჯერა, რომ წინა აზიაში ახლაც ბევრი რამ მოხდის ქართველთა წინაპრებისა და ქართული ტომების აღრიცხვად ბინადრობას.** აიღეთ, თუ გნებავთ, ტოპონიმიკა. ტოპონიმიკა მეტად გამძლეა. ხალხები მოდიან და მიდიან, ადგილების, მთების, მდინარეების ბევრი სახელწოდება კი რჩება. ასეთ მოვლენებს ხშირად ვხვდებით, მაგალითად, მცირე აზიაში. განა ლაიის, მდინარე ყიზილ-ირმაკის წინანდელი სახელი, ქართველური წარმოშობის არ არის? ლალი, გალი მეგრულად, თუ არ ვცდები, ხეობას, ხევს, მდინარეს ნიშნავს. ბევრ გეოგრაფულ სახელწოდებას მცირე აზიის რაიონებში აქვს წმინდა ქართული დაბოლოებები „ხევი“, „თავი“, კიდევ უფრო ხშირად — „ეთი“, „ითი“, მაგრამ ეს დაბოლოებები დაუმახინჯებით ბერძნებს ბერა „ს“-ს მიმატებით. 36 თუ 37 წელს ამ საკითხზე ცენტრალურ პრესაში გამოვიდა **ალ. სვანიძე**. მან უდავო მაგალითები მოიყვანა იმისა, როგორ ზუსტად ემთხვევა ერთმანეთს მცირე აზიასა და საქართველოში შემონახული ბევრი ტოპონიმი.

სვანიძის სტატია კარგად მახსოვდა. იქიდან განსაკუთრებით ჩამოწა მესხიერებაში მთების მწვერვალების სახელწოდებები — „დიდნიშა“ და „დიდიმენა“, ანუ „დიდიმენა“ და „დიდიმენა“, მათი ავტორისული განმარტება. მე ეს სიტყვები სტალინის მოვაგონე და დავძინე:

— ეს ტოპონიმები ხომ აშკარად ქართულ-მეგრულია და, მართლაც, ბევრ საგულისხმოს უნდა ეუბნებოდეს მკვლევარს ამ ადგილების წარსულზე.

— სწორია, სწორი, — მიპასუხა სტალინიმა, — ეს წარმართული ღვთაების სამყოფელ მწვერვალთა აღმნიშვნელი სახელწოდებებია. ისინი ამ ფორმით აქვს შემონახული ჰეროდოტეს, შემდეგ კი — სტრ-აპონს. „მა“, „მენა“, „ნანა“ ხეთური ღვთაების — ნაყოფიერების ქალღმერთის — სამი სხვადასხვა სახელია. რომელიც მას ეძახდნენ „მანამა“-ს, რაც იმავე ქართველი „დიდი მამა“-ს პირდაპირი თარგმანია. რომელიმე დიდი მკვლევარი რომ ამ ტოპონიმების ეტიმოლოგიას ქართული ენის ეპიზოდებიდან მისდგომოდა, საკითხი უკვე დიდი ხნის გადაწყვეტილი იქნებოდა. **ხალხ-ვაი, რომელთა პანთეონში იყო ღვთაება „დიდი მამა“ ან „დიდი მენა“, არ შეიძლება, მივხიარულიყავი ქართველთა წინაპრებად არ ელიარებაინა“.**

(გაგრძელდება იმდროს)

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

სარდიონ ნადარია:

მე უფსვედრივარ სტალინს

ნათელი, მზვიდი, მზიანი დღე იყო. სტალინი უსანინებავად გამოიყურებოდა. ეცვა თეთრი ჭილოვის კიტელი, ჩეჩმეზში ჩატანებული შარვალი. გრუზა თმას იზვიათი ჭალარა ულაგაზებდა.

დღეს გთავაზობთ ჩეკისტების პირველი თაობის წარმომადგენლის — სარდიონ ნადარიას მოგონებების ფრაგმენტს, რომელიც 1931 წელს აფხაზეთში იოსებ სტალინის ჩამოსვლის პერიოდში დაიწერა. სარდიონ ნადარია ამ პერიოდში ავტონომიურ რესპუბლიკაში მუშაობდა და იქ განვითარებული მოვლენების მონაწილე და თვითმხილველი იყო. ამ საინტერესო კაცის მოკლე ბიოგრაფია და მემუარები რედაქციას გადმოსცა ცნობილმა სამართალმცოდნემ, საქართველოს გენერალური პროკურორის ყოფილმა პირველმა მოადგილემ და საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს ყოფილმა წევრმა, იუსტიციის გენერალმა ვახტანგ გვარამიამ.

კვლეი ჩეკისტის ჩანაწერები, როგორც 88 წლის უფსვედ პირველად გამოგვაქვს გზის სინათლეა

სარდიონ ნადარია

სარდიონ ნადარია დაიბადა 1903 წელს სენაკის მაზრის სოფელ სეფეთში, მრავალშვილიანი გლეხის ოჯახში.

მამა — ნიკოლოზი სოფლის პირობაზე მდიდარ გლეხად ითვლებოდა, დედა — ტასო ნინიანი დიასახლისი იყო.

სარდიონის მამა უარყოფითად შეხვდა საქართველოს გასაბჭოებას. როდესაც 1921 წლის გაზაფხულზე მხარზე შემხანაგადაკიდებული სარდიონი ქუდზე წითელი ზაფითი ჩავიდა სეფეთში, მამამისმა, როგორც ბოლშევიკი, გააგდო სახლიდან.

სარდიონის ძმა სეპირიანი მენშევიკური პარტიის აქტიური წევრი იყო. საქართველოს გასაბჭოებისთანავე მენშევიკებთან ერთად გადაწყვიტა უცხოეთში გაქცევა და თავისი განზრახვა გაანდო სარდიონს.

სამტრედიის რაიონის საგანგებო კომისიამ სარდიონის თხოვნით რამდენიმე დღით დააკავა სეფერიანი. ის 1945 წელს კომუნისტური პარტიის წევრი გახდა, მადლობელი იყო ძმის, რომელმაც მისი სურვილის საწინააღმდეგოდ საქართველოში დატოვა.

საქართველოს საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების პირველივე დღეებიდან სარდიონ ნადარია მუშაობას იწყებს უშიშროების ორგანოებში. დაუახლოვდა ლაზარენტი ბერიანს.

1937-38 წლებში შინსახკომის შინაგანი ციხის უფროსი იყო.

ახლობლების გადმოცემით, 1938 წლის დამლევს სსრკ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარის რანგში საქართველოში ჩამოსული ლავრენტი ბერია მასპინძლებმა სათევზაოდ წაიყვანეს. ასაფეთქებელი მონობილობის მონტაჟისას ბერია ნადარიათან მივიდა. სარდიონმა სთხოვა, უსაფრთხოების მიზნით დაეკავებინა იგი მარტო. ბერიამ გაკვირვებულმა ჰკითხა: „კი მაგრამ, შენ?“, ნადარია იმ უპასუხა: „ბერია ერთია, ჩემისთანა კი — ბერი“.

იმავე წელს სარდიონი გადაიყვანეს მოსკოვში, სსრკ შინსახკომისა ცენტრალურ აპარატში, ლავრენტი ბერიას უშუალო დაქვემდებარებაში.

მას, როგორც ხელისუფლების ნდობით აღჭურვილ პირს, უფლება ჰქონდა, შეიარაღებ-

ული შესულიყო ნებისმიერ სახელმწიფო დაწესებულებაში, მათ შორის, კრემლში.

გადმოცემით, 1953 წლის 26 ივნისს ნადარია იმავი, რომ მთავრობის სხდომაზე მზადდებოდა ბერიას დაპატიმრება. ამ უკანასკნელის გასაფრთხილებლად ნადარია სასწრაფოდ წავიდა კრემლში. შენობაში შესულს შეხვდა ბერიას პირველი მოადგილე, გენერალი სეროზი. „დააგვიანე, სარდიონ, „ხაზინი“ აიყვანეს“, — უთხრა და პირადი იარაღი ჩამოართვა. ნადარია იმავე დღეს დააპატიმრეს. გასამართლეს 1955 წელს რუხძქესთან, რაფაგასა და სხვებთან ერთად და მიუსაჯეს თავისუფლების აღკვეთა 10 წლით.

გათავისუფლდა 1963 წელს. გარდაიცვალა მოსკოვში 1982 წელს. საქართველოში უკანასკნელად 1965 წელს ჩამოვიდა.

დარჩა ორი შვილი: რევაზი — დაბადებული 1931 წელს და ნიკო — დაბადებული 1939 წელს.

მისი მეუღლე ანიკო ბერძენიშვილი გარდაიცვალა 1987 წელს.

სწორედ ამ სამწუხარო შემთხვევასთან არის დაკავშირებული სარდიონ ნადარიას ჩანაწერების საქართველოში ჩამოტანა.

ვახტანგ გვარამია იხსენებს, რომ მამის მას, როგორც თბილისის შინაგან საქმეთა სამმართველოს უფროსის მოადგილეს, ორი დღით გაათავისუფლება სთხოვა თანამშრომელმა ოთარ ნადარიამ მოსკოვში ბიციოლას დაკრძალვაზე დასასწრებად. საუბარში გაიჩვენა, რომ ქალბატონი ანიკო სარდიონ ნადარიას ცოლი იყო.

ვახტანგ გვარამიამ იცოდა, როგორი საინტერესო პიროვნება იყო სარდიონ ნადარია და სთხოვა კოლეგას, თუ შეიძლებოდა ექნებოდა, ჩამოეტანა საქართველოში მისი ბიძის ჩანაწერები. ოთარ ნადარიამ ჩამოიტანა. მას შემდეგ ეს ყურადსაღები ხელნაწერი ვახტანგ გვარამიასთან ინახებოდა. და დღეს, 88 წლის შემდეგ პირველად გამოგვაქვს მზის სინათლეზე.

1931 წლის აპრილში საქართველოს სადირექტივო ორგანოების გადანაცვლებით სამუშაოდ გადამიყვანეს აფხ-

სტალინი და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელმძღვანელები

აზეთის ასსრ-ში სახელმწიფო უშიშროების პოლიტიკური სამმართველოს გაგრის განყოფილების გამგედ. დამეჯალა წესრიგის დამყარება გაგრის რაიონში, განსაკუთრებით, ქალაქ გაგრაში, სადაც მოსკოვიდან დასასვენებლად ჩამოვიდოდნენ საკავშირო საბჭოთა და პარტიული ორგანოების პასუხისმგებელი მუშაკები.

იმ პერიოდში სოფლის მეურნეობის სოციალურ სანყისებზე გადასვლასთან დაკავშირებით აფხაზეთში კლასობრივი ბრძოლა ერთგვარად გამწვავდა, რაც გამოწვეული იყო ადგილობრივი საბჭოთა და პარტიული ორგანოების მიერ ამ პროცესთან დაკავშირებული ღონისძიებების და მახინჯეობით რეალობით.

თბილისიდან გამოგზავნის ნინ გამაფრთხილეს, რომ გაგრაში დასასვენებლად შეიძლება ჩამოვიდესო იოსებ სტალინი. ლავრენტი ბერიამ მიიჩნია, სტალინთან შეხვედრის დროს მისთვის მიემართა მხოლოდ ასე: „ამხანაგო კობა“.

იმ დროს გაგრაში არავითარი საპასპორტო რეჟიმი არ მოქმედებდა, რაიონში და ქალაქში საბჭოთა კავშირის ნებისმიერ მოქალაქეს ნებისმიერი კუთხიდან შეეძლო დარ-

ჩენა, რა დროითაც მოსურნეობდა.

ცნობილია, რომ ქალაქ გაგრაში და გაგრის რაიონს თავი შეაფარა თეთრი ემიგრანტებისა და კულაკური ელემენტების დიდმა რაოდენობამ. მათგან ამ კუთხის, განსაკუთრებით კი, ქალაქ გაგრის განმეინდა ჩვენ გვევალებოდა. ამასთანავე, მოსახლეობისთვის უნდა ჩამოგვეერთვა არარეგისტრირებული ცეცხლსასროლი იარაღი. ამ საქმეს ინიციატივების გარეშე გაგართვით თავი ადგილობრივი პარტიული და საბჭოთა ორგანოების დახმარებითა და მონაწილეობით.

1931 წლის აგვისტოს ბოლოს მიგრეკავენ სახელმწიფო უშიშროების პოლიტიკური სამმართველოს სოჭის განყოფილებიდან და ჩასვლას მოხლოვნი.

ჩასვლისთანავე დასახელებული ორგანოს უფროსი მეუბნება:

— ჩვენთან ისვენებს სტალინი. ვვარაუდობთ, რომ თქვენთანაც ჩამოვა. როგორც კი გაირკვევა, როდის იქნება თქვენთან, ტელეფონით გაცხივებთ: „გაგრაში გამოემგზავრა სტეფანე, დახვდით!“

ორი დღეც არ იყო გასული, რომ დამირეკეს და ეს პროლოგი

გადმომცეს. ნისტორ ლაკობა საქმის კურსში იყო. სასწრაფოდ გავვარდი შესატყობინებლად, მაგრამ აღმოჩნდა, რომ სადაც სათევზაოდ წასულიყო.

გაგრაში ჩამოსულ სტალინს არავინ დახვდებოდა. იგი გაემგზავრა ქალაქგარეთ. გადმოვიდა მანქანიდან და ჩრდილს შეაფარა თავი. წარუდექი და მარცხენა ხელი ჩამოსართმევად გაუწოდე, რადგან მარჯვენაში დაჭრილი ვიყავი და დაბინძურებული მქონდა.

— რა დაგემართა? — შემეკითხა.

მოვასხენე: — ამხანაგო კობა, მსუბუქად ვარ დაჭრილი.

— იოლად გადარჩენილხარ. სადაა ლაკობა?

მოვასხენე, რომ ლაკობა სადაც იყო წასული სათევზაოდ.

ჩაეღიმა.

ნათელი, მშვიდი, მზიანი დღე იყო. სტალინი შესანიშნავად გამოიყურებოდა. ეცვა თეთრი ჭილოვის კიტელი, ჩეჩმეზში ჩატანებული შარვალი. გრუზა თმას იზვიათი ჭალარა ულაგაზებდა.

მანქანაში მოფერი, ქალი და კაცი ისხდნენ. ლაკობას მოსაძებნად წასვლის ნება ართვა ვთხოვე. ნება

დამართო ჩაჯდა მანქანაში, რომელმაც გეზი სოხუმისკენ აიღო. კვლადაკვალ სხვა მანქანა მიჰყვა, რომელშიც სამი, სამოქალაქო ტანსაცმელში გამოწყობილი კაცი იჯდა. უთუოდ მისი დაცვა იყო, რომელიც გზაში ჩამორჩა და ახლად დაენია.

ჩემს თანამშრომელს დავავალე, ეპოვნა ლაკობა, თავად კი ჩემი „გაზიკით“ სტუმრებს გავყევი.

სოხუმის მახლობლად ორჯონიკიძის სახელობის დასასვენებელ სახლში შეუხვია.

ჩემს თანამშრომელს დავავალე, ეპოვნა ლაკობა, თავად კი ჩემი „გაზიკით“ სტუმრებს გავყევი. სოხუმის მახლობლად ორჯონიკიძის სახელობის დასასვენებელ სახლში შეუხვია. ჩემს თანამშრომელს დავავალე, ეპოვნა ლაკობა, თავად კი ჩემი „გაზიკით“ სტუმრებს გავყევი. სოხუმის მახლობლად ორჯონიკიძის სახელობის დასასვენებელ სახლში შეუხვია. ჩემს თანამშრომელს დავავალე, ეპოვნა ლაკობა, თავად კი ჩემი „გაზიკით“ სტუმრებს გავყევი.

— ვილაც „მდივნუშკები“ ჩამოდიან, მე მათი მიღების უფლება არ მაქვს, — უპასუხია დიასახლისს.

მიქელაძემ ეს რომ გაიგო, ისე შეშინდა, რომ კინაღამ ცხოვრება გაათავა. როცა დირექტორს უთხრეს, ვინ არ შეუშვა სახლში, ქალს გული წაუვიდა, ამ სიტყვის პირდაპირი გაგებით.

სტალინმა თავისთან მიიწვია გონზე მოსული დირექტორი, გაამხნევა, უთხრა, რომ სწორად მოიქცა და ირონიულად შეეკითხა:

— მითხარით, გეთაყვა, თქვენთან ისე ხშირად ჩამოდიან ცეკას „მდივნუშკები“, რომ თავი მოგაბეზრეს?

ნისტორ ლაკობას დავალე-ბით დაუყოვნებლივ გავემგზავრე უფედროს, სადაც თბილისიდან უნდა ჩასულიყვნენ ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტის („ხაკრაიკომის“) მდივანი ქართველი მდივანი და ამიერკავკასიის სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს თავმჯდომარე ლავრენტი ბერია. ჩასვლისთანავე შეხვდით მათ და დაწვრილეთ მოუყევი გაგრაში სტალინის ჩამოსვლის ამბავი. ბერიამ თქვა, რომ ქალი, რომელიც მასთან (სტა-

სოხუმის მახლობლად ორჯონიძის სახელობის დასასვენებელ სახლში შეხვედრა. ჩვენ — მე და აფხაზეთის პოლიტსამმართველოს უფროსი მიქაელაძე რომ დავხვდებით, ასეთი სურათი დაგვხვდა: სტალინსა და მის თანამგზავრებს დასასვენებელი სახლის ეზოში, დიდი ხის ჩრდილში გაშლილი ხალიჩა, სხადან და საუბრობენ. დასასვენებელი სახლის დირექტორს, რომელიც არავის გაუფრთხილებია, არ შეუშვია შენობაში; ვიღაცას უთქვამს, ცეკას რომელიღაც მდივანი ჩამოვიდაო (სტალინს თანამგზავრებისთვის აუქრალია თავიანთი ვინაობის გამჟღავნება).

ლინთან) ერთად ჩამოვიდა, მისი ცოლი ნადეჟდა ალილუევა, კაცი კი — დაცვის უფროსი ვლასიკი. ჩამსვეს თავიანთ მანქანაში და დავიძარით სოხუმისკენ, ორჯონიძის დასასვენებელი სახლისკენ, სადაც გაიმართა ბანკეტი აფხაზეთის ასსრის საბჭოთა და პარტიული ორგანოების ხელმძღვანელების მონაწილეობით. საღამოს 10 საათზე კი გავაცივლეთ სტალინი გავრის რკინიგზის სადგურამდე, საიდანაც ქართველი მშვილთან, ბერიასთან, ლაკობასთან და სხვებთან ერთად მატარებლით გავემგზავრა ნყალტუბოში. იმ დროს სოხადან სოხუმამდე რკინიგზა გაყვანილი არ იყო.

1931 წლის სექტემბრის ბოლოს სტალინი ბერიას, ლაკობასა და სხვების თანხლებით ნყალტუბოდან დაბრუნდა და გაგრამში დაბინავდა.

საღამოს 6 საათი იყო. სტალინის პატივსაცემად მცირე ბანკეტი გაიმართა. ესწრებოდნენ: სტალინი მეუღლითურთ, ბერია, ლაკობა მეუღლითურთ, პარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის მდივანი ლადარია, გავრის კურორტების სამმართველოს დირექტორი მიხეილ ლაკობა, პარტიის გავრის რაიკომის მდივანი კიუტი და აფხაზეთის ასსრ-ის ორი სახალხო კომისარი.

იმ დროს ჩემს განკარგულებაში დაცვის სამი თანამშრომელი მყავდა. დამატებით მომამარეს სასაზღვრო დაცვის კავალერისტების ოცეული, რომელიც განაწილებული იყო სტრატეგიულ პუნქტებზე, უმთავრესად, ლამ-ლამობით სანაპირო ზოლზე საეჭვო პირების გადმოსხმის აღსაკვეთად. ვახშმის დანყებამდე ბერიამ მიხმო და მკითხა, შევძლებდით თუ არა შემონმებული ოფიციალური ქალის მონახვას, რომელიც მოემსახურებოდა სტუმრებს. ვუპასუხე, უკვე გვიანაა და ასეთი ქალის მოიგებოდა შეგვეძლო ყოველმხრივ შემონმებული, კვალიფიციური ოფიციალური მამაკაცის მიხვევა, რომელიც გავრის სასტუმროს რესტორანში მუშაობდა. გვარად იყო მეტრეველი. ბერია დამეთანხმა.

ლამის პირველი საათი იქნე-

ბოდა, როცა საბანკეტო დარბაზში შევიხვედ. ბერიამ დამიძახა და მეუბნება:

— მაგიდის ბოლოში დაჯექი, იქ არის თავისუფალი ადგილი. აიღე ჭიქა და სტალინის სადღეგრძელო დალიე. გაითვალისწინე, რომ მისი სადღეგრძელო უკვე შეესვით, და თუ შეგეკითხება, რატომ მაშინ არ თქვი, როცა ყველამ შესვა ჩემი სადღეგრძელო, უპასუხე: „ბოდიშს გიხდით, ამხანაგო კობა, დავიგვიანე, აქ არ ვიყავი“.

იძულებული გავხდი, დავთანხმებულყავი.

მაგიდის ბოლოში თავისუფალი ადგილი ვიპოვე და დავდექი, რადგან ყველანი ფეხზე იდგნენ. ქალები დასასვენებლად იყვნენ ნასულები, გვიანი იყო.

სტალინის მარჯვნივ ისხდნენ ნესტორ ლაკობა, შემდეგ — ორი სახალხო კომისარი სოხუმიდან და კიუტი; სტალინის მარცხნივ — ბერია, ლადარია, მიხეილ ლაკობა და ადამია. ყველა მხიარულ ხასიათზე იყო. იქაურობას რომ შევვჩვიე, ჭიქა ავიღე და მივმართე სტალინს:

— ამხანაგო კობა, ნება მომეცით, შეგსვა თქვენი სადღეგრძელო.

მაგიდასთან აბსოლუტური სიჩუმე ჩამოვარდა.

— რატომ მაშინ არ დალიე ჩემი სადღეგრძელო, როცა ყველამ შესვა? — მეკითხება სტალინი.

ჩემს პასუხს: — ბოდიშს ვიხდდი, დავიგვიანე, აქ არ ვიყავი, მისი შეკითხვა მოჰყვა:

— ხომ იცი, რომ დავიგვიანებულე ურტყამენ?

ამ რეპლიკამ მოკლე სიტყვა შემანყვეტინა, მაგრამ უცებვე მოვეგე გონს და დავაპასუხე: — გისურვებ ხანგრძლივ სიცოცხლეს, ჯანმრთელობას და კიდევ და კიდევ ჯანმრთელობას!

სტალინი ბევრს ენეოდა. ჩიბუხში თამბაქო რომ ჩაიფრულეობოდა, პაპიროსს ჩანაცვლებდა.

ეს ბანკეტი ჩვეულ ვახშამს არ ჰგავდა, უფრო საქმიანი თაბიბი იყო, სადაც ფრიად საინტერესო და აქტიუალური პოლიტიკურ პრობლემები განიხილავდნენ.

თუ რომელიმე მონაწილე ბელადის სადღეგრძელოდ წარმოთქმულ სიტყვაში პოლიტიკურ ლაფსუსს დაუშვებდა ან

გაქოალი ბუნიათადა აბობდა, როგორ პარტიის საქმისთვის მზად იყო, ნებისმიერ დროს თავი მოეკლა — თუ საქმე გზდა. ეს სისულელე და უჭკუობაა. დადგება დრო და ყველა ჩვენგანი მოვკვდებით. ეს პარტიის მოთხოვნის გარეშე მოხდება

ორჯონიძე, მიქოიანი, სტალინი და აფხაზეთის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე ნესტორ ლაკობა, სოხუმი, 1927 წ.

ნაუქლესავებდა, სტალინი მას დაუნდობლად აკრიტიკებდა. სწორედ ამ ისტორიულ, ჭკუის სასწავლებელ მომენტებზე მინდა შევჩერდე. ისინი მესხიერებაში ისე ჩამეჭვდა, რომ არასოდეს დამავინწყებდა. *** ვახშმის თამადა ნესტორ ლაკობა ხელმოწერა წარმოთქვამს იოსებ სტალინის სადღეგრძელოს. ჩამოთვლის მის დამსახურებას პარტიისა და სახელმწიფოს წინაშე. ეშხში შესულს სტალინი შეანყვეტინებს სიტყვას და სთხოვს, გააგრძელოს მას შემდეგ, რაც ჩემთან საუბარს დაამთავრებს.

— რა გვარის კაცია და რა

ჭკვია ოფიციალტს? — მეკითხება სტალინი. ვუპასუხე: — მეტრეველი ვასო. მცირე ყოვნის შემდეგ სტალინი ოფიციალტს ქართულად მიმართავს: — ეტყობა, რაჭველი ხარ. მეტრეველი აღეუვებულია და სიხარულით უპასუხებს: — დიახ!

სტალინი ყვება: — 1927 წელს მე და სერგო ორჯონიძე რაჭის მაზრაში ჩავედით. მთელი დღე საქმით ვიყავით დაკავებული. ლუკმა პირში არ ჩავგვსვლია. როცა იქ მივედით, სადაც ვახშამი უნდა დაეხვედრებინათ, გაირკვა, რომ ჩვენს გასამასპინძლებლად არაფერი ჰქონდათ მომზადებული. სერგო განაწყენდა, ანერვიულდა. ვუბნებთ: „მოითმინე, კახაკო, ატანანი გახდები“. დატრიალდნენ მასპინძლები. შუა ღამეს გადასცა. მთელი დღის დაღლილებს ერთი სული გვექონდა, დავვესვენა. ვივახშმეთ და წასვლა დავაპირეთ. რაჭველები გვეუბნებიან: „თქვენთან დაჯდომა და საუბარი რომ მოვისურვეთ, დგებით და მიდხართო?“ ვუპასუხე, რომ თავს ცუდად ვგრძნობ და დიდი ბოდიში უნდა მოგიხადოთ, იძულებული ვარ დაგტოვოთ და წავიდე-მეთქი. ნავედი დასაძინებლად. რაჭველები ძალიან ზანტები არიან, მაგრამ, თუ აიშვებს, ადვილად ვერ გააჩერებ.

სტალინი კვლავ დაყოვნდა და განაგრძო: — თქვენ ჩემი სადღეგრძელო დალიეთ. არ დავინწყებ გათოკვლევას, ვინ იყო ეს კაცი უნინ (მეტრეველზე მიგვითითა), ამჯერად მუშაა, გვემსახურება. მისი სადღეგრძელო არ დავილევი, ამიტომ გთავაზობთ, შეგსვათ მეტრევე-

ლის სადღეგრძელო.

შემდეგ მიუბრუნდება ნესტორ ლაკობას:

— ლაკობა, შეგიძლიათ განაგრძოთ თქვენი სიტყვა.

ლაკობა ცოტა შეწუხდა, მაგრამ შეძლო ემოციის მოთოკვა და დალია კობასა და მეტრეველის სადღეგრძელო.

კობას და მეტრეველის სადღეგრძელო წარმოთქვა ბერიამაც — მოკლედ და გასაგებად ილაპარაკა.

შემდეგი ლადარია გამოვიდა. მალაფარდოვანი სიტყვით მიმართა სტალინს, ჩამოთვალა მისი მიღწევები პარტიისა და სახელმწიფოს წინაშე. ამკარად ჩანდა, რომ სტალინს არ სიამოვნებდა მისი მოსმენა, და როცა ლადარიამ თქვა — „ამხანაგო კობა, თუ საქმე გზდა პარტიის საქმისთვის, მზად ვარ თავი მოვიკლა“, სტალინიმ შეაჩერა:

— ბაქოელი ბუნიათადა აბობდა, რომ პარტიის საქმისთვის მზად იყო ნებისმიერ დროს თავი მოეკლა — თუ საქმე გზდა, შემიძლია მესამე სარტულიდან მეოთხეზე ავიდე და ქიდან ქვაფენილს დავენაცხო. ეს სისულელე და უჭკუობაა. დადგება დრო და ყველა ჩვენგანი მოვკვდებით. ეს პარტიის მოთხოვნის გარეშე მოხდება.

ყველა სულგანაბული უსმენდა.

— აი, რას მოვიტხოვ აფხაზეთის ყველა ახალი თუ ძველი ორგანიზაციისგან — მომავალში არ გაიმეოროთ ის, რაც თქვენთან, გუდაუთის რაიონში მოხდა. გლეხობის ძირითად მასას გავგებით უნდა მოეკიდოთ, დანარჩენებს — ნაკლებად.

მას მხედველობაში ჰქონდა კოლმეურნეობების წინააღმდეგ კულაკების გამოსვლა. ას-

ეთი მწვავე კრიტიკის შემდეგ აღარავის დარჩა სიტყვის წარმოთქმის განსაკუთრებული სურვილი.

ცოტა ხნის შემდეგ მიხეილ ლაკობა იტყვის კობას და მეტრეველის სადღეგრძელოს. მას სიტყვას გაანყვეტინებს ნესტორ ლაკობა (მისი ძმა), უთუოდ იმ მიზნით, რომ გაეფანტა შექმნილი მიმე განწყობილება და გაეხალისებინა სუფრა. მიმართავს სტალინს და უყვება:

— ამხანაგო კობა, როცა 1924 წელს აქ იყო ტროცკი, მიხეილ ლაკობამ იხვეზე სანადიროდ წაიყვა, მოემსახურა მეძებარი ძაღლივით: ტროცკი იხვს რომ მოახვედრებდა და ნანადირევი ლაქაშებში ჩავარდებოდა, ლაკობა მოურბენინებდა.

ყველა ყურადღებით უსმენდა.

სტალინიმ სერიოზულად შენიშნა:

— თქვენ ტროცკის მოემსახურეთ, თან როგორც მეძებარი ძაღლი. ეს კომუნისტისთვის უღირსი საქციელია.

მიხეილ ლაკობა ანერვიულდა, თავის მართლება დაიწყო, მაგრამ უკვე დაგვიანებული იყო — ნესტორ ლაკობამ ამგვარი გახუმრებით თავის ძმას კომბალი ჩაარტყა თავში.

სტალინიმ განაგრძო:

— თქვენ იცით, როცა ტროცკი იძულებული შეიქნა, დაეტოვებინა საბჭოთა კავშირი, წინასწარ თურქეთში გააგზავნა ასეთი დეპუტა: „ანკარა, თურქეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტ ქამალ შამს. ნება დამრთეთ შემოვიდე თქვენს ტერიტორიაზე საბჭოეთის ძალდატანების გამო“. პასუხი ასეთი მიიღო: „მოსკოვი, კრემლი, ტროცკის. თუ თქვენ ჩემი ტერიტორია საბჭოთა ტერიტორიაზე უფრო მოგწონთ, ამ შემთხვევაში წინააღმდეგი არ ვარ. თურქეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი ქამალ შამს. ტროცკიმ უპასუხა — კიო. გაემგზავრა იქ, საიდანაც ჩამოვიდა. გზაც იქით ჰქონია! ამის შემდეგ ნესტორ ლაკობა სერგო ორჯონიძის სადღეგრძელოს წარმოთქვამს. სტალინიმ აიღო პატარა ჭიქა და თქვა:

— სერგოს გაუმარჯოს! ღირსია შეგსვათ მისი სადღეგრძელო.

ნამიც არ იყო გასული, რომ სტალინი აიღებს ცარიელ ჭიქას, ვითომ ვერ შენიშნავს, რომ სასმისში ღვინო არ ახსია და იტყვის:

— გაუმარჯოს მამულიას. მამულია საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანი იყო.

ყველა სახტად დარჩა. სამარისებური სიჩუმე ჩამოვარდა.

(დასრულებულია) შვიდედ ნოზარი

ბასეირნება კატარლით

„რდილოატლანტიკური ბლოკი „მონინავი ბაზირებისთვის“ ახალ-ახალ ადგილებს პოულობს ბალტიის ქვეყნებში, აღმოსავლეთ და სამხრეთ ევროპაში, ალიანსის 200-ზე მეტმა ეკიპაჟმა კი უკვე შეიძინა ფრენის უნარ-ჩვევები ბალტიისპირეთის ტერიტორიის თავზე და ბალტიის ზღვის აკვატორიაში“.

„კონკურენციის გამწვავება ძალის მსოფლიო ცენტრებს შორის გაურკვევლობის ფაქტორების გაძლიერებით, არასტაბილურობისა და ძალადობის ფაქტები პლანეტის სხვადასხვა რეგიონში, კონფლიქტური პოტენციალის ზრდა რუსეთის მეზობელ ტერიტორიებზე“ — ასე დაახასიათა რუსეთის თავდაცვის მინისტრმა სერგეი შოიგუმ საერთაშორისო ვითარება თავდაცვის სამინისტროს კოლეგიაზე.

„2-ჯერ და მეტად გაიზარდა მასშტაბები და ინტენსივობა სწავლებებისა, რომლებშიც სულ უფრო აქტიურად მონაწილეობენ ნატოს არანევრი უკრაინა და საქართველო. მსგავსი ქმედებები ანგრევს უსაფრთხოების არსებულ სისტემას მსოფლიოში“ — განაცხადა სერგეი შოიგუმ.

რუსეთის თავდაცვის მინისტრმა აღნიშნა, რომ ჩრდილოატლანტიკური ბლოკი „მონინავი ბაზირებისთვის“ ახალ-ახალ ადგილებს პოულობს ბალტიის ქვეყნებში, აღმოსავლეთ და სამხრეთ ევროპაში, ალიანსის 200-ზე მეტმა ეკიპაჟმა კი უკვე შეიძინა ფრენის უნარ-ჩვევები ბალტიისპირეთის ტერიტორიის თავზე და ბალტიის ზღვის აკვატორიაში.

„ასეთ ვითარებაში იძულებულნი ვართ, ადეკვატური რეაქცია გვქონდეს, შევუთავსოთ სტრატეგიული შეკავების ღონისძიებები შენარტების საბრძოლო შესაძლებლობების გეგმურ მატებას“ —

აღნიშნა მინისტრმა. კოლეგიაზე ითქვა, რომ უახლოეს ხანში სამხედრო ნაწილები მიიღებენ ახალი და მოდერნიზებული ტექნიკის 1200 ერთეულს, შედეგად ამ ქვედანაყოფების საბრძოლო შესაძლებლობები 1,3-ჯერ მოიმატებს.

წლეულს უკრაინის ახლოს ჩატარდება 3079 ღონისძიება და სწავლება, რომლებშიც მონაწილეობას მიიღებენ კოლექტიური უსფრთხოების შესახებ შეთანხმების ორგანიზაციის (ე.წ. ტაშკენტის პაქტი — საერთაშორისო რეგიონული ორგანიზაცია, რომლის წევრებიც არიან რუსეთი, ბელარუსი, ყაზახეთი, ყირგიზეთი, ტაჯიკეთი, სომხეთი — ნ.კ.) ოპერატიული რაბატირების ძალები, ხოლო შავი ზღვის აკვატორიაში —

იხტერნეტში გამოქვეყნებული მასალების მიხედვით მოამზადა ნიკა კორინთელმა

რუსეთი სამხრეთის სფეროებს ახალი სარაკეტო ბრიგადით აქლიერებს

პასუხი რუსეთის სფეროებთან ნატოს მანევრებზე საქართველოსა და უკრაინის მონაწილეობით

ოლქი შიქინაა მოვილიზირებული ბაზლის უზრუნველყოფის ცენტრი.

„2-ჯერ და მეტად გაიზარდა მასშტაბები და ინტენსივობა სწავლებებისა, რომლებშიც სულ უფრო აქტიურად მონაწილეობენ ნატოს არანევრი უკრაინა და საქართველო. მსგავსი ქმედებები ანგრევს უსაფრთხოების არსებულ სისტემას მსოფლიოში“ — განაცხადა სერგეი შოიგუმ

კუბაზე პოლიტიკური სისტემა იხვლება

24 თებერვალს ახალი კონსტიტუციის მიღების შემდეგ კუბაზე პოლიტიკური რეფორმები იწყება. ამჟამად ძირითად კანონში წინანდელთან შედარებით 90 მუხლით მეტია. 35 მუხლი ეძღვნება ადამიანის უფლებებს, რაც ადრე არ ყოფილა.

კუბელებს არ უარუყვიათ სიტყვა „კომუნისმი“. იყო ასეთი იდეა კონსტიტუციის პროექტში, მაგრამ ბოლოს მაინც გადაწყვიტეს, არ ეთქვათ უარი კომუნისმის ხსენებაზე.

ახალი კონსტიტუციის მიხედვით, ხდება ძალაუფლების გადანაწილება, რაც ადრე არ ყოფილა. ხელისუფლების 3 შტოს სხვადასხვა ადამიანი უხელმძღვანელებს. ვარაუდობენ, რომ 2021 წელს კუბის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი რაულ კასტრო დატოვებს პოსტს, ამის შემდეგ ქვეყნის პრეზიდენტი შეიძლება გახდეს მინისტრთა საბჭოს ამჟამინდელი მეთაური მიგელ დიას-კანელი.

ზოგიერთი რამე უცვლელი დარჩება. სახელმწიფოს მეთაურს, რო-

მელიც ამიერიდან იქნება პრეზიდენტი, კვლავ აირჩევს ნაციონალური ასამბლეა თავისი წევრებიდან და არა ხალხი. ამასთანავე, ნაციონალური ასამბლეასა და სახელმწიფო საბჭოს (ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო) ერთი და იგივე ადამიანი უხელმძღვანელებს. ეს განამტკიცებს ნაციონალური ასამბლეის პოზიციებს.

ახალმა კონსტიტუციამ ხელი უნდა შეუწყოს ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებას. ახლა უკვე ოფიციალურად არის აღიარებული ფლობა კერძო საკუთრებისა, რომელიც, კონსტიტუციის თანახმად, ისეთივე კანონიერი იქნება, როგორც სახელმწიფო ან კორპორაციული საკუთრება. თუმცა კერძო საკუთრებას დამ-

ხმარეს როლი ექნება ქვეყნის ეკონომიკურ განვითარებაში. ამასთანავე, კერძო საკუთრება შეიძლება იყოს როგორც ნაციონალური, ისე უცხოური. უცხოურ საკუთრებაზე კონსტიტუციაში წერია, რომ ის არის ქვეყნის ეკონომიკური განვითარების მნიშვნელოვანი პირობა, ამიტომ განსაზღვრულია გარანტიები ექსპროპრიაციისგან დასაზღვევად, რაც ძალიან მნიშვნელოვანია უცხოური კომპანიების შიშის გასაქარწყლებლად ინვესტიციის ჩადების მომენტში.

იცვლება, აგრეთვე, ტერიტორიული მმართველობა — სიმძიმის ცენტრი პროვინციებიდან გადაინაცვლებს მუნიციპალიტეტებზე. პროვინციებს ექნებათ მხოლოდ მკაცრი დინებები როლი. კუბაში აღინაშნა, ახალი ძირითადი კანონის მომზადებისას მათ გულდასმით შეისწავლეს ჩინეთისა და ვიეტნამის კონსტიტუციები, აგრეთვე, ვენესუელის, ნიკარაგუისა და ეკვადორის. „ის, რომ ჩინურ-ვიეტნამური მოდელი მათთვის საინტერესოა და იყენებენ კიდევ — აშკარა ფაქტია, მაგრამ ეს არ ნიშნავს ყველაფრის ბრმად გადმოღებას“, — ამბობენ ექსპერტები.

ახალი კონსტიტუციის დამტკიცებას მხარი დაუჭირა ქვეყნის მოსახლეობის 73%-მა. ახალი კონსტიტუცია ნაწილობრივ აღიარებს კერძო საკუთრებას. ითვალისწინებს პრეზიდენტისა და პრემიერმინისტრის თანამდებობების შემოღებას, უმაღლეს სახელმწიფო პოსტზე ყოფნა განსაზღვრულია 2 ვადით — ხუთ-ხუთი წლით. ამასთანავე, კუბა უარს არ ამბობს სოციალისტური ხასიათის სახელმწიფოზე და კომუნისტური პარტიის ხელმძღვანელ როლზე.

მოამზადა გიორგი ბაჩეილიაძემ

აშშ-ის ახალი სამხედრო სტრატეგია — არასასუკველი ხელისუფლების დახმობა «ფარადი ჩაქოლუხიების» და იარაღის გამოყენებით

პენტაგონმა დაიწყო შემუშავება სამხედრო მოქმედებების ახალი სტრატეგიისა „ტროას ცხენი“, რომლის არსიც არის მნიშვნელოვანი ობიექტებზე მაღალი სიზუსტის იარაღით დარტყმებთან ერთად „მეხუთე კოლონის“ საპროტესტო პოტენციალის აქტიური გამოყენება ვითარების დესტაბილიზაციისთვის. — განაცხადა რფ-ს შვიარაღებული ძალების გენშტაბის უფროსმა, თავდაცვის მინისტრის პირველმა მოადგილემ, არმიის უფროსმა ვალერი გერასიმოვმა სამხედრო სტრატეგიის განვითარებისადმი მიძღვნილ პრესკონფერენციაზე.

„საბარეო პოლიტიკის აბრასიული ვექტორი“ გენშტაბის უფროსმა ხაზგასმით აღნიშნა, რომ აშშ-მა მოკავშირეებთან ერთად განსაზღვრა თავისი საგარეო პოლიტიკის აგრესიული ვექტორი. „ისინი ამუშავებენ მეტევეთი ხასიათის სამხედრო მოქმედებებს, ისეთს, როგორც არის „გლობალური დარტყმა“, და „მრავალფეროვანი ბრძოლა“. მან, აგრეთვე, აღნიშნა, რომ აშშ იყენებს „ფერადი რეველუციების“ ტექნოლოგიებს და ე.წ. რბილ ძალას. გერასიმოვმა მიუთითა, რომ ასეთი მოქმედებების მიზანი არის აშშ-სთვის მიუღებელ ქვეყნებში სახელმწიფოებრიობისთვის ძირის გამოთხრა და კანონიერად არჩეული სახელმწიფო ორგანოების შეცვლა.

ასეთი რამე უკვე მოხდა ერაყში, ლიბიაში, აგრეთვე, უკრაინაში. რფ-ს გენშტაბის უფროსის თქმით, ანალოგიური რამე ამჟამად ხდება ვენესუელაში.

მოამზადა გიორგი ბაჩეილიაძემ

რუსეთის ფედერაციის მთავრობის ხელმძღვანელმა დიმიტრი მადვედევამ განაცხადა, რომ ქვეყანა მზად არის რუსეთისა და ბელარუსის სამოქალაქო სახელმწიფოს შიშის შიშისა და 1999 წლის შეთანხმების ყველა პუნქტის სარეალიზაციოდ. ამ პუნქტებს შორის არის ერთობლივი პალატიის შექმნა, ინტეგრაციის ასეთი დონე შეესაბამება რუსეთის სახელმწიფოს სტრუქტურას და საბაზისურ დონეზე უნდა იქნას რუსეთის პრეზიდენტი ვლადიმერ პუტინთან მოლაპარაკების დროს.

ბელარუსის პრეზიდენტი ალექსანდრე ლუკაშენკომ მხარი დაუჭირა ერთობლივი ვალუტის შემოღებას რუსეთთან სამოქალაქო სახელმწიფოს ფარგლებში. ლუკაშენკომ აღნიშნა, რომ ეს საკითხი ნინა პლანზე წამოიწია რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინთან მოლაპარაკების დროს.

„მან რიტორიკულად მიიხილა: „მისმინე, რა თქმა უნდა, ეს იქნება რუბლი“. მე ვუპასუხე: „რა თქმა უნდა, რუბლი. ჩვენ რუბლი გვაქვს, თქვენც — რუბლი, რისთვის გამოვიგონოთ ტალერი. რუბლი — ეს იქნება არა რუსული რუბლი, არც ბელარუსული, არამედ ჩვენი საერთო რუბლი“.

ბელარუსის ლიდერმა ხაზი გაუსვა, რომ „მნიშვნელობა არ აქვს“, სად იქნება ერთობლივი ვალუტის საემისიო ცენტრი, „დაე, იყოს პიტერში“.

„რუსეთის პრეზიდენტის სამშობლო ჩემი საყვარელი ქალაქია — ლენინგრადი, ამჟამად პეტერბურგი. დაე, იქ იყოს“, — განაცხადა ბელარუსის პრეზიდენტმა.

რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის პრესმდივანმა დიმიტრი პასკოვმა, თავის მხრივ, უარს უთხრა განუცხადებელი ერთობლივი ვალუტის რუსეთისა და ბელარუსის გადასვლის საკითხში ჯერჯერობით კონკრეტული ღონისძიებები შემუშავებული არ არის, მაგრამ თემა აუცილებლად იქნება დეტალურად განხილული. მან დააზუსტა, რომ ეს ყველაფერი „ექსპერტთა საუბრების საგანია“, და ყვე-

ლას შეახსენა შესაბამისი სამუშაო ჯგუფების არსებობის შესახებ.

უფრო ადრე რუსეთის ფედერაციის მთავრობის ხელმძღვანელმა დიმიტრი მადვედევამ განაცხადა, რომ ქვეყანა მზად არის რუსეთისა და ბელარუსის სამოქალაქო სახელმწიფოს შექმნის შესახებ 1999 წლის შეთანხმების ყველა პუნქტის სარეალიზაციოდ. ამ პუნქტებს შორის არის ერთობლივი საემისიო ცენტრის, ერთობლივი საბაზო სამსახურისა და სააღრიცხვო პალატის შექმნა. ინტეგრაციის ასეთი დონე შესაძლებლობას მისცემს ქვეყნებს, გააატარონ ერთობლივი საგადასახადო და სატარიფო პოლიტიკა, აგრეთვე, პოლიტიკა ფასნარმობის სფეროში.

სამოქალაქო სახელმწიფოს შექმნის შესახებ შეთანხმება ითვალისწინებს ერთობლივი ფულადი ერთეულის (ვალუტის) ეტაპობრივად შემოღებას საემისიო ცენტრთან ერთად. ბელარუსის პრეზიდენტმა განაცხადა, რომ ის რუსეთის ფედერაციასთან სამოქალაქო სახელმწიფოს შექმნის ერთ-ერთი ინიცია-

ბელარუსი და რუსეთი ერთობლივ ვალუტას ქვნიან

ტორია, და ხაზი გაუსვა, რომ ორმა მომხმე ქვეყანამ ერთად უნდა იცხოვროს. *რუსეთში მე მეძახიან ჩვენი კავშირის მთავარ ინიციატორს. ყოველთვის ვამბობდი რუსეთშიც და აქაც, რომ ჩვენ ასეთი ბედი გვაქვს — ვიცხოვროთ ერთად. *არანაირი მინიშნება, ყო-

ველ შემთხვევაში რუსეთის პრეზიდენტის მხრიდან, რომ რუსეთმა ბელარუსი უნდა მიიერთოს, არასოდეს მსმენია. ამის განწყობაც კი არ ყოფილა. ამ უზარმაზარ ქვეყანას არ აქვს განზრახვა, გადაეყაროს ბელარუსი. *გარანტირებთ, რომ პრეზიდენტის საგარეო არ მა-

ღელვებს. მეორე: გპირდები, რომ ჩემი შვილების გამო არ შევიწინარუნებ ძალაუფლებას და მას არ გადავცემ მემკვიდრეობით. არ მაქვს ასეთი მიზანი — მემკვიდრეობით გადავცე ძალაუფლება“. ბელარუსის ლიდერმა, აგრეთვე, აღნიშნა, რომ მის არც ერთ ვაჟს არ სურს პრეზიდენ-

ტობა, რადგან ეს ძალიან მძიმე თანამდებობაა. *ჩემი და ქვეყნის ამჟამინდელი მდგომარეობიდან გამომდინარე, არ შემიძლია, არ წამოვაცინო ჩემი კანდიდატურა პრეზიდენტის პოსტზე. ახლა ასე ვფიქრობ, მაგრამ მერე შეიძლება რაღაც შეიცვალოს — ჯანმრთელობა, და კიდევ სხვა რამ. *პირადი ურთიერთობები ყოველთვის ახდენს გავლენას სახელმწიფოთა შორის ურთიერთობებზე. *თავის დროზე ვინ გვასწავლიდა თავისუფლებას? — ევროკავშირი. იქ დემოკრატიის ბურჯი იყო საფრანგეთი. ვინ არბევდა „ყვირთელ ფილმებს“ ცოტა ხნის წინათ? ნუთუ ასეთ დემოკრატიას გრძობდით და ხედავდით საფრანგეთის მხრიდან? არა. აი თქვენ თავისუფლება. როგორც კი შეეხებოდა არა ხელისუფლების საფუძვლებს, არამედ მაკრონის ხელისუფლებას, რომლის გადადგომაც მოითხოვეს, მყისვე წამოვიდა ცრემლმდერი აირი, წყალმტყორცნები, რეზინის ტყვიები. აი თქვენ დემოკრატია“.

კიმი თაჰისას არ იზლის, ტრამპი უკლუჩია

27-28 თებერვალს ვიეტნამის დედაქალაქ ჰანოიში გაიმართა სამიტი — ამერიკის შეერთებული შტატები-კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკა. 27 თებერვალს ერთმანეთს შეხვედნენ ამ ორი ქვეყნის ლიდერები. შეხვედრა 2,5 საათის განმავლობაში მიმდინარეობდა. დონალდ ტრამპმა და კიმ ჩენ ინმა იმსჯელეს შეთანხმების შედეგებზე, რომელსაც მიაღწიეს გასული წლის ივნისში სინგაპურში გამართულ მოლაპარაკებებზე.

„აშშ-ის პრეზიდენტმა დონალდ ტრამპმა და კსდრ-ის ლიდერმა კიმ ჩენ ინმა ვერ მიაღწიეს შეთანხმებას ჰანოის სამიტიზე, მაგრამ გამართეს კონსტრუქციული შეხვედრა“, — განაცხადა თეთრი სახლის პრესმდივანმა სარა სანდერსმა და დასძინა, რომ მხარეებმა იმსჯელეს კორეის ნახევარკუნძულის დენუკლეარიზაციის გზებზე და „ელოდებიან მომავალ შეხვედრებს“.

პრესკონფერენციაზე დონალდ ტრამპმაც დაადასტურა, რომ მოლაპარაკებები იყო „პროდუქტიული, თუმცა, მისი თქმით, აშშ-ს კსდრ-ის ახალი სამიტი შეიძლება კარგა ხანს არ გაიმართოს.

„ამის მიუხედავად, აშშ არ გეგმავს ფხენიანის წინააღმდეგ სანქციების გაძლიერებას“, — განაცხადა ამერიკის პრეზიდენტმა. მან აღნიშნა, რომ ვაშინგტონის წარმომადგენლებმა შეიძლება ჩაატარონ კსდრ-ის ბირთვული ობიექტების ინსპექცია, ამისთვის აშშ-ს აქვს ყველა საჭირო ტექნოლოგია.

კიმ ჩენ ინმა, თავის მხრივ, კვლავ დაადასტურა მზადყოფნა, კსდრ-ში ჩატარდეს დე-

ნუკლეარიზაცია და მიესალმა ამერიკელთა საკოორდინაციო ბიუროს გახსნას ფხენიანში.

შეხვედრა ჰანოიში დაგეგმილად დასრულდა. მხარეებს ერთობლივ დოკუმენტზე ხელი არ მოუწერიათ.

ბრიტანული გამოცემა The Sunday Times-ის ინფორმაციით, ჰანოიში აშშ-ს კსდრ-ს სამიტის ვადაზე ადრე დასრულების მიზნით იყო ამერიკელთა მოთხოვნა, კორეას დაეხურა ფხენიანთან არსებული ურანის გამამდიდრებელი საწარმო.

გამოცემა იმონებს ლონდონში კსდრ-ს საელჩოს ყოფილ თანამშრომელს თსუ ირე ჰოს, რომელმაც რამდენიმე წლის წინათ თავისუფალი მითლო სამხრეთ კორეაში, ჰოს აზრით, მხარეებმა ურანის გამამდიდრებელი საწარმოს გამო ვერ მოაწერეს ხელი შეთანხმებას.

ვაზეთი ვარაუდობს, რომ მოლაპარაკება ობიექტზე, რომელიც თითქოს განლაგებულია კსდრ-ს დედაქალაქიდან რამდენიმე კილომეტრით დაშორებული ქალაქ ჩხოლიმში, მდინარე ტედონგანის ნაპირზე. გამოცემის მონაცემებით,

Times: პანოს სამიტი ბირთვული სწავლის დასრულის მოთხოვნის გამო ვადაზე დასრულდა

მოლაპარაკებების მიმდინარეობისას აშშ-მა განაცხადა რომ მისთვის ცნობილია ამ საწარმოს შესახებ, და მოითხოვა მისი ლიკვიდაცია, მაგრამ, მას შემდეგ, რაც კსდრ-ს ლიდერმა კიმ ჩენ ინმა უარი განაცხადა, მოლაპარაკებები შეწყდა. ამის შემდეგ აშშ-ის პრეზიდენტი დონალდ ტრამპი აშშ-ში გაფრინდა, კიმ ჩენ ინმა კი განაცხადა ვიზიტი ვიეტნამში. The Sunday Times-ის მიმომხილველის აზრით, აშშ დიდი ხანია, ვარაუდობდა, რომ კსდრ-ში მუშაობდა ურანის გამამდიდრებელი კიდევ ერთი

საწარმო. ასეთი ქარხნის ადგილმდებარეობის შესახებ დასკვნა თანამგზავრის მიერ გადაღებული ფოტოების მიხედვით გააკეთეს ქალაქ მონტრეის (კალიფორნიის შტატი) მიდლბერის ბირთვული იარაღის გაუფრცხვლებლობის საერთაშორისო კვლევების ინსტიტუტის სპეციალისტებმა. სამიტის შემთხვევით პრესკონფერენციაზე ტრამპმა განაცხადა, რომ ჩრდილოეთ კორეას იონბენში ბირთვული ობიექტის ლიკვიდაციის სანაცვლოდ სურდა, ყველა სანქციების გაუქმებისთვის მიეღ-

ნა, მაგრამ აშშ-ს ასეთი ვითარება ხელს არ აძლევს. თავის მხრივ, კსდრ-ს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ლი ირე ჰოს განაცხადა, რომ ფხენიანში მოლაპარაკებებზე ამერიკელებს შესთავაზა სანქციების არა სრულად, არამედ მხოლოდ ნაწილობრივ გაუქმება. კსდრ-ს საგარეო საქმეთა მინისტრმა, აგრეთვე აღნიშნა, რომ სანქციების ნაწილობრივ გაუქმების სანაცვლოდ ჩრდილოეთ კორეამ აშშ-ს შესთავაზა იონბენში არსებული ყველა ბირთვული ობიექტის ლიკვიდაცია, ბირთვული და სარაკეტო ცდე-

ბის შეწყვეტა შესაბამისი წერილობითი გარანტიით. კსდრ-ს საგარეო საქმეთა მინისტრის განცხადებით, კსდრ-ს ეს პოზიცია არ შეიცვლება იმ შემთხვევაშიც კი, თუ აშშ ახალ მოლაპარაკებებს შესთავაზებს.

საომარ მდგომარეობაში

1950-53 წლების ომის შემდეგ კსდრ და აშშ ფორმალურად საომარ მდგომარეობაში იმყოფებიან, რადგან მათ მხოლოდ დროებით ზავზე აქვთ ხელი მოწერილი. ქვეყნები ცდილობენ, მოლაპარაკონ კსდრ-ის დენუკლეარიზაციის ნაბიჯებზე, ურთიერთობის ნორმალიზებასა და ფხენიანის სანქციების მოხსნაზე. 2018 წლის ივნისში სინგაპურში გაიმართა ტრამპისა და კიმ ჩენ ინის პირველი შეხვედრა, რომლის შედეგად ხელი მოეწერა „დაწვრილებით“ დოკუმენტს. ამ დოკუმენტის მიხედვით, ვაშინგტონი ვალდებულია, უსაფრთხოების გარანტიები მისცეს კსდრ-ს, ფხენიანში კი, თავის მხრივ, დაადასტურა ერთგულება სრული დენუკლეარიზაციის მიმართ.

ჰანოიში ტრამპმა უარსაღივტებ განუცხადა, რომ ვაშინგტონი უარს არ იტყვის კსდრ-ის დენუკლეარიზაციის პირობაზე.

გვერდი მოაშუადა ბიორები განვილიაქამ

„ჩვენ ერს ორი ათასი წელიწადი უცხოვრია ისტორიულის ცხოვრებით. გვერი მებარი და გვერიც უვარების ძვა ჩაუდვია იმ საძირკველში, რომელზედაც დღეს ჩვენი ადგეოა დამყარებული მერმისის ამოსაგებად. რომ მართლა ესაა, ამისი საბუთი თვალ-წინა გვაქვს“.

თუ წინათ ილია ჭავჭავაძის საქართველოს ისტორიისადმი დამოკიდებულების საკითხის შესახებ მსჯელობა მხოლოდ მისი ისტორიული პოემების მიხედვით შეიძლება, 1927 წლის შემდეგ, როდესაც ჩვენი დიდებული მოღვაწის ნაწერების სრული კრებულის მე-5 ტომი გამოვიდა, მკვლევარს სრული საშუალება მიეცა, ეს საკითხი უკვე ვრცლად და ბევრი სხვა მისი ნაშრომის მიხედვითაც განეხილა. მე მგონია, რომ ილია ჭავჭავაძის ისტორიული კონცეფციისა და მისი მოღვაწეობის ამ დარგში მნიშვნელობის გასათვალისწინებლად ჩვენი მგონის ისტორიული პოემების გამოყენება არც საჭიროა და არც მართებული. პოემები ხომ არსებითად მხატვრული ნაწარმოებებია და მიზნადაც იქ ავტორს საქართველოს ისტორიის დაწერა არ ჰქონია დასახული. ამიტომაც ილია ჭავჭავაძის შეხედულებათა გამოსარკვევად იმ წვლილის ცხად-საყოფელად, რომელიც მას საქართველოს ისტორიის გაშუქებაში შეტანილი აქვს, მისი ისტორიული პოემები არც გამოიყენება. უამისოდაც ეს-ლა საკმაოდ მრავალფეროვანი მასალა მოგვეპოვება, რომ ზემოდასახული ამოცანის განხორციელება შევძლოთ. სრულებით ბუნებრივია, რომ ჩვენი მიზნის მისაღწევად ჯერ ილია ჭავჭავაძის ზოგადი კონცეფციის განხილვით დავიწყოთ, ხოლო შემდეგ უკვე მისი მეთოდოლოგიის განხილვაზე გადავიდეთ.

ილიას არა ერთხელ, მაგ., თუნდაც 1888 წელს, უთქვამს: „როგორც კაცად არ იხსენიება ის მანანადა“, რომელსაც, „ალარ ახსოვს, ვინ არის, საი-დამ მოდის და სად მიდის, ისე ვერად სახსენებელი არ არის იგი, რომელსაც... თავისი ისტორია არ ახსოვს“-ო (V, 207). 1888 წელს, დ. ბაქრაძის ნაშრომის „ისტორია საქართველოს“-ს პროგრამის გამოქვეყნების შემდგომ, ამავე საკითხს ჩვენი მგონის კვლავ უბრუნდება და ამბობს: წინათაც არა ერთი იყო ისეთი ხალხი, რომელსაც თავისი ისტორია არ ჰქონია და „ამისთანა ხალხი უბინაო კაცებს ვაძვს, რომელმაც არ იცის, ვინ არის, რისთვის არის, საიდან მოდის და სად მიდის. ამიტომაც ესეთი ხალხი ბევრით არ გამოირჩევა პირუტყვითა და იმდენა ბევრით უკანადაც ჩამოვარდება“. ჩვენი მგონის სიტყვით, „უღმრთელი კანონი ისტორიისა ამისთანა ხალხს ვერ დაინდობს უსაღებლად დროში“-ო (V, 240). „თუ ესეთი არა, ბევრით მათი ალარ არის იგი იერი, რომელსაც ისტორია დაუბინა და იგი ისტორია დაუბინა; ალარც ამისთანა ერსა აქვს მკვიდრად მოკიდებული ფაქი არსებობისათვის საჭირო“-ო (V, 240).

ილია ჭავჭავაძე მაგ. 1888 წ. წერდა: „ჩვენ ერს ორი ათასი წელიწადი უცხოვრია ისტორიის ცხოვრებით. ბევრი მგარი და ბევრიც უვარების ქვა ჩაუდვია იმ საძირკველში, რომელზედაც დღეს ჩვენი ადგეოა დამყარებული მერმისის ამოსაგებად. რომ მართლა ესაა, ამისი საბუთი თვალ-წინა გვაქვს. რა შეგვიანავდა ამ ერთ მუჭა ხალხს ამ ორი ათასი წელიწადს ამოდენა დაუძინებელ მტრებს შორის, რათ და როგორ შეგვარჩენდა ხარბობა უცხო თემთა ამ მშვენივრად შემკულს ნალკოტსა, რომელსაც საქართველოს ეძახიან, თუ ჩვენს წარსულს ჩვენის ცხოვრების საძირკველში მგარი ქვა არ ჩაედვა. ეს ერთის მხრით, მეორეს მხრით — რა ჩამოვარჩენდა ასე უწყლოდ სხვა ქვეყნებსა და განათლებას, ან გამდიდრებაში თუ ამისთანა ქვეყნის პატრონთა ცხოვრების საძირკველში მგარი ქვასთან ერთად უვარების და ფხვნილი ქვაც არ ჩაეყოლებინა ჩვენს ისტორიას. რომელია სიმარე ჩვენის ცხოვრებისა და რომელია სიფუყე და სისუსტე, ამას ახსნის და გვიხატავს ხოლმე მარტო ისტორია. და თუ იგი დავივიწყებთ, მაშ — დაგვაგინებენ ჩვენის ცხოვრების სათავეც, ჩვენის ცხოვრების ფესვი, ჩვენის ცხოვრების საძირკველი, და თუ ესეა, რაღაზედ უნდა დავამყაროთ ჩვენი ანშეო, ჩვენი მერმისი?“-ო (V, 241-242).

ამიტომაც არის, რომ ილია ამბობდა: „არ ვიცი, სხვა რომორ ფიქროს და ჩვენ კი ასე გვემონა, რომ ერის დაცვა და ბათასიანობა მათზე იწყება, რაცა იერი, თავის საუბადუროდ, თავის ისტორიას ივიწყებს“-ო (V, 207). ამგვარად, ილ. ჭავჭავაძის ღრმა რწმენით, ყოველმა კულტურულმა ერმა თავისი წარსული კარგად და სრული შეგნებით უნდა იცოდეს. ქართველებსაც, თუ წარმატებული არსებობა სურდათ, ეს დებულება უნდა კარგად ჰქონოდათ შეგნებული.

როდესაც რომელიმე ერის ისტორია შესწავლილი არ არის, ისტორიის მაგიერ ხშირად, ერთი მხრით, უგვეგოდ წარმოებული კვლევა-ძიება ხოლმე გაბატონებული, მეორე მხრით კი მიმბაძველობასა და რწმენაზე დამყარებული სქემატიზმი იწყობს ხოლმე ასე. პირველი დამალონებელი თავისი უსისტემობითაც და თანაც არც გულსა და გონებას არას ეუბნება. მეორე კი, თუმც შესაძლებელია გამოუცდელი მკითხველი თავისი აღნაგობითა და გარკვეულობით უფრო მოხიბლოს, მაგრამ მანებელი იმდენად, რამდენადაც, წარსული ცხოვრების ხორცშესხმული სურათის მაგიერ, რეალურ მინა-არსს მოკლებული სქემა არის ხოლმე წარმოდგენილი. ასე იყო საქართველოშიც. ჩვენში წარსული საუკუნის 90-იან წლების დამლევამდე და შემდეგაც არსებითად უგვეგოდ, შემთხვევითი ხასიათის ისტორიოგრაფია ბატონობდა, რომელიც, რასაკვირველია, ილია ჭავჭავაძის ვერც მოეწონებოდა და ვერც დააკმაყოფილებდა. აი, მაგალითად, რას ამბობდა ილია ჭავჭავაძე 1880 წ.: „ჩვენის ხალხისა და ქვეყნის ისტორია მეტად ბნელია და შეუშუშავებელი. ჩვენს ისტორიაში ან სულ არ არის ფაქტები ჩვენის ხალხის ცხოვრების შესახებ და, თუ არის კანტიკუნტად სადმე, ისიც მეტად საეჭვოა, ჩვენ ვამბობთ მარტო იმისთანა ფაქტების თაობაზე, რომელშიც ერთობ ხალხი იჩენს თავის თავსა, თავის თვისებასა, თავის

ილია ჭავჭავაძე და საქართველოს ისტორია

რემ კი, თუმც შესაძლებელია გამოუცდელი მკითხველი თავისი აღნაგობითა და გარკვეულობით უფრო მოხიბლოს, მაგრამ მანებელი იმდენად, რამდენადაც, წარსული ცხოვრების ხორცშესხმული სურათის მაგიერ, რეალურ მინა-არსს მოკლებული სქემა არის ხოლმე წარმოდგენილი. ასე იყო საქართველოშიც. ჩვენში წარსული საუკუნის 90-იან წლების დამლევამდე და შემდეგაც არსებითად უგვეგოდ, შემთხვევითი ხასიათის ისტორიოგრაფია ბატონობდა, რომელიც, რასაკვირველია, ილია ჭავჭავაძის ვერც მოეწონებოდა და ვერც დააკმაყოფილებდა. აი, მაგალითად, რას ამბობდა ილია ჭავჭავაძე 1880 წ.: „ჩვენის ხალხისა და ქვეყნის ისტორია მეტად ბნელია და შეუშუშავებელი. ჩვენს ისტორიაში ან სულ არ არის ფაქტები ჩვენის ხალხის ცხოვრების შესახებ და, თუ არის კანტიკუნტად სადმე, ისიც მეტად საეჭვოა, ჩვენ ვამბობთ მარტო იმისთანა ფაქტების თაობაზე, რომელშიც ერთობ ხალხი იჩენს თავის თავსა, თავის თვისებასა, თავის

ლება არ მიეცია. და მართლაც, ჩვენს დიდებულს მგონსა და პუბლიცისტს წინათაც და შემდეგშიც არა ერთხელ თავისი პირდაპირი მოვალეობისათვის თავი დაუწებებია და ისტორიული კვლევა-ძიების საკითხებში ჩარეულა. ვინც ილია ჭავჭავაძის ამ დარგის საკმაოდ მრავალრიცხოვან წერილებს გულდასმით გადაიკითხავს, მას საშუალება ექმნება, როგორც მისი კონცეფცია გამოარკვიოს ისტორიის ზოგადს საკითხებზე, ისევე ისიც გაითვალისწინოს, თუ რა წვლილი აქვს ილია ჭავჭავაძის საქართველოს ისტორიის შესწავლაშიც შეტანილი. სწორედ ეს მიზანი გვაქვს ჩვენ ამ ჩვენს მოხსენებაში დასახული.

ნაღვილი ისტორიკოსის მოვალეობა, ილია ჭავჭავაძის რწმენით, იმაში მდგომარეობს, რომ, რაკი «უწულა დროს თავისი ტკივილი აქვს და გაბეზა ამ ტკივილისა სვედრია მარტო რინებულ კახეზისა», ამიტომაც «ქაუბარიტი მისტორიკი, ვითარცა გაჰიითხველი, ჯერ იმ დროების ქაჩქი უნდა ჩაჯდეს და მერა ბანიკითოსო თვით დროების შვილისა»

მონანილობასა ისტორიაში. ერთის სიტყვით, ჩვენის შიდა-ცხოვრების ისტორია ჯერ ფარდა-აუხდელია და უცნობი ჩვენგან. ჩვენი „ქართლის ცხოვრება“ ხალხის ისტორია კი არ არის, მეფეთა ისტორიაა, და ხალხი კი, როგორც მოქმედი პირი ისტორიისა, ჩრდილშია მიყენებული. თითქოს ხალხის ისტორიის შესამეცნებლად საკმაოა კაცმა იცოდეს მარტო მეფეთა ისტორია. თითონ მეფეთა მოქმედებაც ნაჩვენებია საგარეო საქმეთა შესახებ და არა შესახებ შიდა საქმეთა“-ო (V, 241).

მოწყენებით მსჯელობდა: ამ თავის წერილებში, ვითომც სწორედ ამ ორი მძლავრი მეთოდით აღჭურვილმა, საქართველოს ისტორიაც განიხილა და, მისი წარსულის შეფასებაც შემდგომ, თავისი მსჯავრიც დასდო. მაგრამ საფუძვლიანი, დინჯი კვლევა-ძიების მაგიერ, ივ. ჯაბადარის წერილებში სწორედ ისეთი სქემატიზმი აღმოჩნდა, რომელიც, ავტორის სრული მოუშადადებლობის გამო, მთლიანად მცდარი გამოდგა. ამისდა მიუხედავად, მაინც, ვითარცა თითქოს ისტორიის უმადლესი და მკვეთრი მეთოდებით მომარჯვებული ადამიანის ნამუშევარსა და ნასიბძმს, ქართული საისტორიო წყაროების უცოდინარსა და გამოუცდელს ჩვეულებრივ მკითხველზე ივ. ჯაბადარის კადეგორიულს დასკვნებს ებრუნება მთაბეჭდილების მოხდენა შეეძლო. ხოლო, რამდენადაც მთელი მისი მსჯელობა თავაშვებული ნიპოლისტური მსოფლმხედველობით

იყო გამსჭვალული, იგი მკითხველს დიდს ვნებას მოუტანდა. ამიტომაც ივ. ჯაბადარის წერილების უყურადღებოდ და განუხილველად დატოვება არ შეიძლებოდა. რა თქმა უნდა, ეს უპირველესად ქართველ ისტორიკოსთა მოვალეობა უნდა ყოფილიყო, მაგრამ, რაკი ისინი სდუმდნენ, ვითარცა ქართული საზოგადოებრივი აზრის მესაჭეს, ისტორიკოსის ნაშრომი ვრცლად განიხილა და განხილვის საშუალება არ მიეცა. თუ როგორ მოეპყრო იგი ამ საქმეს და რა გააკეთა მან ამ დარგში.

ივ. ჯაბადარის უკვე ძირითადი რწმენა სქემატიზმისა და მონური მიმბაძველობის გამამუჭავნებელი იყო. იგი დრეპერის ოდესლაც გავრცელებულს აზრს ემყარებოდა, ვითომც ყოველ ერს, თავისი ბავშვობისა, ყრმობისა და ქაბუკობის შემდგომ, აუცილებლად სიბერე ენეოდეს ხოლმე. ამიტომ იყო, რომ ჯაბადარს ერთს თავის წერილთაგანში ნათქვამი ჰქონდა: მართლალი, თუ არა, რომ თარბილი იერი უკვე მოხუცავულია და ღონე გაჰმოილია, თუ მას ჯერ კიდევ სრული ინტენსიური ცხოვრება არც კი დაუწყია და თავისი კალ-ღონე მერმისისათვის ინტენსიური ცხოვრება არც კი დაუწყიაო. ილია ჭავჭავაძე ამ მცდარსა და ასე უცნაურად გამოთქმულ დებულებას სასტიკად შეებრძოლა. იგი ირონიულად ამბობდა: „ავტორი (ი. ი. ჯაბადარი) მერე დაგვიმტკიცებს, რომ ჩვენ სრულის ინტენსიური ცხოვრებით არ გვიცხოვრია და (გვიხაროდეს!) ღონე შეგვიანავს მერმისისათვის“-ო (V, 8). ასეთი რამის თქმა შეეძლო მხოლოდ იმას, ვისაც სწამდა, რომ „სრული ინტენსიური ცხოვრება“ ღონისაგან სცდის ერსა, ე. ი. ასუსტებს, აუპლურებს, ხოლო „არა-ინტენსიური ცხოვრება კი ანახვიანებს ღონეს მერმისისათვის“-ო (V, 8). ამაზე ილია ჭავჭავაძე სამართლიანად წერდა: „დღეს აქამომდე გვეგონა, რომ სხვა ერისა სწორედ მაგ ინტენსიურ ცხოვრებაშია და, თურმე ნუ იტყვით, დასარჩობი ფონი-კი სწორედ ეგ ინტენსიური ცხოვრება ყოფილა“-ო (V, 9). აქეთგან მხოლოდ იმ დასკვნის გამოტანა შეიძლება, რომ „ბედნიერი იერი ისა ყოფილა, ვინც ამ ინტენსიურ ცხოვრების მაცდურებას არ აწყობია, მისგან არ გაბრწყინებულა და ღონე შუანახვს მერმისისათვის“-ო (V, 9).

ინტენსიური ცხოვრება ერთსა და იმავე დროს სათავეც არის და შედეგიც კულტურისა, რომელიც ათასის წლოვით შენეზულა, აბეზულა, მართალია, კაცობრიობის დაუღალავ და დაუძინებელ ჯაფით, გარჯითა და მხნეობით, მაგრამ იმისათვის კი არა, რომ ღონისაგან დაიცალოს, არამედ იმისთვის, რომ უფრო გაღონიერდეს, გაძლიერდეს, გამოფლადდეს, გამოჯიქდეს არსებობისათვის საჭიდაოდ.

ილია ჭავჭავაძის ეს მოძღვრება სლავიანო-ფილუმის მსოფლმხედველობის ანარეკლად მიაჩნდა: „ესეც გამოვიდა სლავიანოფილების მოძღვრება, მერე მართო იგი ნაწილი ამ მოძღვრებისა, რომელიც დიდისა და პატარისაგან სასაცილოდ აგდებულა“ (V, 11).

ჩვენმა დიდებულმა მოღვაწემ ამ მოძღვრებას თავისი შემდეგი მსჯელობა და რწმენა დაუპირისპირა: **ინტენსიური ცხოვრება ერთსა და იმავე დროს სათავეც არის და შედეგიც კულტურისა, რომელიც ათასის წლოვით შენეზულა, აბეზულა, მართალია, კაცობრიობის დაუღალავ და დაუძინებელ ჯაფით, გარჯითა და მხნეობით, მაგრამ იმისათვის კი არა, რომ ღონისაგან დაიცალოს, არამედ იმისთვის, რომ უფრო გაღონიერდეს, გაძლიერდეს, გამოფლადდეს, გამოჯიქდეს არსებობისათვის საჭიდაოდ.**

ამიტომაც კულტურა და მასთან განუყოფელი ინტენსიური ცხოვრება კაცობრიობის ღონისა და სიმკვიდრის დედაბოძია, ქვაკუთხედი“ (V, 9). „ღონე შეინახება მერმისისათვისაო, გვანუგეშებს ავტორი. კი ნუგეშია, კაცმა პურს აღარა ჭამოს, რომ კბილები არ გაუცვდეს და მერმისისათვის შეინახოს. რა ოსრობისთვის-ღაა საჭირო, რიღას მაქნისია ის შენახული ღონე, თუ არ იმავე ინტენსიურ ცხოვრებისთვის. თუ ასეა, ან თითონ ინტენსიური ცხოვრება რის მაქნისია, თუ ღონისაგან სცლის ერსა, ასუსტებს, აუძლურებს“ (V, 9-10).

ასეთ სქემატიზმსა და გაზეპირებულ აზრებს ილ. ჭავჭავაძემ სულ სხვანაირი შეგნება დაუპირისპირა. მაგრამ ილია ჭავჭავაძე ასეთ აკვირებულ აზრს რომ წინაღუდგა, ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მას ისტორიის ღრმად გაშუქება არ ენატურებოდა. მისთვისაც ისტორია მარტო ფაქტების გროვა არ იყო. მას ისტორიული პროცესის საფუძველი და ამამოძრავებელი ძალა აინტერესებდა, ხოლო შემდეგ მოვლენათა შეფასებაც, ამასთანავე მისი რწმენით მთავარი ყურადღება შინაგანს, ე.ი. სოციალ-ეკონომიურსა და კულტურის პრობლემებს უნდა მიჰქცევია.

ილ. ჭავჭავაძის ისტორიული კონცეფციით, კაცობრიობის პროგრესის სათავე შეიქმნება ის წყურველი და ნიჭია, რომელიც წინათ ზოგჯერ ისეთს დარგში და იმ სახითაც იჩენდა ხოლმე თავს, რომელიც თანამედროვე შეხედულებას უკვე ვეღარ აკმაყოფილებს, მაგრამ, ისტორიკოსს უნდა ესმოდეს, რომ მაშინ **„დრო იყო ამისთანა“**. აი თუნდაც ქართული ხუროთმოძღვრების ძეგლები, ტაძრებისა და მონასტრების ნაგებობანი რომ ავიღოთ, რომელსაც ყურადღების ღირსად არ სთვლიდა და საძრახისადაც კი მიაჩნდა მათ ამგებელთათვის იგ. ჯაბადარს მხოლოდ იმიტომ, რომ ისინი ეკლესიები და ტაძრებია. ილია ასეთ მსჯელობის საწინააღმდეგოდ ამბობდა: „ჩვენ რა თქმა უნდა, ჩვენს ხუროთმოძღვრებას საბერძნეთისა და რომისთანა მნიშვნელობას არ ვაძლევთ“ (V, 11), „მხოლოდ ვამბობთ, რომ ერს შეხვდება ხოლმე დრო,

როცა, თუნდ მონასტრებისა და ტაძრების შენებით, — წყურველს სულისას იკლავს ხოლმე. ეს საპატიო წყურველია, იმიტომ რომ სათავე წარმატებისა ეს წყურველია და სხვა არა რა“ (V, 67).

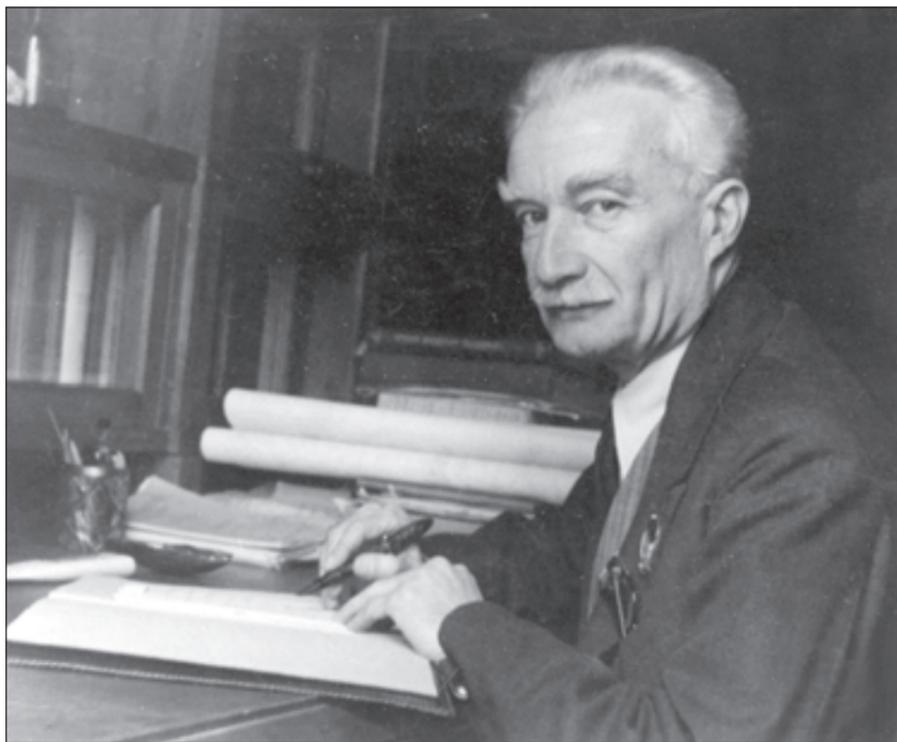
ნამდვილი ისტორიკოსის მოვალეობა, ილ. ჭავჭავაძის რწმენით, იმაში მდგომარეობს, რომ, რაკი „ყველა დროს თავისი ტკივილი აქვს და გაგება ამ ტკივილისა ხვედრია მარტო ჩინებულ კაცებისა“, ამიტომაც **„ჭაჭავაძის მიხედვით, ვითარცა გამკითხველი, ჯერ იმ დროების ქართული უნდა ჩავხედოთ და მერე განვიხილოთ თვით დროების სპილენძი“**. ეს რომ არ იყოს, კაცი ვერც საბუთს უპოვებს, ვერც აზრს, თუნდაც მთელს ჯვაროსნობის ომებს, რომელსაც მთელმა ევროპამ კინაღამ თავი არ შეაკლა“ (V, 66). აქვე ჩვენი ავტორი სამართლიანად უმატებს: „ეს ხომ ანბანია ისტორიის ფილოსოფიისა“ (V, 66).

საისტორიო მეცნიერებაში ამას ისტორიული პერსპექტივის აუცილებლობა ეწოდება და მართლაც, ცხადია, რომ უამისოდ წარსულის არც ერთ შეფასებას ღირებულება არ ექმნება.

თუ რა გარემოებას აქვეყნდა ილ. ჭავჭავაძე ისტორიული პროცესის დროს და რა საფუძვლის გამოკვეთა მიჩნდა საჭიროდ მოვლენათა გასაგებად, ამას მისი ერთი საყურადღებო წერილი გვაგვბინებს.

1880 წელს დაბეჭდილ წერილში ილ. ჭავჭავაძე საქართველოს ისტორიას მანამდე სრულებით უცნობი თვალსაზრისით მიუდგა. მან აღნიშნა, რომ ჩვენი ხალხისა და ქვეყნის წარსულში „არის ერთი იმისთანა ისტორიული მოვლენა, რომელსაც ვერავინ უარს ვერა ჰყოფს და რომელიც დღესაც უკვირს ყველას, ვისაც კი ამ მოვლენისათვის თვალის დაუკვირვებია“ (V, 201). ყველამ იცის, რომ ჩვენი ხალხს ორი ათასი წელიწადი უცხოვრია თავისის ცხოვრებითა და თვითმკვლევებითა. უეჭველია, რომ ამ ორი ათას წელს იმისთანა ხანა ისტორიისა არ დასდგომია, რომ მტრისაგან მოსვენებული ყოფილიყო ზედმიყოლებით და გაუწყვეტილივ ასი წელიწადი მაინც ერთად“. თითქმის მთელი თავისი ისტორიული არსებობის დროს საქართველო „იარაღით ხელში იდგა“, რადგან „მტერი თითქმის ყოველმხრივად მოწოდებული იყო“ (V, 202). ყველანი აქ მხოლოდ გულდადობითა და გრძნობით იყვნენ აღტაცებული, მაგრამ არავის ფიქრად არ მოსვლია, ამ საგულისხმო მოვლენას ღრმად ჩაჰკვირვებოდა. ილ. ჭავჭავაძე კი აქაც საქართველოს ისტორიას სულ სხვა თვალსაზრისით მიუდგა და საჭიროდ სცნო, სულ სხვა მხრით გაეშუქებინა.

„ვთქვით, მკლავმა და გულ-

«არ ვიხიო, სხვა როგორ ფიქრობს და ჩვენ კი ეს გვგონია, რომ ერის დასება და გათხსნილება გუონი იწყება, როცა ერი, თავის საუბედროდ, თავის ისტორიას ივიწყებს». ამგვარად, ილ. ჭავჭავაძის ღრმა ჩნებით, ყოველმა კულტურულმა ერმა თავისი წარსული კარგად და სრული შეგნებით უნდა იცოდეს. ქართველებსაც, თუ წარმატებული არსებობა სურდათ, ეს დაეხმარება უნდა კარგად ჰქონოდათ შეგნებული

მა შესძლო ეს გოლიათობა“ (V, 202). ნათქვამი აქვს მას ჯერ კიდევ ამ ნახევარი საუკუნის წინათ, ეს კიდევ თუნდაც არაფერი იყო, უმთავრესად „საკვირველი ეს არის, — რა ქონებამ გაუძლო ამისთანა ყოფასა? რა ჰქვებოდა ხალხსა, რა ქონებით უძღვებოდა ამოდენა ომებსა და სისხლის ღვრასა? ეს ერთი მუჭა ხალხი თითქმის ქუდზედ კაცად უნდა მდგარიყო იარაღით ხელში, რომ მტრისაგან მტვრად არ აღგვილიყო, — და საზრდოებას ვინ აძლევდა და რა აძლევდა?“, კითხვობდა ჩვენი დიდებულ მგოსანი და პირველი ქართველი პუბლიცისტი (V, 202).

როგორც ხედავთ, **საძარ-თველოს ისტორიის ასეთს გაუშუქებდა ილ. ჭავჭავაძის პირველი და უკეთესი ნაშრომია, რომ ამის პასუხის გაცემა უნდა მოხდეს, რომ საბუთად ვისმართო უეჭველის დასკვნისათვის. მხოლოდ უნდა ვიგულისხმოდეთ, რომ ამის პასუხის გაცემა უნდა მოხდეს, რომ საბუთად ვისმართო უეჭველის დასკვნისათვის. მხოლოდ უნდა ვიგულისხმოდეთ, რომ ამის პასუხის გაცემა უნდა მოხდეს, რომ საბუთად ვისმართო უეჭველის დასკვნისათვის.**

თველოს ისტორიოგრაფიას მის დროს არამცთუ ამ თვალსაზრისით ჩვენი ქვეყნის თავგადასავლის გაშუქება აზრად-ც-კი არ მოსვლია, ის მაშინ იმდენად უმწეო მდგომარეობაში იყო, რომ, ასეთი საკითხის წამოყენების შემდგომაც, პასუხის გაცემა ვერავინ შესძლო. ილია ჭავჭავაძემ ეს გაერმოება, ეს უმწეობა თითონაც კარგად იცოდა და ამიტომაც იქვე დამატებული აქვს: „ყოველს ამა საგანზედ უეჭველი და გულდადებითი პასუხი მეტად ძნელია. ამ შემთხვევაში ჩვენი „ქართლის ცხოვრება“ ხელს ვერაფერს შეგვიწყობს, ერთს იმისთანავე არას გვანიშნებს, რომ საბუთად ვისმართო უეჭველის დასკვნისათვის. მხოლოდ უნდა ვიგულისხმოდეთ, რომ ამის პასუხის გაცემა უნდა მოხდეს, რომ საბუთად ვისმართო უეჭველის დასკვნისათვის.“

დენა ვაი-ვაგლახსა და ომებსა ამოდენა ხნის განმავლობაში“ (V, 202).

ეს პრობლემა ილია ჭავჭავაძის სრულებით სამართლიანად საქართველოს ისტორიის პირველხარისხიან ამოცანად აქვს აღიარებული. ის ამბობს: **„აი, საბანი ღირსისაწინაშე მინიშნებისა, ამ საბან-ჯად რომ უეჭველი პასუხი მოგვცეს ვინმე, გავრცელოთ მისი მგობობა, რომელიც არამცთუ კომლთა შორისაც, არამედ სოფელთა შორისაც“ (V, 204)** და, როგორც ეტყობა, საქართველოს მერმინდელი პოლიტიკური დასუსტების ერთ მთავარ მიზეზთაგანად ჩვენ მგოსანს სწორედ ეს გარემოება მიაჩნდა.

საქმე ის კი არ არის, სწორეა თუ არა თვით ილ. ჭავჭავაძის შემომოყენებული განმარტება. აქ ყველაზე საყურადღებო ის გარემოებაა, რომ მან ჯერ კიდევ 1880 წ. აღიარა ისტორიული პროცესის გასაგებად ეკონომიური საფუძვლის ცოდნის აუცილებლობა.

რაკი ეხლა უკვე ვიცით ილია ჭავჭავაძის ზოგადი თვალსაზრისის ისტორიისა და ისტორიკოსის უპირველესი მოვალეობაზე, საინტერესოა გაგვეგო. საქართველოს ისტორიის კიდევ რომელი საკითხები იმყოფება მის ყურადღებას.

დიდი კადნიერება იქნებოდა, რომ ამ მძიმე საქმის გამოკვლევას შეესდგომოდით, ამისთვის არც მომზადება გვაქვს, არც საჭირო წყარო“ (V, 203-204). იმ ეკონომიურ საფუძველად, რომელმაც ქართველ ერს მრავალრიცხოვან მტრებთან მრავალჯერად ხანგრძლივი ბრძოლის წარმოება შეაძლებინა, ილია ჭავჭავაძის მინისმფლობელობის წესი მიაჩნდა. მისი სიტყვით, „ჩვენს ეკონომიურს“ წყობაში ორგანიზაციული დინამიკა იყო, როგორც ყველგან სხვაგან: ერთი სასოფლო და მეორე საკომლო. პირველი მიიზიდებოდა ისე, რომ სოფლის წრეში ყოფილი მამულები, მიწა, მინდორი, ტყე, — საზოგადო, სასოფლო ხმარებაში ყოფილიყო; მეორე ისე, რომ ყოველივე ეგენი განსაკუთრებულიყო, თუ საკომლო ფეხს ვაიდგამდა და გავრცელებოდა, მაშინ განსაკუთრებას მინისა და, მაშასადამე, უსწორ-მასწორობას მინისმფლობელობაში ფართო გზა გაეხსნებოდა. და თუ სასოფლო გაძლიერდებოდა მაშინ იმ უსწორ-მასწორობას გზა შეეკვრებოდა. აქედამ ცხადია, ჩვენი მეფეები რას უნდა გაჰფრთხილებოდნენ. როგორც ეტყობა, უფრთხილდებოდნენ კიდევ, თუ არ მეფენი, თითონ ხალხი მაინცა. ეს იქიდანაა სწინა“ (V, 203-204).

საქმე ის კი არ არის, სწორეა თუ არა თვით ილ. ჭავჭავაძის შემომოყენებული განმარტება. აქ ყველაზე საყურადღებო ის გარემოებაა, რომ მან ჯერ კიდევ 1880 წ. აღიარა ისტორიული პროცესის გასაგებად ეკონომიური საფუძვლის ცოდნის აუცილებლობა. რაკი ეხლა უკვე ვიცით ილია ჭავჭავაძის ზოგადი თვალსაზრისის ისტორიისა და ისტორიკოსის უპირველესი მოვალეობაზე, საინტერესოა გაგვეგო. საქართველოს ისტორიის კიდევ რომელი საკითხები იმყოფება მის ყურადღებას.

დენა ვაი-ვაგლახსა და ომებსა ამოდენა ხნის განმავლობაში“ (V, 202).

ეს პრობლემა ილია ჭავჭავაძის სრულებით სამართლიანად საქართველოს ისტორიის პირველხარისხიან ამოცანად აქვს აღიარებული. ის ამბობს: **„აი, საბანი ღირსისაწინაშე მინიშნებისა, ამ საბან-ჯად რომ უეჭველი პასუხი მოგვცეს ვინმე, გავრცელოთ მისი მგობობა, რომელიც არამცთუ კომლთა შორისაც, არამედ სოფელთა შორისაც“ (V, 204)** და, როგორც ეტყობა, საქართველოს მერმინდელი პოლიტიკური დასუსტების ერთ მთავარ მიზეზთაგანად ჩვენ მგოსანს სწორედ ეს გარემოება მიაჩნდა.

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

ყოველ ერს თავისი გამოჩენილი მოღვაწეები უნდა ახსოვდეს, რადგან „ერი თავის გიქაბუი კოოლოცს თავის სულსა და გულს, თავის მწკრთნელს, თავის ღონესა და შეიქმნება, თავის ხატსა და გაგალიტს“

ახალი მსოფლიო

www.geworld.ge
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

აღვსილნი არიან ყოველგვარი უსამართლოებით, ბოროტებით, ანგარებითა და სიავით, სავსენი შურიტ, მკვლელობით, შუღლიტ, ვერაბობით, უხანოზითა და მახუზლარობით. ცილისმნამებელნი, ღვთის მოძულენი, შეურაცხყოფელნი, ამპარტავენნი, მკვეხარნი, ბოროტბამზრახველნი, მშობლავის შრჩნი.

(მოციქულ პავლეს წერილი რომაელთა მიმართ, 1,29-30)

კათოლიკური ეკლესიის ერთ-ერთი გავლენიანი კარდინალი კედოფილიაში ამხილეს

მელბურნის სასამართლომ ავსტრალიის კარდინალ ჯორჯ პელის დაუმტკიცა არასრულწლოვანებთან სექსუალური ურთიერთობის ფაქტები, — წერს The Guardian. რომის პაპ ფრანცისკეს გახრწილების ამ ფაქტზე ოფიციალური განცხადება არ გაუქვეთებია, თუმცა ჯერ კიდევ მარშან, დეკემბერში, სამართალში მიცემული ეს ვაიდეოსმასახური და კიდევ ორი კარდინალი პონტიფიკის მრჩეველთა სი-

დან ამოშალეს. პელის გარყვნილ ქმედებას ადგილი ჰქონდა 1996-1997 წლებში. მან პირველი დანაშაული ჩაიდინა მელბურნის არქივის კოპოსად დანიშნვიდან რამდენიმე თვეში. 2014 წლიდან 2018 წლამდე ეს კარდინალი წმინდა ტახტის ეკონომიკური საქმეების სამდივნოს განაგებდა და სარგებლობდა მნიშვნელოვანი გავლენით, როგორც პაპის მრჩეველი.

69 წლის მამაკაცს 22 წლით პატიმრობა მიუსაჯეს

ინგლისის ქალაქ ლინკოლნში (აღმოსავლეთ მიდლენდის ლინკოლნშირის საგრაფოს ადმინისტრაციული ცენტრი) ბაბუა თავის შვილიშვილ გოგონას წლების განმავლობაში აუპატიურებდა და მეძავად გაზარდა; აიძულებდა პედოფილებთან კავშირის დამყარებას დადგენილი ტაქსის საფასურად.

იზამ 200 კაცის ხელში გაიარა, დაავადებული იყო ვენერიული სნეულებებით. ემა ლუიზამ თავისი უბედურების ამბავი ჟურნალისტებს გაანდო. ყროლი ბაბუა კარლ ბარკერი სასამართლოს განაჩენით 22-წლიან სასჯელს იხდის.

ქაღლის კოსტიუმში გამოიყვანეს და საკუთარი ქაღლი გააუპატიურა

უზნეობის ამ ნაკრებს ზოოფილი აკლდა და ინებეთ ისიც — ფლორიდის (აშშ) შტატში მცხოვრები 21 წლის პრინსტინ სტიუარტ ოსკარ ნიქოლსი. ამ „ღირსშესანიშნავი“ შემთხვევის შესახებ წერს ბრიტანული ტაბ-

ლოიდი Daily Star. ვისაც ცხოველებთან სიამტკბილობის დეტალები გაინტერესებთ, მიმართეთ „დეილი სთარს“, რომელიც დეტალურად აღწერს ამ გულიანარევე შემთხვევას. ჩვენ კი აქ დავსვამთ წერტილს.

ნეოლიბერალური უნაყოფო

მაიკლ ჯექსონმა 80-იანებში გოგონა გააუპატიურა

მრავალი წელია, რაც მაიკლ ჯექსონს პედოფილობას აბრლებენ. გარდაცვალების შემდეგ მისი გახრწილი ქცევის ფაქტები კვლავ მატულობს. რამდენიმე დღის წინათ გაირკვა, რომ მომღერლის მცირეწლოვან მსხვერპლთა შორის იყო ერთი 13 წლის გოგონაც.

ადვოკატი ვინს ფანალდი აცხადებს, რომ ეს გოგონა ნამდვილი „ბიჭუშკა“ იყო, ბიჭურად იცვამდა და თმაც ბიჭურად ჰქონდა შეკრეჭილი. ეტყობა, ამიტომაც მიიქცია პოპვარსკვლავის ყურადღება. ძალადობის შემდეგ მომღერალმა მას უდიდესი საკომპენსაციო თანხა გადაუხადა. „მე მაქვს ჯექსონის მუსიკალური კომპანიის ქვითრების ასლები, რომლებზეც მას პირადად აქვს ხელი მოწერილი, — აცხადებს ადვოკატი, — უეჭველია, რომ დაზარალებული მართალს ამბობს.“

დღეს ის პატარა გოგონა ორმოცდაათ წელიწადს გადაცილებული ქალია. იგი უფლებადამცველს დაუკავშირდა დოკუმენტური ფილმ „ნეფერლენდთან დაშორების“ გამო ამტყდარი სკანდალის შემდეგ. შეგახსენებთ, რომ ეს სურათი, რომელსაც კრიტიკოსებმა საშინელებათა ფილმი უწოდეს, დეტალურად წარმოგვიდგინს მაიკლის მქირდავ დამოკიდებულებას თავისი „პატარა მეგობრების“ მიმართ. ფილმი აგებულია მოცეკვავეების — უეიდ რობსონისა და ვეიმს სებჩაკის ჩვენებებზე. კალიფორნიის შტატის კანონმდებლობით დაზარალებულებმა შეიძლება მიმართონ სასამართლოს მიყენებული მორალური და ფიზიკური საგაზეთო წერილები.

ად, რომელიც უზრუნველყოფილი უნდა იყოს მისი დანატოვარი ქონებით. ეს ქონება მარშან 400 მილიონი დოლარით გაიზარდა. „ვფიქრობ, მსხვერპლთა რაოდენობა გაცილებით მეტია, — აცხადებს ადვოკატი ფინალდი, რომელიც რობსონისა და სებჩაკის ინტერესების დამცველია, — ეჭვი არ მეპარება, რომ მაიკლ ჯექსონი იყო

პედოფილი და სერიული სექსმატაცებელი ცხოველი“. „პოპმუსიკის მეფე“ 2009 წელს 50 წლისა გარდაიცვალა. იგი კატეგორიულად უარყოფდა ბავშვებისადმი სასტიკ დამოკიდებულებას. 2005 წელს მას წაუყენეს 13 წლის ბიჭის მიმართ ძალადობის განხორციელების მცდელობის ბრალდება, მაგრამ ვერ დაუმტკიცეს და გაამართლეს.

«გეულეგულ» მამათმავლებს კალაძობაში დასდეს ბრალი

საოპერო ვარსკვლავი დევიდ დენიელსი და მისი „ქმარი“, დირიჟორი სკოტ უოლტერი ორი კვირის წინათ დააპატიმრეს მიჩიგანის შტატის ქალაქ ენ-არბორში. პომოსექსუალურ წყვილს ბრალი დასდეს ორი ახალგაზრდა მომღერლის მიმართ სექსუალური სიბილნის განხორციელების მცდელობის გამო.

დევიდ დენიელსი ცნობილი კონტრტენორია, მსოფლიოში სახელგანთქმულ სცენებზე გამოდიოდა. მიჩიგანის უნივერსიტეტის პროფესორია ენ-არბორში, სადაც 2015 წლიდან კითხულობს ლექციებს. შარშან ორმა ახალგაზრდა

მამაკაცმა გაუპატიურებაში დასდო ბრალი. მომღერალთაგან ერთმა — ბარიტონმა სემიულ შულცმა შარშან, აგვისტოში განაცხადა, რომ დენიელსმა თავის „ქმართან“ ერთად ის გააბრუნეს ნარკოტიკით და გააუპატიურეს. ეს ფაქტი

2010 წელს მოხდა. იმ დროს შულცი 23 წლისა იყო, ჰიუსტონში რაისის უნივერსიტეტის ასპირანტურაში სწავლებდა. იმ საღამოს გამართული წვეულების შემდეგ მას ალარაფერი ახსოვდა, თავს ძალიან ცუდად გრძნობდა და სისხლდენას უჩიოდა. იმავე წელს, ორი თვის შემდეგ, განცხადება გააკეთა კონტრტენორმა ენდრიუ ლიპინამ — დენიელსის ყოფილმა მოსწავლემ და თქვა იგივე,

რაც კოლეგა შულცმა, რომ „დამრიგებელმა“ გააბრუნა და გააუპატიურა. დენიელსისა და უოლტერის ადვოკატმა გამოაქვეყნა განცხადება, რომელიც ნათქვამია, რომ დევიდი და სკოტი უდანაშაულონი არიან. მამათმავლების წყვილი დაპატიმრებულია და ცალ-ცალკე საკანებში არიან მოთავსებული. ისინი ელოდებიან ტეტრტენორმა ენდრიუ ლიპინის სასამართლოს წინაშე წარდგენას.

ტელეწარმანი სქეს და ნაკოტიკებს შეენიკა

აშშ-ში პოპულარული ტელეწარმანი ქრისტოფერ ბეროუზი, რომელიც ნარკოტიკით იყო გაბრუნებული, მამაკაცთან სექსის დროს გარდაიცვალა. ეს მოხდა 2018 წლის დეკემბერში, — იუწყება Fox News. ბეროუზი კალიფორნიის KTLA ტელეარხზე ახალი ამბების წამყვანად მუშაობდა. მისი პარტნიორი მამაკაცი, რომელიც ცდილობდა სასწრაფო დახმარების ექიმების მოსვლამდე გონებადაკარგული ჟურნალისტის მოსულიერებას, ვერაფერს გახდა. ბეროუზს დარჩა ცოლი და ცხრა წლის გოგონა.

კონტინენტის „ლიდერთა“ შორის არის, აგრეთვე, სერბეთი (5076 დაავადებული), საფრანგეთი (2913) და იტალია (2517). რუსეთში დაავადების შემთხვევების რაოდენობა რამდენჯერმე ნაკლებია: 17,3 შემთხვევა 1 მილიონ მოსახლეზე; საფრანგეთში ეს მაჩვენებელი 44,7-ია; საბერძნეთში — 196,8; ჩინეთში — 322,6; საქართველოში — 563,8; უკრაინაში კი კომპარული ვითარება — 1209,25 შემთხვევა მილიონ ადამიანზე.

მსოფლიოს წითელა უბავს

რატომ ლიდერებს უკრაინა წითელას შემთხვევათა რაოდენობით და რა ვითარებაა საქართველოში

წითელათი დაავადების შესახებ ცნობები, ფაქტობრივად, ყოველდღიურად მოდის. ინფორმაციას ავრცელებს ჯანმრთელობის დაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია. ფილიპინებზე ეპიდემიის შედეგად დაავადდა 12 ათასი ადამიანი, დაიღუპა — 203. მადაგასკარზე 2018 წლის ოქტომბერში აღრიცხეს წითელათი დაავადებული 69 ათასი ადამიანი, დაიღუპა — 550-ზე მეტი.

2018 წელს ევროპაში წითელათი დაავადდა სამჯერ მეტი ადამიანი, ვიდრე 2017 წელს, და 15-ჯერ მეტი, ვიდრე 2016 წელს — 82 ათასი ადამიანი 47 ქვეყანაში (53-დან), დაიღუპა — 72. მძიმე მდგომარეობაა უკრაინაში: იქ 2018 წელს წითელათი დაავადებული 53 ათასი ადამიანი აღრიცხეს. ოფიციალურად რეგისტრირებულია 16 ლეტალური შემთხვევა. ამასთანავე, ვითარება სწრაფად უარესდება. ოფიციალური მონაცემებით, 28 დეკემბრიდან 22 თებერვლამდე, ე.ი., ორ თვეზე ნაკლებ დროში დაავადდა 24 ათასი ადამიანი, გარდაიცვალა — 9.

სწორედ ამ ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნება. რაც შეეხება დანარჩენ ასაკობრივ ჯგუფებს, ინფიცირებულთა 8 პროცენტი 0-დან 1 წლამდეა, 14% კი — 1-დან 3 წლამდე, — განაცხადა დაავადებათა ეროვნული ცენტრის ხელმძღვანელმა ამირან გამყრელიძემ. და ეს მონაცემები იზრდება, რადგან საქართველოს მოსახლეობის

2018 წელს ევროპაში წითელათი დაავადდა სამჯერ მეტი ადამიანი, ვიდრე 2017 წელს, და 15-ჯერ მეტი, ვიდრე 2016 წელს — 82 ათასი ადამიანი 47 ქვეყანაში (53-დან), დაიღუპა — 72. მძიმე მდგომარეობაა უკრაინაში: იქ 2018 წელს წითელათი დაავადებული 53 ათასი ადამიანი აღრიცხეს. ოფიციალურად რეგისტრირებულია 16 ლეტალური შემთხვევა. ამასთანავე, ვითარება სწრაფად უარესდება. ოფიციალური მონაცემებით, 28 დეკემბრიდან 22 თებერვლამდე, ე.ი., ორ თვეზე ნაკლებ დროში დაავადდა 24 ათასი ადამიანი, გარდაიცვალა — 9.

სახელობრივ, დასავლეთი დაავადების გავრცელებაში უკრაინას ადამიანთა უმრავლესობა უკრაინაში წითელას გავრცელების შედეგად ევროპაში დაავადებულთა რაოდენობა 3-ჯერ გაიზარდა — ამ სათაურით დაიბეჭდა სტატია მრავალტირაჟიანი სამეცნიერო-პოპულარულ ჟურნალ Science-ში. პოლონელები შემოთავაზებულნი არიან, რადგან გეოგრაფიულად ესაზღვრებიან უკრაინას. 2018 წელს პოლონეთში 339 ადამიანი დაავადდა, უმრავლესობა — ნოემბერსა და დეკემბერში. იანვრიდან კი უკვე რეგისტრირებულია 380 შემთხვევა, ანუ ორ თვეში იმაზე მეტი, ვიდრე შარშან.

რამდენიმე დღის წინათ რუსეთმა წითელას 100 ათასი ვაქცინა უსასყიდლოდ გადასცა ბელარუსს, სადაც ვითარება ნორმალურია, მაგრამ რესპუბლიკა რისკის ზონაშია უკრაინასთან მეზობლობის გამო.

კონტინენტის „ლიდერთა“ შორის არის, აგრეთვე, სერბეთი (5076 დაავადებული), საფრანგეთი (2913) და იტალია (2517). რუსეთში დაავადების შემთხვევების რაოდენობა რამდენჯერმე ნაკლებია: 17,3 შემთხვევა 1 მილიონ მოსახლეზე; საფრანგეთში ეს მაჩვენებელი 44,7-ია; საბერძნეთში — 196,8; ჩინეთში — 322,6; საქართველოში — 563,8; უკრაინაში კი კომპარული ვითარება — 1209,25 შემთხვევა მილიონ ადამიანზე.

მსოფლიო წითელას მასშტაბურ დაბრუნებას შეაჯახა მოქმედი, როცა მისი სრული ლიკვიდაცია იკავებოდა. სწორედ ამ მიზანს ისახავდა ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის 2020 წლისთვის

დაავადებას იწვევს. როგორც ჩანს, მსოფლიოს დაავადდა პერიოდები, როდესაც წითელა ბავშვთა მოკვდავობის მთავარი მიზეზი იყო. შედეგად ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის მიერ დაწესებული დონის დაცვა მოსახლეობის 95 პროცენტის ვაქცინაციისა, როგორც ეპიდე-

მიის აფეთქებისგან თავის დაზღვევის გარანტია, ხშირად არის უგულვებელყოფილი. ამის თვალსაჩინო მაგალითია უკრაინა. 15 წლის წინათ იქ ვაქცინაციის დონე სრულიად შეესაბამებოდა მსოფლიოს სტანდარტებს, მაგრამ შემდეგ ვითარება შეიცვალა. 2008 წელს დიდი რეზონანსი გამო-

ინვია შემთხვევამ, როდესაც აცრიდან მეორე დღეს დაიღუპა მოზარდი. საზოგადოების წარმომადგენლების აზრით, ტრაგიკული შემთხვევა გამოიწვია უხარისხო ვაქცინამ, რომელიც უკრაინაში გაეროს ბავშვთა ფონდმა (UNICEF) შეიტანა ჰუმანიტარული დახმარების სახით. ამის გამო მშო-

ბლებმა მასობრივად თქვეს უარი შვილების აცრაზე. ამას დამატება სკანდალები ვაქცინის მიწოდებაზე, შედეგად რამდენიმე წლის განმავლობაში უკრაინის ვაქცინა, პრაქტიკულად, არ შეუსყიდია, ამიტომ 2010-იანი წლების შუაში ქვეყანაში ბავშვების ნახევარი წითელაზე არ იყო აცრილი, რაც, გაეროს შეფასებით, სომალია და ნიგერიის დონეს შეესაბამება. გასაკვირი არ არს, რომ ეს ყველაფერი უკრაინის გადამდებ დაავადებაში „ლიდერობად“ დაუჯდა. ვაქცინაციის განახლებული კამპანია ჯერჯერობით მნიშვნელოვან ეფექტს არ იძლევა.

ალსანიშნავია, რომ მსოფლიო წითელას მასშტაბურ დაბრუნებას შეეჯახა მომენტში, როცა მისი სრული ლიკვიდაცია იგეგმებოდა. სწორედ ასეთ მიზანს ისახავდა ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია 2020 წლისთვის.

ცნობისთვის:
* წითელა ჰაეროვანი გზით გადაემდები ვირუსული დაავადებაა. ის ადვილად ვრცელდება. ინფიცირების რისკი განსაკუთრებით მაღალია საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში. წითელას ვირუსი იწვევს ცხელებას, აგრეთვე, კანსა და ლოყის ლორწოვან გარსზე გამონაყარს. ის ხშირად რთულდება ყურის, ფილტვებისა და თავის ტვინის ანთებით. პირველი სიმპტომების გამოვლენისთანავე აუცილებელია, ექიმს მიმართო.

* წითელა ვრცელდება ინფიცირებული პირისგან ცემინებისა და ხველების დროს. ვირუსი ორი საათის განმავლობაში ცოცხლობს ჰაერში და იწვევს გარემომყოფი პირების ინფიცირებას ჰაერის ან დაბინძურებულ საგნებთან შეხების საშუალებით. ინფიცირებული პირი სიმპტომების გამოვლენამდე ოთხი დღის და გამოვლენის შემდეგ კიდევ ოთხი დღის განმავლობაში, შესაძლებელია, იყოს ვირუსის გამავრცელებელი.

* სიმპტომები: მაღალი ტემპერატურა, ხველება, ცემინება, კონიუნქტივიტი, ყელის ტკივილი. სიმპტომების განვითარებიდან მესამე-მეხუთე დღეს ჩნდება წითელი ლაქისებრი ბრტყელი გამონაყარი სახეზე, თმის საფარველის გასწვრივ კისერზე, მხრებზე და სრულიად სხეულზე.

* გართულებები: პნევმონია (20 შემთხვევიდან ერთი) ყველაზე ხშირია მცირეწლოვან ბავშვებში, ენცეფალიტი/ტვინის შეშუპება (1000 შემთხვევიდან ერთი) მთავრდება სმენის დაკარგვითა და უნარშეზღუდულობით, ყურის ინფექციები (10 შემთხვევიდან ერთი) მთავრდება სმენის დაკარგვით. შესაძლებელია, ორსულობის პერიოდში წითელა გახდეს ნაადრევი მშობიარობის ან ახალშობილის მცირე წონის მიზეზი.

* წითელა-წითურა-ყბაყურას გვეგური აცრა ტარდება ორჯერ: პირველად, როცა ბავშვი 1 წლისაა, მეორედ, როცა 5 წლისაა. ერთი აცრა ადამიანს ამ დაავადებისგან მხოლოდ 85%-ით იცავს, ორი აცრა კი — 98%-ით.

* წითელა-წითურა-ყბაყურას აცრა საქართველოში 41 წლამდე უფასოა.

მოამზადა ნიკა კორინთელა

ყველაზე
ყველაზე...

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბერლინის (გერმანია) სასტუმრო „რედისონ ბლუს“ აკვასასლი წარმოადგენს გასართობ კომპლექს BERLIN SEALIFE CENTRAL-ის ნაწილს. ამ შენობაში ლიფტი გამჭვირვალა და განლაგებულია უზარმაზარი აკვარიუმის შიგნით. აკვარიუმში 3 ათასამდე თევზი ბინადრობს.

მილიონობით ადამიანი ყოველდღიურად იყენებს ლიფტს სწრაფი და იოლი გადაადგილებისთვის, თუმცა ბევრი კლასტროფობიასაც განიცდის. ყველაზე ლამაზი და უჩვეულო ლიფტები განსხვავდება იმ ჩაკეტილი და პატარა სივრცის მქონე გადაადგილების საშუალებებისგან, რომლებსაც ყოველდღიურად ვიყენებთ. მინის უჩვეულო კაფსულები, ორიგინალური დიზაინი — ეს არ არის კინორეჟისორის გამოგონება. გათავაზობთ მსოფლიოში ყველაზე საოცარ ლიფტებს.

უბრაჩისტული ლიფტი ლუკსი

ლუკსში არსებული ჰიდრაგლიკური ლიფტი მუზეუმის ერთ-ერთი თავისებურებაა. ჩვეულებრივი კაბინის ნაცვლად იატაკიდან აღმართულია ცილინდრის ფორმის პლატფორმა, რომელსაც დამთვალეირებლები მეორე სართულზე აპყავს. ლიფტის შახტის გარშემო განლაგებულია უჩვეულო სილამაზის ხრახნული კიბე.

უადას ოფისების შენობის ლიფტი

ოფისების შენობა Umeda Hankyu Building-ი იაპონიის ქალაქ ოსაკაში მდებარეობს. აღჭურვილია მინის უზარმაზარი ლიფტებით. ნიუ იორკში არის სტუდია, რომელშიც არის უფრო ნაკლები ზომის ლიფტები, მათში 80-ზე მეტი ადამიანი ეტევა. მიზეზი, რომლის გამოც ლიფტები უზარმაზარი ზომებისაა, არის ის, რომ მე-15 სართულს ზევით არის ოფისები და იქ მომუშავე ადამიანთა დიდ რაოდენობას ერთდროულად უნევს ასვლა-ჩასვლა.

«გლობან არენა»

„გლობან არენა“ — სტოკჰოლმში (შვედეთი) მდებარე ნაციონალური სტადიონია. შენობა, რომელიც აგებულია 110 მ დიამეტრის სფეროს სახით, დღეს ყველაზე დიდ სფეროსებრ ნაგებობად ითვლება. „გლობან არენას“ გარეთა მხარეს დამონტაჟებულია ლიფტი — თავისებური გადასახედი მოედანი. ორ სფეროსებრ ვაგონს დამთვალეირებლები 20 წუთის განმავლობაში აპყავს შენობის ყველაზე მაღალ წერტილზე და მათ ქალაქის ხედვები ტკბობის საშუალებას აძლევს.

უნიკალური ლიფტები

გიოსსიანი ლიფტი საზღაო მუზეუმი

მუზეუმ „ვიქტორიის“ საზღვაო განყოფილებაში არის ჩრდილოეთ ამერიკის უძველესი ლიფტი, რომლითაც ფრინველები გადააყვავთ. მუზეუმის შენობაში ოდესღაც იყო სასამართლო, ლიფტი კი განკუთვნილი იყო ბრიტანეთის კოლუმბიის უზენაესი მოსამართლე თეოდორ ლევისთვის. ლიფტის მოოქროვილი და ლურჯი ნაწილები პირვანდელი სახით არის შენარჩუნებული.

ქოკოკაშია «ლოიდის» ლიფტი

სადაზღვეო კომპანია „ლოიდის“ ლონდონში მდებარე ოფისი თანამედროვე არქიტექტურული აზრის ნათელი ნიმუშია. თვით შენობას მისი გაბედული დიზაინის გამო უწოდებენ „სახლს შიგნიდან“. ყველა მილი, კიბე თუ ლიფტი შიგა სივრცის ეკონომიისთვის განლაგებულია გარეთა მხარეს.

სასტუმრო «ლუქსორის» დასრილი ლიფტები

ლას-ვეგასში (აშშ) მდებარე სასტუმრო-სამორინე „ლუქსორის“ ერთ-ერთ ღირსშესანიშნოებას წარმოადგენს დახრილი ლიფტები. აღსანიშნავია, რომ თვით სასტუმრო ეგვიპტის ერთ-ერთ პირამიდას ჰგავს. სასტუმროს ლიფტები საკმაოდ განიერი და მოძრაობს 39 გრადუსით დახრილ სიმაღლეზე.

აკვასასლი

ბერლინის (გერმანია) სასტუმრო „რედისონ ბლუს“ აკვასასლი წარმოადგენს გასართობ კომპლექს Berlin Sealife Central-ის ნაწილს. ამ შენობაში ლიფტი გამჭვირვალა და მდებარეობს უზარმაზარ აკვარიუმში, რომელშიც 3 ათასამდე თევზი ბინადრობს.

ლიფტი «მოქხვა»

ლიფტი „მოქცევა“ დამონტაჟებულია მსოფლიოში ყველაზე დიდ საკრუიზო ლაინერ Oasis of the Seas-ის ბორტზე. ლიფტის შიგნით მონყობილია ბარი, პირველი გემბანიდან ბოლო გემბანზე ასვლას მწუთი სჭირდება.

Autostadt Silos

ნაგებობა Autostadt Silos-ი მდებარეობს ქალაქ ვოლფსბურგში (გერმანია), კომპანია „ფოლკსვაგენის“ მთავარი ოფისის ახლოს. ეს არის მრავალბინიანი შენობა, რომელიც გადაკეთებულია ავტოფარეხების კომპლექსად, 800 მ სიგრძის მინისქვეშა გვირაბიდან სპეციალური სატრანსპორტო ლიფტით ავტომობილები აპყავთ ბუნკერამდე, საიდანაც სატრანსპორტო საშუალება სპეციალური ამწეკრანით მიაქვთ ქარხანა „ფოლკსვაგენის“ სპეციალურ ადგილამდე.

ფოლკეკის ბორბალი

ეს არის გემების ასანევი მბრუნავი ლიფტი, რომელიც ააგეს შოტლანდიის ქალაქ ფოლკეკში. მისი მუშაობის პრინციპი საკმაოდ მარტივია. ორიდან ერთ ნაკვეთურში შედის გემი და ინვევს ბორბლის ბრუნვას — ზედა ნაკვეთური ეშვება ქვევით, ხოლო ქვედა — ადის მაღლა. ნაგებობის სიმაღლე 24 მეტრია.

მოამზადა ნიკა კორინთიელა

სპორტი

www.geworld.ge

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

მაიკლ ფელქსის სპორტულ მიღწევებს, ცურვის ტექნიკასთან ერთად, სპორტულ უკავშირებთან მის განსაკუთრებულ ფიგურას. მაიკლს 47 ზომის ტერფი აქვს, რაც, სტატისტიკის მიხედვით, მეტია მის სიმაღლესთან შედარებით. ამას გარდა, სპორტსმენს აქვს არაპროპორციულად მოკლე ფეხები, ტორსი და ხელები კი — გრძელი. მაიკლ ფელქსის ხელების განზომილება 203 სმ-ს აღწევს, რაც 10 სმ-ით მეტია მის სიმაღლეზე (193 სმ). ფელქსის სხეულის პროპორციები მნიშვნელოვნად განსხვავდება ლეონარდო და ვინჩის იდეალური ადამიანისგან, რომელიც ლეონარდო და ვინჩიმ დასახტა. და ვინჩის ადამიანის ხელების განზომილება სიგრძე ამ ადამიანის სიმაღლის ტოლია.

მაიკლ ფელქსი (მაიკლ ფრედ ფელქსი II) — ამერიკელი მოცურავე, დაიბადა 1985 წლის 30 ივნისს ქალაქ ბალტიმორის ჩრდილოეთის რაიონ ტოუსონში. ის ერთადერთია კაცობრიობის ისტორიაში, ვისაც 23 ოლიმპიური ოქროს მედალი აქვს მოპოვებული (13 — ინდივიდუალურ დისტანციებზე, 10 — ესტაფეტებში), არის 26-გზის მსოფლიოს ჩემპიონი, მრავალგზის რეკორდსმენი, აბსოლუტური რეკორდსმენი ჯილდოების რაოდენობის (28) მხრივ ოლიმპიური თამაშების ისტორიაში.

ჟურნალისტებმა მაიკლ ფელქსს „ბალტიმორული ტყვია“ შეარქვეს (მეორე მეტსახელია „მფრინავი თევზი“). ის ნარმატივით გამოდიოდა თავისუფალი და ბატერფლაის სტილით ცურვაში, აგრეთვე, კომპლექსურ ცურვაში.

ფელქსების სამიწილიან ოჯახში მაიკლი ნაბოლარა იყო. დედამისი — **დაბორა სიუ** საშუალო სკოლის დირექტორია, მამა — **მაიკლ ფრედ ფელქსი** ამერიკულ ფეხბურთის თამაშობდა საშუალო სკოლაში.

მაიკლმა ტოუსონის საშუალო სკოლა 2003 წელს დაამთავრა. ცურვაზე სიარული დის გავლენით დაიწყო, როცა 6 წლის გახდა. აღსანიშნავია, რომ პატარა მაიკლს ექიმებმა ყურადღების დეფიციტისა და ჰიპერაქტიურობის დიაგნოზი დაუსვეს. 10 წლის იყო, როცა პარჯიში დაიწყო მწვრთნელ **ბოზ ბოუზმანის** ხელმძღვანელობით. თავის ასაკობრივ ჯგუფში დიდ წარმატებებს მიაღწია და სიდნეის 2000 წლის ოლიმპიურ თამაშებში მონაწილეობის უფლება მოიპოვა.

2001 წლის 30 მარტს მსოფლიო ჩემპიონატზე ფელქსმა მსოფლიო რეკორდი დაამყარა 200 მ დისტანციაზე ბატერფლაის სტილით ცურვაში. 15 წლისა და 9 თვის მაიკლი ყველაზე ახალგაზრდაა მათ შორის, ვისაც კი მსოფლიოს რეკორდი დაუმყარებია ცურვაში. 2000 წელს სიდნეის ოლიმპიადაზე 15 წლის ფელქსი მხოლოდ 200 მ დისტანციაზე გამოვიდა ბატერფლაის სტილში და მეხუთე ადგილი დაიკავა. ათენის ოლიმპიადაზე, 2004 წელს, 19 წლის ფელქსმა 8 მედალი მოიგო, მათგან 6 — ოქროს და 2 — ბრინჯაოსი; ამასთანავე, დაამყარა 3 ოლიმპიური და 1 მსოფლიო რეკორდი.

2008 წელს პეკინის ოლიმპიადაზე ფელქსმა მოიგო ყველა დისტანცია, რომელზეც სტარტი აიღო, და მოიპოვა 8 ოქროს მედალი, ამასთანავე, დამბო თანამემამულე **მარკ სპიტცის** რეკორდი (7 ოქროს მედალი ერთ ოლიმპიადაზე, 1972 წელს მიუნხენში). 2012 წელს, ლონდონის ოლიმპიურ თამაშების შემდეგ, მოპოვებული მედლების ჯილდოების საერთო რაოდენობით ფელქსმა აჯობა სპორტის სახეობების ყველა წარმომადგენელს. მან მოხსნა საბჭოთა ტანმოვარჯიშე **ლარისა ლაბინინას** რეკორდი (18 მედალი), რომელმაც 48 წლის განმავლობაში იარსება.

2012 წელს, ლონდონის ოლიმპიადის შემდეგ, 27 წლის მაიკლ ფელქსმა განაცხადა, რომ დაასრულა სპორტული კარიერა, მაგრამ 2014 წელს სპორტსმენი კვლავ გამოვიდა საასპარეზოდ — 2016 წელს რიოდე-ჟანეიროს ოლიმპიადაზე 5 ოქროსა და 1 ვერცხლის მედალი მოიპოვა.

ფელქსი ამჟამად მსოფლიოს 7 მოქმედი რეკორდის მფლობელია, სულ კი დამყარებული აქვს 37 მსოფლიო რეკორდი (29 ინდივიდუალური და 8 ესტაფეტაში). მაიკლის ანგარიშზე კიდევ 2 რეკორდია, რომლებიც 25 მ სიგრძის აუზში დაამყარა. ყველაზე მეტი რეკორდი მაიკლ ფელქსმა დაამყარა 2003 (8), 2007 (6), 2008 (9) და 2009 (7) წლებში.

ინდივიდუალურ დისტანციებზე 13-ჯერ გამარჯვებით მაიკლ ფელქსმა დაამხო რეკორდი ძველბერძენი მძლეოსნის — **ლეონიდ როდოსელისა**, რომელმაც 12-დან თავისი ბოლო 3 ოქროს მედალი ჩვ.წ. აღრიცხვამდე 152 წელს მოიგო.

«ბალტიმორული ტყვია» ყველაზე ტიტულოვანი სპორტსმენი კაცობრიობის ისტორიაში

მაიკლ ფელქსი და ბოზ ბოუზმანი

რამდენიმე ფაქტი მაიკლ ფელქსის ცხოვრებაზე:

* მაიკლ ფელქსი არა მხოლოდ სპორტშია წარმატებული, არამედ პირად ცხოვრებაშიც. ის დაქორწინებულია მოდელ ნიკოლ ჯონსონზე, რომელმაც 2010 წელს მოიპოვა ტიტული „მის კალიფორნია“.

2016 წელს ნიკოლმა ბედნიერ მეუღლეს ვაჟი გაუჩინა, რომელსაც რობერტი დაარქვეს, 2018 წელს კი წყვილს მეორე ვაჟი შეეძინა.

* 2009 ზედს სპორტსმენი დოპინგის გამოყენებაში დაადანაშაულეს. პაპარაცებმა მოცურავე მარისუანის მოსაწვევი მოწყობილობით გამოიჭირეს და, მიუხედავად იმისა, რომ სპორტსმენის ტესტირებაში საეჭვო არაფერი აჩვენა, ხოლო კანაბისის მოწვევა აკრძალული არ არის შეჯიბრებისგან თავისუფალ პერიოდში, აშშ-ის ცურვის ფედერაციამ ფელქსი საჩვენებლად დასაჯა — დისკვალიფიკაცია

მისცა 3 თვით, იმიტომ, რომ იმედი გაუცრუა ადამიანებს, რომლებსაც მისი სჯეროდათ.

* მაიკლ ფელქსის სპორტულ მიღწევებს, ცურვის ტექნიკასთან ერთად, სპორტულ უკავშირებთან მის განსაკუთრებულ ფიგურას. მაიკლს 47 ზომის ტერფი აქვს, რაც, სტატისტიკის მიხედვით, მეტია მის სიმაღლესთან შედარებით. ამას გარდა, სპორტსმენს აქვს არაპროპორციულად მოკლე ფეხები, ტორსი და ხელები კი — გრძელი. მაიკლ ფელქსის ხელების განზომილება 203 სმ-ს აღწევს, რაც 10 სმ-ით მეტია მის სიმაღლეზე (193 სმ). ფელქსის სხეულის პროპორციები მნიშვნელოვნად განსხვავდება **ლეონარდო და ვინჩის** იდეალური ადამიანისგან, რომელიც **ლეონარდო და ვინჩიმ დასახტა**. და ვინჩის ადამიანის ხელების განზომილება სიგრძე ამ ადამიანის სიმაღლის ტოლია.

მოამზადა ნიკა კორინთელმა

2008 წელს პეკინის ოლიმპიადაზე ფელქსმა მოიგო ყველა დისტანცია, რომელზეც სტარტი აიღო, და მოიპოვა 8 ოქროს მედალი, ამასთანავე, დამბო თანამემამულე მარკ სპიტცის რეკორდი (7 ოქროს მედალი ერთ ოლიმპიადაზე, 1972 წელს მიუნხენში). 2012 წელს, ლონდონის ოლიმპიურ თამაშების შემდეგ, მოპოვებული ჯილდოების საერთო რაოდენობით ფელქსმა აჯობა სპორტის სახეობების ყველა წარმომადგენელს. მან მოხსნა საბჭოთა ტანმოვარჯიშე ლარისა ლაბინინას რეკორდი (18 მედალი), რომელმაც 48 წლის განმავლობაში იარსება

ახალგაზრდობაში

მაიკლ ფელქსი მეუღლესთან ერთად

ესპანეთ-ბრიტანეთის ნაპოვნილი ომი არს ისა ნარეოუდგენელია

ევროპულ ქვეყნებს შორის „დიდი“, სრულფორმატიანი ომის იდეა, თანაც ევროპის ტერიტორიაზე, ბევრს ძალიან სასაცილოდ და უაზრობად ეჩვენება, მაგრამ სინამდვილე ისეთ ფაქტებს შემოგვიგდებს, რომ ჩავგაფიქრებს — აჩქარება არაფერს გვარგებს.

ახლახან, 2019 წლის 17 თებერვალს, ესპანეთის საპატრულო კორვეტი P44 Tornado იარაღის მუქარიტ გიბრალტარის ტერიტორიულ წყლებში შევიდა. გიბრალტარი ჯუჯა სტრატეგიული ტერიტორიაა, რომელიც ინგლისელებმა ესპანეთს ნაართვეს და საიდანაც ატლანტის ოკეანესა და ხმელთაშუა ზღვის დამაკავშირებელი გიბრალტარის სრუ-

ტის კონტროლი შესაძლებელია. ინგლისელებს აქ განლაგებული აქვთ თავიანთი სამხედრო ბაზა. Tornado მიუახლოვდა ლუზის ჩასაშვებ სადგომს და კომერციულ გემებს მოსთხოვა, დაუყოვნებლივ გასცლოდნენ იქაურობას. სავაჭრო ხომალდების უმეტესობამ პრინციპით — სადაც არა სჯობს, გაცლა სჯობს — მშვიდად გაარიდეს თავი იქაურო-

ბას: ეშმაკმა უწყის, რა აქვთ ჩაფიქრებული ესპანელებს. ხომ შეიძლება, რომ გახსნან ცეცხლი და შემდეგ იჩიველ საიქიოდანო!

მიზანს რომ მიადნია, ესპანურმა საპატრულო თავისი ქვეყნის აფრიალებული დროშით დემონსტრაციულად ჩაუარა „ბრიტანეთის სანაპირო ზოლს“. კორვეტის შესაჩერებლად გიბრალტარის ბაზიდან სასწრაფოდ დაიძრა დაცვის რამდენიმე ბრიტანული კატარა.

კონფლიქტი მშვიდობიანად დამთავრდა — იარაღი არც ერთ მხარეს არ გამოუყენებია. ლონდონმა დაიწყო ჩივილი და

წუწუნი საკუთარ მიმე ბედსა და ესპანელთა თავხედობაზე; მადრიდმა ჯერ დაიმორცხვა, შემდეგ კი პირდაპირ განაცხადა: ხომალდი საპატრულოა, ზღვის სივრცე, რომელშიც იმყოფებოდა, ესპანეთისაა. ასე რომ, Tornado-ს კაპიტანს არაფერი დაურღვევია. ესპანეთი უკმაყოფილოა, რომ უცხოეთის სამხედრო ძალებისთვის გიბრალტარი ხელმისაწვდომი ტერიტორიაა და განზრახული აქვს, მომავალშიც განახორციელოს ამ უმსგავსობის ალსაკვეთი ღონისძიებები.

ეს არ არის ამ სახის პირველი ინციდენტი: წლეულს მესამე შემთხვევაა, შარშან სამ თვეში ათზე მეტი იყო — სამსამი ყოველთვიურად.

2016 წლის მაისში კი ბრიტანეთის კატარღებმა გამაფრთხილებელი ცეცხლი გაუხსნეს ესპანეთის საპატრულო გემს, რომელიც ცდილობდა, არ შეეშვა ამერიკული წყალქვეშა ნავი გიბრალტარში.

უნინ კონფლიქტები ფულთან იყო დაკავშირებული, ერთ ოჯახში ნამოჭრილ უთანხმოებას ჰგავდა, მაგრამ ამჟამად დიდი ბრიტანეთის ევროკავშირიდან მოსალოდნელი გასვლის გამო ვითარება კარდინალურად იცვლება. ხელიდან ეცლებათ მატერიალური პრეფერენციის მშვიდობიანად გადაწყვეტის საშუალებები, კონფლიქტების მიზეზები კი რჩება. თუ უნინ შესაძლებელი იყო ფულის გადახდის სანაცვლოდ ესპანეთი დათმობაზე წასულიყო, ბრექსიტმა კომპრომისების მიღწევის ყველა გზა გადაკეტა. მადრიდს ფულის წყარო დაუშრა, ლონდონს არ სურს, უარი თქვას შეჩვეულ შეღავათებზე.

შედეგად კონფლიქტი თანდათან პრინციპულ კატეგორიაში გადადის. ისტორიაში ასეთი პრინციპული დაპირისპირებები მხოლოდ ომით წყდება, რომელთა გამოვრების პერსპექტივა არა მხოლოდ არსებობს, არამედ რეალური ხდება.

ალექსანდრე ზაპოლსკისი

საქართველო
თუ გზურთ, გაზიარეთ „საქართველო და მსოფლიო“ მიწოდებული სახლიდან გაუსვლელად და ისარგებლოთ უფასო საკურიერო მომსახურებით, შვიდიმლიათ დაუპაპირდეთ შვიდზე კომპანიებს:
„ელვა.ჯი“ — ტელ: 2 38 26 73; 2 38 26 74
„ჯეოქაი“ — ტელ: 593 209 526
„მაცნე“ — ტელ: 599 982 773; 2 14 74 22

ლავროვა ვენესუელაში შექმნილ ვითარებაზე პოპულისთან იმსჯელა

რუსეთის ფედერაციის საგარეო საქმეთა მინისტრმა სერგეი ლავროვმა აშშ-ის სახელმწიფო მდივან მაიკ პომპეოსთან ვენესუელაში შექმნილ ვითარებაზე იმსჯელა, აგრეთვე, ვენესუელის თემატიკაზე ორმხრივი კონსულტაციების ჩატარებაზე.

რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელთა განცხადებით, სატელეფონო საუბარი აშშ-ის ინიციატივით გაიმართა.

„ყურადღების ცენტრში იყო ვითარება ვენესუელის გარემო. სერგეი ლავროვმა დეაგმო ამერიკის მუქარები კანონიერი ხელისუფლების მიმართ, რაც სუვერენული სახელმწიფოს საზინაო საქმეებში დაუფარავი ჩარევა და საერთაშორისო სამართლის უხეში დარღვევაა“, — განაცხადეს რუსეთის საგარეო უწყებაში.

მოამზადა ნიკოლოზ აბაშიძემ

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიო“ ჟურნალისტიკაში გულწრფელად ვუსამძიმრებთ ჩვენს მეგობარს, დიდ ქართველ პოეტს — რეზო ამაშუკელს ძმის ირაკლი ამაშუკელის გარდაცვალების გამო.

გადურომ კოვანია PDVSA-ს ოფისის მოსკოვში გადატანის განაკრულება გახსნა

ვენესუელის ვიცეპრეზიდენტ დელსი როდრიგესის განცხადებით, ვენესუელის სახელმწიფოს მეთაურმა ნიკოლას მადურომ გადაწყვიტა, დახუროს სანავთობე კომპანია PDVSA-ს ლისაბონში მდებარე ოფისი და გადაიტანოს მოსკოვში. ეს განცხადება როდრიგესმა რფ-ს საგარეო საქმეთა მინისტრ სერგეი ლავროვთან შეხვედრის შემდეგ საგანგებოდ გამართულ პრეს-კონფერენციაზე გააკეთა. მისი თქმით, ამ ზომის მიღება გამოწვეულია იმით, რომ ევროპა არ იძლევა აქტივების დაცვის გარანტიას. ამასთანავე, ოფისის რუსეთში გადატანა შეესაბამება კომპანიის გეგმებს, გააფართოოს თანამშრომლობა „როსნეფტსა“ და „გაზპრომთან“.

ს ი ა ს ლ ა !
ტიბეტური მედიცინით კურსნალობა
ლიცენზია N 035121
● პროსტატი, პროსტატიის დაქვეითება, გაქნალებული შარდვა;
● ფიბრომა, მასტოპათია, მენსტრუალური ციკლის მოშლა, ბართულაპული კლიმაქსი, უშვილობა;
● ნეკროზი, მისინარაგისა და შრომის უნარის დაქვეითება, უძილობა, დეპრესია;
● თავის, ხერხემლის, წელის ტიპილავი, სახსრებისა და კმლები ტიპილი, ართროზი, ოსტეოპოროზი, სკოლიოზი.
მკურნალობა მაღალეფექტური, ორგანიზმისთვის უვნებელი მეთოდებით. ტიბეტური წამლები და პროსტატიის პრეპარატების გარეშე.
599-54-18-30, 247-57-18

სიმაღლეში მომაჯობა!
გაქვთ კოვლაქსი სიდაგლის გამო?
დახეხეთ ახლავი
574 47 39 04
0790 30 94 35

კვალ-სახსრთა პათოლოგიისა და გახლომა-გახსუქების წინააღმდეგ
კოქსარტროზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპარეზის, ოსტეოართროზის, რემატოიდული ართროზის, ანკილოზიური სპონდილიტის, პოდაგრული ართრიტისა და პოლიორთრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტიკივლების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციო სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.
ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მაღალეფექტურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.
გახლომა-გახსუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონერეგებით, ქოლესტერინისგან განწმენდით, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკუჩვენების გარეშე.
ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის.: წაბთლის №142, I სართ.
კაბინატი №6. ქალაქი ქუთაისი

www.geworld.ge
საქართველო
ესტუბრით რვენს სიტს
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

სარედაქციო კოლეჯია
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. ავტორებს ექირსებათ პასუხისმგებლობა ფაქტებისა და მონაცემების სიზუსტეზე. რედაქციის პოზიცია შვიდიმლიათ არ ემთხვეოდეს ავტორთა მოსაზრებებს.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: geworld@inbox.ru
ISSN 2233-3894
9177223313890091